Svět outdooru

VYBAVENÍ, CESTY, EXPEDICE, OSOBNOSTI **1 / 2013**

Na křídlech
úplně nejvýš

Indický pětiboj

Grónská výprava

Nocleh s bonusem

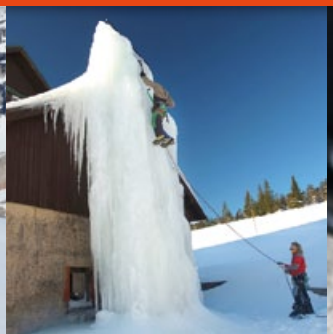

20 recenzí vybavení

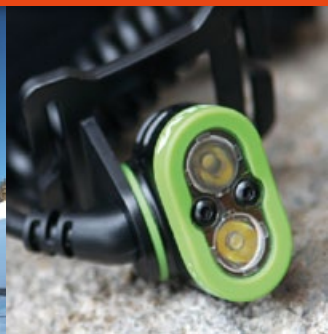

HUDY
www.hudy.cz

MY JSME SKIALPINISTÉ

VYVÍJET SE, VYTYČOVAT SI STÁLE NOVÉ CÍLE A DOSAHOVAT JICH. O TOM VŠEM JE SKIALPINISMUS, A NEJENOM ON, ALE TAKÉ NOVÁ ŘADA SKIALPOVÉHO VYBAVENÍ LA SPORTIVA. BUDE NÁM CTÍ VÁS S NÍ SEZNÁMIT.

LA SPORTIVA
innovation with passion

Obsah 1/2013

4 Vychytané akce (kalendář)
5 Cestovatelské novinky
6 Indický pětiboj (Indie, outdoorové cestování)

12 Švýcarsko na lyžích, raftech i na kole (tip na cesty)
14 Petzl RocTrip (setkání lezců v Argentině)
16 Dalibor Carbol, na křídlech úplně nejvýš (osobnost)

22 Svatomartinská zákoutí (nejlepší cyklostezky Rakouska)
24 Grónská výprava (expedice Grónsko)

30 Připravované expedice
31 Expedice K2
32 Cestování v praxi (praktické informace o zemích)
34 Zažijte adrenalin ve Slovinsku (tip na cesty)
36 Novinky z outdooru
37 Skialpinista Míra Duch
38 České hory a bezpečnost (o horách s Horskou službou)

42 Společnost horské medicíny
43 Festival Expediční kamera
44 Mobilní aplikace (outdoorové vybavení)

46 Návrat nocleháren do Krkonoš? (nocleh s bonusem)
48 Recenze outdoorového vybavení

62 Jak testujeme

Svět outdooru

Svět outdooru 1/2013
Magazín o vybavení, cestách, expedicích a osobnostech
Vychází 4× ročně, toto číslo vyšlo v únoru 2013

Vydává Outdoor media, s.r.o.
Fričova 3, Praha 2 120 00
IČ: 26194554

Adresa redakce:
Svět outdooru
Fričova 3, Praha 2 120 00
Tel.: 222 560 132
info@svetoutdooru.cz
www.SvetOutdooru.cz

Šéfredaktor: Jiří Červinka

Redakční tým: Petra Greifová, Kateřina Smolová, David Gladiš, Petr Macháček, Jan Hotmar, Vojta Lejsek, Zdeněk Hübst, Jan Šťovíček, Karel Karlos Vidlák,

Stálí spolupracovníci: Honza Novotný, Ondřej Müller, Pavel Krupka, Ladislav Sieger, Honza Haráč, Ladislav Vlk, Dáša Jursová, Vladimír Břeh Fořt, Ivan Jánský

Inzerce: Ondra Müller, muller@svetoutdooru.cz
David Gladiš, david.gladis@pohora.cz
Vladimír Břeh Fořt, fort@svetoutdooru.cz
Dáša Jursová, redakce@svetoutdooru.cz

Jazyková úprava: Honza Velíšek
Grafická úprava: Veronika Bracková

Tisk: Grafotechna Plus, Praha

Distribuce: Dáša Jursová, redakce@svetoutdooru.cz

Distribuce magazínu Svět outdooru je zdarma a je zajištěna více než 200 stálými distribučními místy, jejichž seznam najdete na www.SvetOutdooru.cz.
Dále magazín pro své odborné členy a spolupracovníky distribuuje Horská služba ČR a Klub českých turistů. Přímo dostává magazín na 2000 odborníků, obchodníků a výrobců v oboru.

Předplatné: Magazín Svět outdooru je zdarma, zájemci si můžou předplatit poštovné pro přímou dodávku, informace najdete na http://www.pohora.cz/svet-outdooru.

Neoznačené foto je zpravidla autora textu nebo z archivu redakce. Zkratka PR označuje články inzerenta, které nemusejí vyjadřovat názor redakce.

Značky a produkty, které jsou současně registrovanými ochrannými známkami příslušných společností, jsou v textech použity pouze pro účely identifikace bez označení ochrannou známkou. Publikované informace nejsou úplným a uceleným návodem k pobytu a aktivitám v přírodě a redakce nenese odpovědnost za případné úrazy a škody vzniklé jejich nesprávným použitím.

© Outdoor media 2013, všechna práva vyhrazena,
registrace MK ČR E 13451, ISSN 1801-2000

Outdoorový magazín

Co se týká světa outdooru, nemůžeme si stěžovat. Přežili jsme konec světa, před námi je celý rok šťastná třináctka a magazín Svět outdooru bude vycházet čtyřikrát do roka.

To znamená, že čtyřikrát ročně najdete ve své oblíbené outdoorové prodejně, lezeckém centru, nebo dokonce ve své poštovní schránce magazín Svět outdooru a s ním porci informací a tipů pro své aktivity. Předkládáme první číslo a těšíme se, že v něm najdete něco zajímavého nebo užitečného pro své outdoorové cesty.

Jiří Červinka, šéfredaktor, spolu s celou redakcí Světa outdooru

VYCHYTANÉ AKCE

Co nesmíte minout

Zimní výzva (13. 2. 2013, Trutnov – Karlova Studánka)
Extrémní outdoor-survivalový závod dvojic ve volné zimní krajině v celkové délce 200 km, www.HorskaVyzva.cz.

Filmový festival Expediční kamera (únor – březen 2013 ve více než 150 městech ČR)
Celovečerní promítání filmů o dobrodružství, divoké přírodě a extrémních zážitcích, www.ExpedicniKamera.cz.

Inook Fest (22. – 24. 2. 2013, Krkonoše) – setkání sněžnicožroutů při přechodu Krkonoš z Labské na Luční boudu.
Přednáška horských vůdců o pohybu v zimních horách a promítání filmového festivalu Expediční kamera, www.Pohora.cz/Inook-Fest.

Sněžnicový kurz v oblasti Türnitzských Alp (22. – 24. 2. 2013, Rakousko) – základy orientace v zimním terénu a lavinové problematice + výstupy na vyhlídkové vrcholy v tomto téměř neznámém koutu Alp. Více na www.HedvabnaStezka.cz/Klub-Hedvabna-Stezka.

Cestovatelské SCUK (23. 2. 2013, Bílý dům, Brno) – festiválek cestovatelských besed, filmů a fotek, www.Kudrna.cz/Scuk.

UIAA Ice climbing world cup (8. – 10. 3. 2013, Kirov, Rusko) – závěr světového poháru v ledolezení.

Vodácký den v Chocni (9. 3. 2013) – 13. ročník začíná Choceňským bubnem.
Účastníci dvakrát sjedou dvoumetrový jez, absolvují funslalomovou dráhu a závod zakončí sjezdem dalšího jezu, www.VodackyDen.cz.

Bokami Západních Tater (22. – 24. 3. 2013, Bobrovecká Vápenica)
Třídenní etapový skialpinistický závod dvojic, http://Bokami.Skialpfest.sk.

Memoriál Vladimira Tatarku (březen 2013, Vysoké Tatry) – závody horských záchranářů, www.Preteky.sk.

Madagaskar: cestovatelské diashow Martina Loewa (březen a duben 2013, celá ČR) – Ostrov skotačivých lemurů, záhadných chameleonů a věkovitých baobabů. Dobrodružné putování přes hory, řeky, pralesy i savany, www.Promitani.cz.

Swatch Xtreme Verbier (23. 3. 2013, Verbier, Švýcarsko)
Poslední ze závodů Freeride World Tour ve volném ježdění v kategorii muži/ženy, lyže/snowboard, www.FreerideWorldtour.com.

Lavinový kurz (29. – 31. 3. 2013, Luční bouda, Krkonoše)
Kurz pod vedením horského vůdce UIAGM. Maximálně 8 účastníků na jednoho horského vůdce, www.LucniBouda.cz.

Mistrovství ČR ve skialpinismu (30. 3. 2013, Špindlerův Mlýn) – vyvrcholení Scarpa českého poháru pořádaného Českým horolezeckým svazem. Disciplina start – cíl otevřena pro všechny kategorie, www.Skialpinismus.cz.

FOR OUTDOOR (5. – 7. 4. 2013, Praha) – veletrh vybavení a potřeb do přírody.
Souběžně probíhá také veletrh FOR BIKES a FOR CARAVAN a adrenalinový doprovodný program, www.ForOutdoor.cz.

Odemykání Doubravy a vodácký sjezd (6. – 7. 4. 2013) – turistická akce pod nádrží Pařížov na Vysočině.
Deset kilometrů klidné vody se střídá s lehkými peřejemi. Další vodácké akce najdete na www.HydroMagazin.cz.

Der Weisse Rausch (20. 4. 2013, St. Anton am Arlberg, Rakousko)
Legendární veřejný sjezd s masovým startem z Vallugy do St. Antonu.

Kayak Cross Kamenice (20. 4. 2013, tanvaldská Kamenice pod Navarovem) – extrémní závod na vlně z vodní nádrže Josefův Důl.
Trať závodu je klasifikována až do WW IV. Závodníky čeká Head to Head i sprint, www.Vodaci.cz.

Pyranha Cup ČPV Otava (27. 4. 2013, Čeňkova Pila) – průzračná, ale i dravá a studená řeka obtížnosti až WW III.
Cíl splutí je po sedmi kilometrech v Radešově, www.Vodacitjunion.cz.

Okolo Tatier (7. – 9. 6. 2013, Nižná) – 46. ročník třídenního cykloturistického pelotonu okolo Tater.
Celková vzdálenost 250 km, www.CykloklubNizna.sk.

Donauinselfest (21. – 23. 6. 2013, Vídeň)
Největší evropská hudební párty a festival všech žánrů. Vstup zdarma! www.DonauinselFest.at.

Festival Respekt (červen 2013, Praha) – etnohudba z celého světa, www.RespectMusic.cz.

Další tipy najdete v kalendáři akcí na www.Pohora.cz

Cestovatelské novinky a zajímavosti

foto Switzerland Tourism

Neznámý Omán. Dobrý tip pro trekaře, milovníky arabské kultury i potápěče

Ve stínu přehnaně komerčních Emirátů leží zatím nepříliš známá země – skromný Omán. Muži tu nosí dlouhý plášť zvaný „dišdaša“ a na hlavě zdobený čepeček „kumma“, posedávají na ulicích a klábosí, zatímco ženy, svůdně zahalené do černých šátků, vybírají šperky a šaty na súku. Bezpečná země pohostinných muslimů, jejichž životní úroveň je zcela srovnatelná s tou naší, nabízí spousty outdoorových aktivit. Z několika potápěčských lokalit jmenujme poolostrov Musandam s překrásnými korálovými útesy a několika vraky lodí. Moře je příjemně teplé a naprosto průzračné. Pouštní hory, které se zvedají mezi hlavním městem sultanátu Maskatem a starou Nizwou, nabízejí několikadenní treky mezi oázami. Vesnici potkáte maximálně jednou za den. Věžáky z hlíny se lepí k suchým skalám, voda je vzácností. Procesí ománských turistů a piknikářů chodí na nejvyšší horu Jebel Shams nebo k přírodním nádržím vody, jako je třeba Wadi bin Khalid. A pokud máte rádi poušť, můžete si udělat celodenní přechod velké písečné duny zvané Wahiba Sands. Na velbloudu, nebo pěkně pěšky. Na jedné straně duny leží příjemný Arabian Oryx kemp, na druhé žijí ve skromných domcích beduíni. Sultán jim dal džípy, aby mohli vozit děti do školy.

TIP: Před cestou do Ománu či jiných zemí si nastudujte veškeré rady na cesty a tipy co navštívit v on-line průvodci zeměmi světa na www.HedvabnaStezka.cz.

Klínovka ožila. A dělá Krkonoším čest

Trochu stranou hlavní krkonošské magistrály, po níž proudí procesí turistů, na poklidných loukách u Klínového potoka, vznikl zajímavý hostel. Labužníci ocení výtečnou kuchyni a cestovatelé příjemné prostředí, které znají z „backpackerských hotýlků“ celého světa. Hostely dnes nenabízejí jen levné noclehárny, ale také komfortní pokoje s příslušenstvím. Potkáte tu fajn lidi. Ráno si přivstaňte a upečte v kuchyni vlastní housku. Po snídani si nechte poradit a na mapě ukázat, kam na výlet. Večer pak můžete poklábosit u skvělé hruškovice s ostatními hosty chalupy.

TIP: Pohodové hostely najdete na www.Hostely.cz.

Nový visutý most ve Švýcarsku. Bezpečný adrenalin nad 500 metrů hlubokou propastí

Engelberg má kromě lyžování novou atrakci. Od prosince 2012 se v Urnských Alpách, na vrcholu hory Titlis, klene nejvýše položený visutý most v Evropě, nazvaný Cliff Walk. Z výšky 3041 m n. m. a 500 metrů nad propastí mohou pěší turisté přehlédnout nádherné horské panorama. Mostní konstrukce musí unést přibližně 500 tun sněhu a ledu a čelit častému vichru. Most se i v bezvětří pěkně houpe, a tak adrenalin stoupne do hlavy dokonce i ostříleným lezcům.

Laoský trek nazvaný „100 vodopádů“ zatím nikdo nezná

Jeden den severně od Luang Prabang leží vesnička Nong Khiaw. Tady si můžete půjčit kajak a sjet 10 kilometrů po proudu řeky Nam Ou do Ban Dong Khun. Náčelník vesnice vás ubytuje v místním „penzionu“ a druhý den vyrazíte na „vodopádovou cestu“. Z tůňky přes vodopád, z kaskády na kaskádu, stále výše. Vezměte si boty do vody. Turistické chodníky tu opravdu nenajdete!

TIP: Více o tomto a dalších neobvyklých trecích najdete na www.Pohora.cz. Hory, skály, adrenalin.

Festivaly masek, hvězdy country music a výprava do pralesa s amazonskými šamany. To jsou nové trendy v oblasti poznávacích zájezdů

Zdá se, že klasické trasy už jsou vnímány jako příliš povrchní. Cestovatelé chtějí nejen vidět, ale také objevovat. America Tours veze své klienty na koncerty hvězd country music do Las Vegas, China Tours se vypraví do Ladakhu na festival masek, zvaný Korzok Gustor. Nomádi v tradičních róbách a šperky ověšené krasavice předvádějí tanec Černých mnichů, a symbolicky tak ničí zlo. Skvělou podívanou plnou barev a veselí umocňuje scenérie jezera Tsomoriri. Jarní zájezdy do Bhútánu, tradičně pořádané CK Livingstone, mají speciální bonus: taneční festival strašidelných masek bohů a démonů zvaný Tschech. Velmi zajímavý je také expediční zájezd Yardy Grusse za šamanskými rituály do Amazonie. Klienty bude provázet český průvodce, který dlouhodobě žije v Peru, a amazonští šamani vám ukážou například rituály ayahuasca a mohou vám připravit masti a lektvary na vaše neduhy.

TIP: Všechny novinky, zajímavé destinace a nejlepší nápady českých cestovních kanceláří najdete na www.HedvabnaStezka.cz.

Turkish Airlines opět rozšířila síť svých destinací

Turkish Airlines obhájila své prvenství pro rok 2012. Znovu se stala “Nejlepší leteckou společností Evropy“ a stále rozšiřuje svoji působnost. Na konci roku 2012 zahájila pravidelné lety do Kamerunu. S Turkish Airlines se také můžete dostat do Mombasy nebo na letiště Kilimanjaro. Nové destinace otevřely aerolinky také v Íránu. Můžete si vybrat let do Kermanshahu či Esfahánu.

TIP: Více zajímavostí o cestování letadlem najdete na www.Airways.cz.

text a foto Pavel Svoboda

CESTY: **INDIE**

Indický pětiboj

S lezečkami v Hampi,
v pohorách po Ladakhu,
na kole do sedla
Khardung La,
sjezd divoké řeky
a jízda v přeplněném vlaku

Indie, jak ji možná neznáte. Prsty obroušené z žulových struktur u Hampi, divoké řeky pohrávající si s čluny, dechberoucí výhledy při trecích po Ladakhu nebo vyčerpávající cyklistické výkony při výjezdu na nejvyšší silniční sedlo na světě. Indie není jen barevná země plná tržišť, památek UNESCO, přeplněných chaotických uliček a všudypřítomné chudoby. Tahle země je také rájem adrenalinu, i když tuhle stránku Češi zatím objevují jen po kouscích.

„Na těžko“

okolo ladackých jezer

Majestátní Himálaj fascinoval lidstvo od nepaměti. Treky v indickém Himálaji vás dovedou nejen do krásných hor, ale také se dostanete do kontaktu s unikátní kulturou místních obyvatel. Kvůli letním monzunovým dešťům spadá hlavní himálajská turistická sezona na jaro a podzim.
V létě se ale naopak můžete vydat do buddhistického regionu Ladakh, který je na samém severu Indie chráněn před monzunovými dešti hradbou hlavního himálajského hřebene. Díky poloze v tomto srážkovém stínu v Ladakhu celoročně téměř neprší a zdejší krajina má charakter vysokohorské pouště.

Vzhledem k zachovalé buddhistické kultuře je Ladakh často nazýván „Malý Tibet“. Nicméně vzhledem k současnému nepříznivému (politicko-sociálně--kulturnímu) vývoji v Tibetu bude možná časem naopak oním „Velkým Tibetem“. Po starých obchodních a dopravních stezkách se v Ladakhu můžete vypravit na treky mezi zapadlými vesnicemi a buddhistickými kláštery.

Čas se ve vyprahlých horách Transhimálaje jakoby zastavil před stoletími. Moderní svět se pomalu, ale jistě prokousává už i do těchto zapadlých končin světa, a tak v hlavním správním městě Ladakhu – Lehu – běžně spatříte mnichy s mobilním telefonem u ucha nebo při návštěvě internetové kavárny. Z hlediska výběru treků v horách je třeba brát zřetel na výstavbu stále nových cest vedoucích hluboko do hor na úkor původních stezek. Legendární trek divokým pohořím Zanskar s návštěvou krásných vesnic díky tomu už téměř zanikl.

Kdo chce ochutnat nefalšovanou tibetskou atmosféru, měl by se vydat do východního Ladakhu. Tato vysoko položená část Tibetské náhorní plošiny, zvaná Changthang, je domovem kočujících pastevců v okolí několika překrásných a značně rozlehlých jezer. Dobrou volbou jak poznat krajinu nomádů je trek mezi jezery Tso Moriri a Tso Kar.

Po šesti hodinách jízdy džípem nebo po celodenním kodrcání autobusem, který jezdí pouze třikrát měsíčně, vystoupíte u břehů odlehlého jezera Tso Moriri. To je skutečnou ladackou perlou. Leží ve výšce 4540 metrů, na délku měří 25 kilometrů, voda je zcela průzračná a břehy lemují hory Chamser (6620 m), Lumser Kangri (6666 m) či šestitisícový hřeben Mentoku. Na pokochání se jezerem si nechte alespoň dva dny. Čtyř až pětidenní trek k jezeru Tso Kar není náročný z hlediska převýšení (na rozdíl od treků v rozeklaném pohoří Zanskar) ani orientace, ale stezka po náhorní plošině první tři dny neklesne pod 5000 metrů, je tedy nutná dobrá předchozí aklimatizace na vysoké nadmořské výšky.

Túra vychází z jediné trvale osídlené vesnice u jezera Korzok přes asi 5500 metrů vysoké sedlo Yalang La. Už cestou potkáváme první stany pastevců, kteří tu v širokých travnatých údolích tráví se svými stády jaků a koz krátké ladacké léto. Mezi velké zážitky patří pozvání do jejich stanů na slaný čaj, který se tady pije navíc s jačím máslem. Cesta se vcelku nenáročně vine přes několik pětitisícových sedel za přítomnosti prakticky neustálých výhledů na okolní šestitisícovky.
Míst ke stanování je dostatek, pitná voda také není úplnou vzácností a na trase není zdaleka přelidněno turisty. Během našeho putování na konci léta v září jsme se dvakrát ráno probudili do bíle zasněžené krajiny. Cestou k jezeru Tso Kar se s velkou pravděpodobností setkáte s divokým tibetským oslem kyangem, sami jsme potkali několik stád těchto oslů. Tso Kar je typickým slaným jezerem s fotogenickými slanými krustami, slanomilnou vegetací a barevnými lagunami, které oživují různobarevné druhy řas. Pro mě osobně nejhezčí místo v celém Ladakhu a při večerním slunci u jezera zažívám pravou vysokohorskou nirvánu.

TIP: Před cestou do Indie si pořiďte průvodce Trekking in Ladakh. Kromě praktických informací popisuje historii oblasti, turisticky zajímavé lokality, ale i místa, kde se dá ubytovat a najíst. Největší část je však věnována popisu 13 treků, od krátkodobých po čtrnáctidenní túry.
Více na www.MapyKiwi.cz

autor

Pavel Svoboda se nejraději toulá s foťákem na krku po asijských horách nebo někde na severu. O kvalitě jeho fotografií se můžete přesvědčit na jeho cestopisných přednáškách nebo na www.Photo-Svoboda.cz.

text a foto Hanka Ebertová

V černém dýmu a potu tváře

na kole až do pěti tisíc

Indie se už dávno proslavila hlavně jako ráj trekařů. Lidí, kteří se sem vydávají na kole, je mnohem méně, a přesto má tato země cyklistům co nabídnout – skvělé terény, výjezdy na pětitisícová sedla a jedinečnou atmosféru. Největší kříž je samotné kolo na konkrétní místo přepravit, když se ale člověk popere s perfektním sbalením do letadla a případným dalším převozem, má se na co těšit. Spolu s šestičlennou skupinkou a průvodcem jsem se vydala do indického Himálaje. Našim největším přáním bylo vyjet až na sedlo Khardung La. Má celých 5380 m n. m. a je nejvyšším silničním sedlem na světě. Pro mě jako bývalou silniční ultramaratonistku to byla jednoznačně největší motivace!

Po lehkém kulturním šoku v Dillí jsme autem pokračovali až do Shimly. Poprvé nasedáme na kolo. Kromě už zmiňovaného sedla Khardung La doufáme i ve zdolání dalších cílů: čtyřtisícového Kunzum Pass, Nuchli La a Baralacha La, a pak dalších pětitisícových sedel – Lachalung La a Taglang La. Ať je člověk sebevětší milovník terénů, musí se připravit na fakt, že veškeré horské silnice jsou opravdu šílené. Když se podaří narazit na některou z těch lepších, kolo skáče po pozůstatcích starého nekvalitního asfaltu plného kamenů. Všechno je navíc neustále přerušované hlubokými brody, které dokážou výjezdy pěkně znepříjemnit.

Další nemilou součástí jsou nekonečné kolony často vojenských náklaďáků. Hustý, černý čmoud a oblaky zvířeného prachu, které se za nimi táhnou, můžou sebekrásnější výjezdy proměnit v opravdové peklo. Před Khardung La to samozřejmě chtělo pořádnou postupnou aklimatizaci. Z šesti si nás na tenhle výjezd nakonec troufli čtyři. Z Lehu nás čeká devětatřicet kilometrů do kopce. Stoupání v indických horách jsou obtížná především svou nadmořskou výškou, délkou a už zmiňovaným nekvalitním povrchem silnic. Naopak tu není mnoho prudkých stoupání.

Zpočátku se kochám výhledem na Leh a neustále fotím. Zlom přijde ve 4600 m n. m., začínám pociťovat velkou únavu i nedostatek kyslíku. Před sebou nahoře chvílemi marně hledám vrchol našeho snažení a stoupání se zdá být nekonečné! Kamarádi začínají mít strach, že když nemůžu já, co teprve oni. Taky lehce panikařím!

V pěti tisících se kupodivu dostávám do určitého tempa, začínám dýchat plynuleji a jízdu prokládám focením. Za 4 hodiny a 52 minut jsem nahoře. I když bojuju se silnou bolestí hlavy (vinna není jen nadmořská výška, ale i nedostatek tekutin), cítím se povzneseně. Rychlostí 8km/h jsem dosáhla nejvyššího silničního průsmyku na světě. Cesta dolů je kvůli šílenému terénu opravdové peklo. Rychlostí téměř třicet kilometrů v hodině jsme dole za hodinu a pár minut.

Všechno nebyl jen můj výkon. Pochvalu si zaslouží i samotné kolo. Doma jsem hodně dlouho přemýšlela, jaké zvolit. Nakonec jsem se rozhodla pro nižší třídu horských kol. Původně hlavně kvůli přepravě a minimalizaci technických problémů, později jsem za to byla ráda hlavně kvůli terénům, které muselo přežít. Moje kolo navíc skončilo hodně specificky. Patnáctiletý Taha, syn našeho indického průvodce, se do něho vyloženě zamiloval, a tak jsem se po konzultaci s firmou Merida, která mi kolo zapůjčila, rozhodla mu ho v Indii jednoduše nechat. Jeho nadšení a zářící oči byly pro mě snad krásnějším zážitkem než samotný výjezd na Khardung La.

autor

Hanka Ebertová od roku 1996 závodí na kole. Zpočátku absolvovala „obvyklé“ závody, ale rychle našla zalíbení v závodech nad 200 km. Teď ji pohltily ultramaratóny. Dokonale prý totiž odhalují vnitřní sílu, schopnost „porvat“ se a překonávat překážky.

text a foto Jan Horák

V Hampi obujte lezečky

a zapomeňte na památky

Ohromné žulové kameny, rozeseté mezi nádhernými kamennými chrámy zařazenými mezi památky UNESCO, mi vykouzlily úsměv na tváři. Rovnou se přiznám, že za památkami sem nejedeme. Spíše cvičíme svaly, aby se nám podařilo přelézt jedny z nejzajímavějších bouldrů na světě. I když si v Indii přijdou na své milovníci lezení s lanem, my míříme za boulderingem – samostatnou lezeckou disciplínou, při které se leze bez lana většinou malý kousek nad zemí. Cesty se skládají z několika málo kroků, které jsou však velmi obtížné.

Hampi v jihoindickém státě Karnataka patří mezi vrcholné světové boulderingové destinace. Lezení na úžasných žulových kamenech tady má relativně dlouhou historii, ale až film Joshe Lowella Pilgrimage ho dostal do povědomí světových lezců. Snímek je o lezení Chrise Sharmi a Katie Brown a dobře vystihuje atmosféru místní komunity a Hampi jako takového.

Městečko je rozděleno řekou na dvě části. V té hlavní je neustále rušný bazar, většina barevných chrámů, nejvíc Indů a davy turistů. My míříme na Island side, kde je velký výběr ubytování a mnoho skvělých kamenů k lezení. Jediný rozumný způsob jak se sem dostat je použít malý motorový člun. Most přes vodu je už desítky let rozestavěný a pravděpodobně se nikdy nedokončí. To samozřejmě vyhovuje místnímu převozníkovi. „Frty ruppies,“ vykřikuje na nás potom, co vystojíme frontu.

Samotné lezení se tady dá rozdělit do několika sektorů a podsektorů. Podle okopírovaného a ne moc kvalitního průvodce, který můžete koupit za 70 rupií, se dá lehce zorientovat a najít konkrétní oblast a podsektor. Nejvíc lezců potkáte přímo na Island side. Další sektory jsou více či méně vzdálené, k některým je nutné přeplout řeku, do některých se nejlépe dostanete rikšou nebo na motorce.

Naše první cesta vedla do oblasti Egg boulder. Máme ji totiž hned za chatou. Většina kamenů je na pevné žulové desce. Mám pocit, že tam prostě tak stojí a čekají, až na ně někdo vyleze. Jen když na ně koukám, lehce se mi začínají potit ruce a stoupá mi adrenalin v krvi.

Na první pohled je tady nekonečné množství skvělých boulderů. Osobně bych je rozdělil do několika kategorií. První by byla hodně snadná a plná boulderů vhodných pro začátečníky. Jednu kategorii jsem si pojmenovat „the best of“. Jsou to vyhlášené cesty známé z lezeckých videí a člověk si je musí pořádně nacvičit. Patří sem třeba Egg boulder Arete 6b nebo Space Baba 7b. Třetí kategorie jsou boulderу hodně těžké, většinou nad 7c. Nepatří většinou k nejhezčím a jsou lezené malým množstvím lezců. A zapomínat by se nemělo ani na vzdálené a hůře dostupné boulderу. Prolézat křovím a hledat je je větší adrenalin, než je vylézt.

Kéž by tady nebylo takové horko. V prosinci a lednu, kdy bývá největší zima, je přes den okolo 40 °C. Nejlépe se leze brzo ráno nebo pozdě odpoledne. Přes den je to sebevražda nebo, jak jsme poznali, spíš prstovražda. Kůže na malých ostrých lištách trpí a děravé prsty se mi nestačí hojit. Nám se podařilo vyrazit ráno pouze jednou, a to na boulder Goan Corner. S čelovkami na hlavách jsme lezli od 6 hodin a nakonec se to podařilo.

Dalším problémem je výška některých boulderů. Obtížné kroky ve výšce deset metrů nejsou zrovna příjemné. V Hampi ale nikdy nelezete sami. Když jsme dali dohromady všechny bouldermatky v okolí, i tyhle třešničky byly naše. Za měsíc jsme vylezli celých 300 cest do obtížnosti 7c+ a spolu s indickou atmosférou jsme dali dohromady zážitek, který bych někdy rád zopakoval.

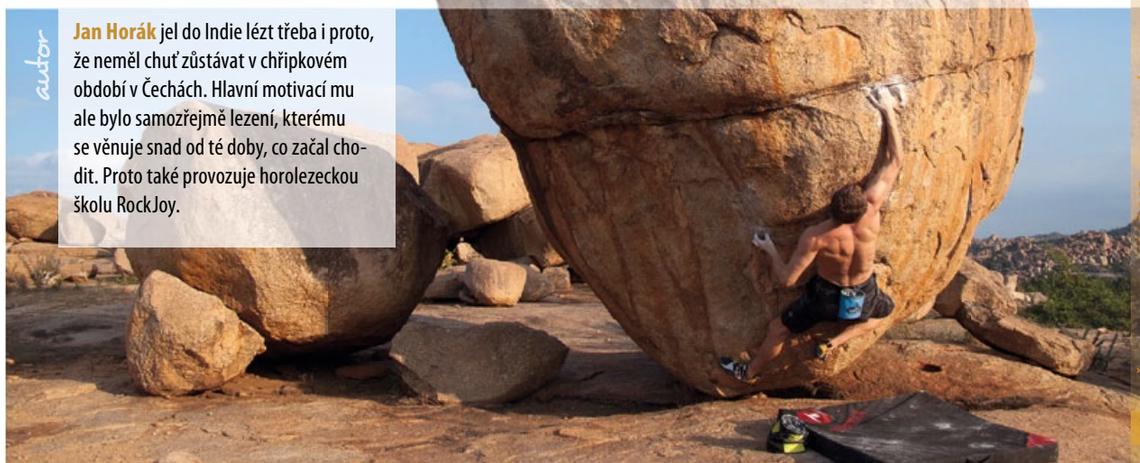

autor

Jan Horák jel do Indie lézt třeba i proto, že neměl chuť zůstávat v chřipkovém období v Čechách. Hlavní motivací mu ale bylo samozřejmě lezení, kterému se věnuje snad od té doby, co začal chodit. Proto také provozuje horolezeckou školu RockJoy.

text a foto Petr Snížek

Dvě „raftingové Mekky“ Indie

Když už nějakou dobu putujete horkou Indií, není nic lepšího než se trochu ochladit, spláchnout z těla prach cest a dopřát organismu osvěžení. Pro tento účel výborně poslouží sprcha některého z útulných hotýlků anebo adrenalinový zážitek na raftu, při kterém se kromě ochlazení také trochu vybojíte.

Obecně je Indie pro rafting jako stvořená. Světově vyhlášená je oblast Ladakhu, kde si můžete užít sjezdy ledovcových, do hněda zbarvených a úžasnou krajinou obklopených řek. Na výběr vám tu dají buď jednoduchý odpolední sjezd řeky Indus přímo z města Léh, které je centrem celého Ladakhu, anebo několikadenní expedici daleko od civilizace, kde budete odkázáni sami na sebe (respektive vašeho raft guida). Rafting v Léhu provozuje několik společností, ověřená a spolehlivá je však jen jedna – Splash Adventures.

Expediční plavby se jezdí na řece Zanskar, která je právem přezdívána Grand Canyon Asie. Tento výlet mohu vřele doporučit všem, kteří vyhledávají netradiční outdoorové dobrodružství. Počítejte s tím, že v noci je u řeky opravdu zima a přes den vás slunce doslova sežehává. Je to ale jen malá bolístka na jinak úžasné plavbě.

Všude kolem jsou skalní stěny, které se rychle proměňují do nejrůznějších tvarů a výšek. Občas proplouváte kaňony, ze kterých nevede jiná cesta než po vodě, protože stěny rostou přímo z vody kolmo k nebi. A když večer zastavíte na písečné pláži, na ohni si uvaříte večeři a zalehnete do spacáku pod oblohou posetou hvězdami, budete se cítit jako v ráji. Slibuji!

Další oblastí, kde se můžete nechat povozit na raftu, je okolí města Rishikesh ve státě Uttarakhand. Tady vás povozí po posvátné řece Ganze a opět si můžete vybrat z několika variant. Jednak vás džíp může zavézt pár kilometrů nad Rishikesh, nastoupíte na raft a zhruba za hodinu přistanete v centru Rishikeshe. Nepočítejte s nějakými peřejemi a podobnými atrakcemi. Hezky si sice prohlédnete Rishikesh z vody, ale to je tak všechno.

Lepší je přidat pár rupií, obětovat raftingu pár dnů navíc a nechat se svézt po Ganze od jejího vzniku ve městě Devaprayag až do Rishikeshe. Budete plout dva až tři dny (v závislosti na vodním stavu) hlubokým údolím Gangy, obklopeni políčky s rýží a ze všech stran budou skákat opice a další pralesní zvěř. Exotický zážitek, jak má být. Nocování na zdejších písečných plážích pak určitě splní všechny vaše představy.

V Rishikeshi je nespočet raftingových agentur a kanceláří, ale pozor na ně. Jen některé z nich jsou opravdu dobré. Řada z nich funguje tak, že kdosi vlastní jeden raft a na něm s trochou štěstí vozí lidi skrz Rishikesh. U těchto agentur velmi riskujete, protože průvodci netuší nic o záchraně a bezpečnosti na vodě. Viděl jsem i klienty bez vest a přileb! Takovéto agentury většinou poznáte, protože nenabízejí delší výlety a už na první pohled je tu něco špatně. Doporučit mohu například Red Chilli Adventures.

autor

Petr Snížák Snížek je od mala přitahován pohybující se vodou. Ta ho již zavedla do mnoha koutů světa. Krom vody má rád i kamení, teda geologii. Nejraději má však obě věci v jednom – kamenité divoké řeky. Je také šéfredaktor www.HYDROmagazin.cz.

text a foto Petra Greifová

Největší indický adrenalin?

Jízda vlakem

„Čaj čaj čaj!“ křičí malý indický kluk a s konvicí lahodného nápoje se prodírá uličkou. Zrovna nastoupili taky prodavači jiných dobrot. Začíná jedna z nejpříjemnějších chvilek ve vlaku, na kterou se všichni společně nesmírně těší.

Otevírám oko a už správně očekávám několik dalších párů očí, které mě s milým úsměvem napjatě sledují. Už vím, že je bude zajímat, jak se protahuju, skládám spacák a stáčím karimatku, kdy si čistím zuby a jak mi vyhrknou slzy, až si dám k snídani pálivou bramboru.

Pak už den ubíhá jako ten včerejší. Tisíce otázek zvědavých chlapců i krásných žen v barevných sárí, klábosení vzdělaných sikhů, ubíhající krajina, sem tam dobrá sladká masala. Vlak zastavuje v Bhópálu. Mám strašnou chuť na Dal Bhat a jdu si ho koupit. Nikdo neví, jak dlouho vlaky stojí. Od jídelního stánku mě vytrhne skřípění kol a pokřik z mého kupé. Popadám rýži a statečně běžím podél vlaku, abych odhadla rychlost. Za povzbuzování celého kupé se nakonec odvážím naskočit.

Po dvou dnech jsem v cíli, ve stanici „Kochin Kochin Kochin!“. Vlak tu končí, ne však naše vlakové dobrodružství. Stojím v indické frontě na další lístky. Samozřejmě vím, že se mám na cestujícího přede mnou „mačkat“.

Natlačím se tedy na nepříjemných deset centimetrů a připadám si jako pravý Ind. Až do té doby, kdy mi zaklepe na rameno další příchozí a s chápavým úsměvem se zeptá: „Stojíte frontu?“ „No samozřejmě! Nevypadá to tak snad?“ odpovídám. To už mě jeho ruka výchovně tlačí na záda člověka přede mnou. Nesmí proklouznout ani myš, jinak musím z fronty ven.

Vlak jede za hodinku, těší mě uklidňující pohled na digitální tabuli. V důstojném předstihu si jdu sednout mezi ostatní cestující na peróně. Sedí na obrovských kufrech nebo leží na dekách, obklopeni pytli obilí a krabicemi kdoví čeho. Krávy se poklidně pasou mezi kolejemi, odpadků tu mají dostatek a konkurenty jsou jim jen krysy.

Vlak přijíždí. Omylem však na jinou kolej, než bylo nahlášeno. „Digitální tabuli už věřit nebudu,“ pevně prohlašuju. Zapojuju se tedy do uhánějícího davu, který se přesouvá na desáté nástupiště. Z vlaku vyskakují lidé dokonce i okýnky na odvrácené straně, přebíhají koleje, berou to hákem. Bohužel zbytečně. Vlak tu končí a dál nepojede. „Shanti,“ uklidňuje mě důstojný pán s aktovkou slovíčkem, které by se dalo přeložit jako klídek. A má pravdu.

TIP: Další cestopisy z Indie najdete na nejčtenějším cestovatelském portále www.HedvabnaStezka.cz.

autor

Petra Greifová na svých cestách světem nejraději putuje horami, potkává se s místními lidmi a zažívá jejich zábavy a rituály. Její články najdete na největším českém cestovatelském portále www.HedvabnaStezka.cz, kde pracuje jako šéfredaktorka.

Výhradní dovozce pro ČR a SK

LED LENSER®

LEATHERMAN®

Nakupujte pouze originální produkty!

Seznam certifikovaných prodejců na:
www.ledlenser.cz | www.leatherman.cz

Kontakt pro maloobchodní prodejce:
distribuce@moris.cz

text Petra Greifová, Kateřina Smolová a Petr Snížek

Lyžařka v Lauchemalpu, Wallis, foto Switzerland Tourism.

Švýcarsko:

na lyžích, raftech i na kole

Lyžařská sezona ve Švýcarsku s jarem nekončí. Ve většině středisek se jezdí do konce dubna, v Zermattu a Saas Fee dokonce celoročně. Na zimní túry je dokonce duben nejlepší. Vezměte si s sebou ale klidně i kolo nebo raft; adrenalinových aktivit najdete v jedné z nejrozmanitějších zemí Evropy nespočet. Přinášíme pár ověřených tipů.

Bishorn na skialpech: nejsnadnější čtyřtisícovka

Předvrchol Weisshornu, nádherný zasněžený Bishorn (4153 m n. m.), nás nalákal jako jedna z nejsnadnějších skialpových čtyřtisícovek ve Švýcarsku. Přijíždíme do vesničky Zinal na rozhraní dolního a horního Wallisu (1500 m n. m.). Tady silnice končí. Čeká nás 11 kilometrů dlouhý výstup na horskou chatu Cabane de Tracuit (3256 m n. m.). Zpočátku mírná cesta se za lávkou mění v prudší lesní výšvih a zavede nás do sedla Roc de la Vache. Otevírá se nám pohled na údolí, kterému vévodí ledovec Turtmanngletscher, rozkládající se nad chatou. Cesta je dlouhá, sníh se boří, na jižních svazích sluníčko pálí. Z plochého svahu odbočujeme na skalnatý hřebínek vlevo. Naštěstí tu není moc sněhu a dá se tu zajistit na krátké ferratě. Cabane de Tracuit je otevřená i v zimě a disponuje asi třiceti místy na spaní. Při pohledu ze sedla se za ní tyčí vlevo Bishorn, vpravo Weisshorn.

Brzy ráno pokračujeme po ledovci nad chatou. Je potřeba obejít pár trhlin, jinak je výstup velmi snadný a vede ve stinné části, což je z hlediska kvality sněhu a lavinového bezpečí příjemné. Na posledních asi sto metrů odkládáme lyže a přezouváme mačky. Vykukuje sluníčko a nám se otevírá přímo královské švýcarské panorama v čele s Mont Blankem. Sjezd k chatě si dáváme stejnou cestou a nahoře zůstáváme ještě do dalšího dne. Jarní sluníčko je nejlepší odměnou za úspěšný výstup. *(PG)*

TIP: Na cestu si vezměte Walking in The Walais. Průvodce popisuje 120 nejlepších tras tohoto regionu, od kratších procházek až po vícedenní výpravy. Podrobný itinerář cesty je doplněn údaji o obtížnosti trasy, délce, převýšení a časové náročnosti, nechybí ani přehledná mapa se zakreslenou trasou. Více na www.MapyKiwi.cz.
TIP: Informace o zajímavých místech a túrách nejen ve Wallisu najdete na www.MojeSvycarsko.com.

Švýcarsko.
MojeSvycarsko.com

Freeride v Engadinu: lanovkou nahoru, po žluté dolů

Bernina expres mě vyhazuje na stanici Diavolezza, odtud se nechám vyvézt lanovkami až do sedla mezi Saas Queder a Piz Trovat. Tady začíná neznačená off-pista „Tour Val Arlas“. Je lavinová dvojka, tak snad zůstane lavinový vyhledavač v mé kapse nevyužitý. Začínám prudším sjezdem do širokého kuloáru. Neporušený prašan přede mnou, oblaka sněhu za mnou. Když se žlab otevírá, zastavuju na krátkou svačinku. Úplně sám uprostřed hor, stranou upravených sjezdovek a hučení vleků. Čeká mě ještě dlouhý a náročný sjezd mezi skalkami až ke spodní stanici lanovky. Neodolám a musím znovu. Tentokráte si dávám „odpočinkovou“ černou. Mezi boulemi moc lyžařů nepotkávám. Naposledy mě veze kabinka nahoru, abych si mohl sjet desetikilometrovou žlutou do Morteratsch. Žluté sjezdovky, neboli ski-routes, jsou značené a lavinově zajištěné, ale přitom neupravované volné terény. Projíždím sedýlkem vlevo od štítu Mont Pers. Cesta vede pod skalnatým hřebínkem vlevo, podél ledovcového splazu a nakonec se prudce zalamuje k řece. Vjíždím do lesa a za chvíli se vracím k železnici. *(PG)*

TIP: Další lyžařské možnosti najdete na www.Engadin.StMoritz.ch.
TIP: Nejhezčí, nejlevnější a často jedinou možností jak se pohybovat mezi jednotlivými středisky a off-pisty jsou švýcarské vlaky. Swiss Pass dovoluje ve zvolené době libovolně využívat nejhustší síť veřejné dopravy na světě. Zdarma můžete jezdit vlakem, autobusem, lodí nebo hromadnou dopravu ve 41 městech. Máte volné vstupy do více než 400 muzeí a v ceně jsou i panoramatické vlaky a sleva 50 % na lanovky a horské železnice. Více na www.MojeSvycarsko.com/sts a www.MojeSvycarsko.com/rhb.

Heliskiing na Monte Rose: nejdelší lyžovačka

Počasí přeje, takže nás vrtulník může vynést až na 4260 m n. m., do sedla Col del Lys. Za hluku vrtule, která zvedá sněhovou tříšť, se loučíme s pilotem a nasazujeme lyže. Je brzy ráno, bude to náročný lyžařský den. Nad námi se tyčí už jen Dufourspitze, nejvyšší štít masivu Monte Rosa a nejvyšší hora Švýcarska. Vedou odtud dvě trasy: Jedna vede na sever do italské Gressoney nebo Alagny. My se ale pouštíme do čtyřhodinového sjezdu na druhou stranu, po ledovci Grenz a Gorner směrem do švýcarského Zermattu. Ve chvíli, kdy se ledové skály otevírají a sérak ů ubývá, blyští se po pravé straně Monte Rosa Hütte. Tato chata byla otevřena roku 2009 a okamžitě se dostala na stránky všech učebnic architektury. Pomalu opouštíme jízdu po ledovci s nádhernými výhledy a vjíždíme do úzkého žlabu, abychom se trefili na sjezdovku Furi. Po chvíli odpočinku v Zermattu jsme si ještě dali pár žlutých ski-routes v oblasti Stockhornu. *(PG)*

Na kole v Männlichen, Jungfrau, foto Switzerland Tourism.

TIP: Více o dalších aktivitách v regionu na www.Zermatt.ch. Doporučujeme mapu Zermatt – Saas – Fee 1:60 000 s turistickým, VHT a alpským značením. Zakoupit ji můžete na www.MapyKiwi.cz.
TIP: Pokud už vás nebaví klasické hotýlky, ubytujte se v iglú. Ve výšce 2727 m n. m. najdete několik eskymáckých kopulek ze sněhu a ledu. Uvnitř jsou ale útulné pokojíky, bary a teplo! Zkuste třeba romantický pokoj pro dva s ledovou sochou labutí. Více na www.Iglu-Dorf.com.

Na kole kolem Thunského a Brienzského jezera

Výhledy na dvě z nejkrásnějších švýcarských jezer i okolní hory, neustále klesání a stoupání a bonusový výjezd na Axalp – Bernské Alpy jsou skvělým místem pro jarní cyklistiku. Jednu z nejlepších tras můžete podniknout právě kolem Thunského a Brienzského jezera. Dneska nehodláme zdolávat velké terény, ale řádně si máknout a vše okořenit skvělými výhledy. Začínáme v městečku Meiringen. Leží několik málo kilometrů za východním koncem Brienzského jezera, které je prý jedno z nejčistších v zemi. Nad námi se tyčí krásně zelené hory, my ale zatím šlapeme jen v údolí. Trasa vede celou dobu po jižní straně obou jezer a po pravé ruce se nám neustále otevírají výhledy na obě vodní plochy. Chcete-li se na celé údolí podívat z výšky, hledejte zhruba po osmi kilometrech ve vesničce Eisbach odbočku doleva na Axalp. Výrazně prudké, asi desetikilometrové stoupání serpentinami rozhodně stojí za odbočení z cesty, a to hlavně díky sjezdu. Dále už jedeme neustále okolo vody a do cílového Thunu je to ještě hodně přes čtyřicet kilometrů. Osmdesátikilometrový přejezd se dá stihnout asi za šest až sedm hodin. *(KS)*

TIP: Další nápady na výlety v regionu najdete na www.Interlaken.ch.

Na peřeje „Black Hole“ mohou jen zkušení

Na peřeje „Black Hole“ mohou jen zkušení Fascinují mě nespoutané dravé řeky, valící se z ledovců na vrcholcích okolních hor. Možností je ve Švýcarsku nepřeberně. Od klasické plavby po Innu v úseku Ardezschlucht nebo po Rhóně až třeba po krásné kaňony zdrojnic Rýna nazvané Vorderrhein (Přední Rýn) a Hinterrhein (Zadní Rýn). Tyto řeky se nacházejí u města Chur a není veliký problém splout je obě za jeden den. Díky tomu, že obě tečou z ledovce, je navíc zajištěn splavný průtok téměř po celou sezonu.

Pro úplné začátečníky se určitě více hodí Hinterrhein. Obtížnost nepřesahuje WW III a délka úseku je zhruba 15 km. Nasedněte už na říčce Albula, která je jednou ze zdrojnic Hinterrheinu. Užijete si svižnou, ale nezáludnou plavbu v obtížnosti WW II – III. Vorderrhein je označován za nejkrásnější vodácky splouvanou soutěsku ve Švýcarsku. Nasedání je ideální ve městě Ilanz a konec na soutoku v Riechenau. Už názvy některých peřejí (např. Black Hole – Černá Díra) napoví, že řeka vyžaduje vodácké zkušenosti. Obtížnost se tu může vyšplhat až k WW IV. Zpočátku nebude plavba nikterak divoká, ale později řeka přitvrdí a do krásného údolí se dostanou jen ti nejstatečnější. Věřte, že hluboký vápencový kaňon za tu trochu strachu ve větších peřejích určitě stojí. *(PS)*

TIP: Více o outdoorových aktivitách v regionu Graubünden najdete na cz.Graubuenden.ch.

autor

Petra Greifová pracuje jako šéfredaktorka největšího cestovatelského portálu v ČR, HedvabnaStezka.cz. Nejraději cestuje do hornatých zemí – na lyže i dlouhé treky.

Největším koníčkem redaktorky **Kateřiny Smolové** je lezení, jízda na horském kole a práce na cestovatelském portále www.HedvabnaStezka.cz.

Petr Snížek pracuje ve vodáckém časopisu a webu HYDROmagazín jako editor. Jeho specializací je divoká voda všeho druhu.

připravil Honza Haráč, foto Petzl.com/Guillaume Vallot

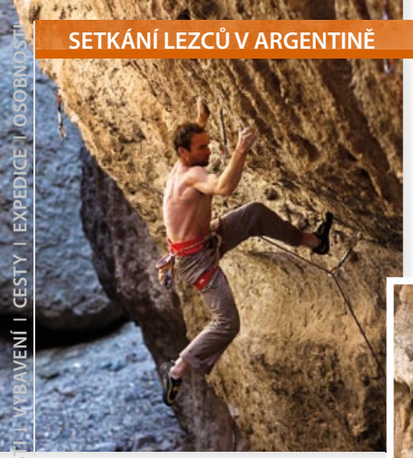

Jaký byl jubilejní desátý Petzl RocTrip?

Petzl co? No Petzl RocTrip.
Nejedná se o žádný rockový festival, ale o setkání lezců profesionálů i amatérů z celého světa, které má jediný účel, pořádně si zalézt.

Kde a kdy se putovní akce konala?
Letošní desátý ročník se konal 22. – 25. listopadu v Argentině, nedaleko vesničky Piedra Parada (západ Argentiny), která představuje oázu v Patagonské poušti, což je pátá největší poušť na světě. Nejbližší větší město je vzdáleno téměř tři hodiny jízdy.

Někteří by toto místo mohli nazvat zapadákov, ale pro skalní lezce se jedná o učiněný ráj. Dvě stě metrů vysoké skalní monolity zasazené ve vyprahlém prostředí zaručují perfektní podmínky pro lezení bez kapky deště. Podle britského lezce Steve McClurea se jedná o „křížence" Grand kaňonu a Údolí smrti (Death Valley). S jediným rozdílem – všude kolem je zeleň.

Proč putovní?
Tenhle lezecký svátek vznikl v roce 2002 ve Francii. V následujících letech cestoval

> *„ideální lezecké prostředí uspokojilo všechny úrovně lezení*

po celém světě. Hostily ho země jako Čína (2011), Mexiko (2010), Rakousko (2008), USA (2007) a další skvělé destinace pro lezení. Letos měla to štěstí Argentina. Třeba se jednou dočkáme i v Česku. „Ádr" nebo „Labák" by se určitě líbil, nemyslíte?

Jaký to má vše smysl?
Hlavní myšlenkou je vytvořit na tři dny ideální lezecké prostředí, které uspokojí všechny úrovně lezení. Nezanedbatelným bodem v programu jsou večerní pařby. Pokud si myslíte, že taková akce musí mít i hlubší smysl, tak máte pravdu. Petzl RocTrip propaguje šetrný styl lezení vůči přírodě. Dalším smyslem akce je nějakým způsobem pomoci dějišti. To je také důvod, proč jde o putovní záležitost.

V Piedra Parada šlo hlavně o to, uvést místo na mapu a zajistit tak trvalý přísun financí z „lezeckého turismu" pro místní obyvatele. Loni v Číně byla zase vybudována infrastruktura a v USA (2007, Redriver Gorge) proběhlo rozsáhlé sbírání odpadků.

Kdo se akce Petzl RocTrip Argentina 2012 účastnil?
Všichni, bez legrace všichni. Letos dorazilo více než 1300 lezců ze všech koutů světa. Výčet národností byl nepřeberný a všechny je jmenovat by bylo asi zbytečné. Stačí se podívat do zadní části atlasu.
Ze seznamu všech zemí světa oddělte asi třetinu a to co vám zbude je výsledek. Jednou z perliček byl příjezd jihoafrického páru, který jel až z Buenos Aires přes Paraguay a Santiago de Chile na kole, museli ujet trasu dlouhou 5500 kilometrů. Trvalo jim to čtyři měsíce.

Kromě amatérských lezců přijelo také mnoho profesionálních lezců z řad týmu Petzl. Své umění předvedli známí borci jako třeba Dani Andrada, Sean Villanueva, Dave Graham, Mike Fuselier, Gerome Pouvreau, Martina Čufarová, Florence Pinetová či Charlotte Durifová.

Jaké výjimečné výkony byly k vidění?
Nejtěžší cestu celé oblasti, převislou „Donde esta Yolanda", přelezl už ve čtvrtek (22.11.) Mike Fuselier. „Yolanda" je ohodnocena za 8c. Dani Andrada a Dave Graham se nenechali zahanbit a ještě ve stejný den ji vylezli také.

Ženy se rovněž uvedly hned v prvních dnech, když Martina Čufarová vylezla stylem on-sight dvě cesty za 8a a Florence Pinetová si připsala dvě cesty za 8b+ a několik za 8a+.

V dalších dnech na argentinských skalách opět „úřadovali" Mike Fuselier („Particion" 8b), Florence Pinetová („lo Brother" 8b+) nebo Jerome Pouvreau („lo Brother" 8b+, on-sight).

Co letošní ročník nabídl?
Mnoho lezců se shodlo na tom, že zážitkem byla už samotná cesta do středu Patagonské pouště. Dopomohla tomu také celostátní letecká stávka, díky které mnoho lezců muselo dojet až z Buenos Aires autobusem, což znamená 24 hodin a 2000 kilometrů na sedačce. To však nebylo to hlavní, co měl svátek lezení nabídnout.

Organizátoři v podobě 30 lezců týmu Petzl, začali pouštní místo přetvářet k obrazu svému už na jaře loňského roku, když vytvořili více než 250 zajištěných cest.

22. 11. – Celou akci odstartoval otevírací ceremoniál, ve kterém byli všichni lezci přivítáni místní administrativou. Poté převzal mikrofon jeden ze zakladatelů Petzl RocTrip Laurent de la Fouchardière a nastínil lezcům průřez posledními devíti ročníky. Po něm následovala přednáška Daniho Andrady, premiéra filmu Silbergeier od Švýcarky Niny Caprez a závěrečná párty s hudbou.

23. 11. – Od rána byli všichni natěšení na volné lezení, které podle vyjádření účastníků splňovalo ty nejpřísnější kritéria pro ideální lezecké místo. Večer byl opět v duchu pohody. Svými přednáškami ho odstartovali legendární argentinští horolezci Damian Benegas a Ramiro Calvo. Po nich už otěže převzala hudba ve stylu flamenca a argentinského tanga.

24. 11. – Přišlo na řadu vypořádání si účtů s nedokončenými cestami z předešlého dne a objevování dalších. Večer přišla na řadu opět hudební pařba, o kterou se starali hudebníci z řad přítomných lezců. Jinak řečeno, pokud jste uměli na něco hrát, dostali jste šanci to ukázat.

25. 11. – Od rána bylo na programu opět lezení. Petzl RocTrip 2012 symbolicky ukončil Sean Villanueva přednáškou o lezení v Jižní Americe.

Možná, že po přečtení článku máte nový cestovatelsko-lezecký sen, já určitě. Při psaní se mi často vybavovala prosincová přednáška Marka Holečka o lezení v Argentině a utvrdil jsem se v tom, že lezení má svoji další Mekku.

připravil Jiří Červinka, foto archiv Dalibora Carbola

Dalibor Carbol

na křídlech úplně nejvýš

Paragliding není třeba nijak výrazně představovat. Nejlepší propagací jsou ladná paraglidingová křídla, majestátně plující kolem výrazných svahů nebo kopců, z nichž nejznámější v Čechách je nejspíš Raná u Loun. Adrenalinový sport s mnoha zážitky přilákal už nejednoho dobrodruha. Neodolal ani Dalibor Carbol, který už delší dobu patří ke špičce našich paraglidistů. Jako instruktor paraglidingu a zakladatel Beskydské školy létání se pouští navíc do příprav extrémních expedic, které posunují možnosti paraglidingu.

Nejznámějším extrémním výkonem se stal jeho přelet nad Base Campem K2 z roku 2011, kdy společně se slovenským paraglidistou Jurajem Klejou při dvoudenním bivakovacím přeletu dokázali uletět celkem 280 km a ve výšce 7045 m překonali bez kyslíkových přístrojů český i slovenský neoficiální výškový rekord. V Pákistánské části Himálaje startovali z Hunza Valley severozápadně od K2. Po 140 km letu bivakovali ve výšce 4000 m a druhý den po dobrodružných peripetiích přeletěli Base Camp pod K2 a přistáli den pochodu od vesnice Askole.

Vybavení je při bivakovacím přeletu redukované na nejnižší možnou úroveň, paraglidisté letěli v Himálaji bez stanu a bez dostatečných zásob jídla i vody. Bivakovat ve spacáku, zabalený jen v padáku, není legrace a v součtu odvedli paraglidisté skutečně obdivuhodný výkon na hranici možností. O tomto letu a o mnoha dalších věcech jsme si s Daliborem povídali v prosinci roku 2012.

Aktivně létáš od r. 1993. Co tě k paraglidingu přitáhlo a jaké byly začátky?
Jsem samouk. To neříkám jako důkaz hrdinství, ale jako popis atmosféry, ve které jsem začínal létat. Byla to parádní část mého života. Úplně mě to pohltilo. A jasně, učil jsem se stylem pokus – omyl, podobně jako mnoho dalších v té době. Občas to bolelo, šlo to pomalu, ale o to více do hloubky. A myslím, že právě proto, že jsem si na všechno musel přijít tak nějak sám, mám k létání takový „svůj" přístup.

Paragliding je tvou hlavní pracovní náplní a sám říkáš, že i životní cestou. Aby k tomu člověk dospěl, musí hodně nalétat, hodně chtít, nebo obojí?
Ze začátku mně zajímaly mé reakce. Chtěl jsem vědět, kde mám hranici. Zanedlouho bylo jasné, že svou hranici pořád posouvám. Začal to být slušný projekt a létání je navíc tak krásné – a taky návykové. Je to absolutně svobodný pohyb ve volném prostoru se silným estetickým zážitkem, který ale v případě bezmotorového létání vyžaduje pochopení přírodních pochodů a jevů, zvládnutí koncentrace a rychlého, efektivního rozhodování. Je to mazec. Pro každého, kdo takhle létá, a to nezávisle na tom, na jaké úrovni. Navíc jsem člověk, který se velmi rád dělí o zážitky a mám radost, když lidé mají radost. Chci to předávat. A tak začít budovat výcvikové středisko paraglidingu byl vlastně jen další přirozený krok.

Co paragliding nabízí?
Nevšední zážitky, setkání se zajímavými lidmi, možnost pochopit lépe sebe i to, co se kolem nás v přírodě děje. A taky aktivní odpočinek.

Jak se paraglidisté poměřují a soutěží? Jakým směrem se člověk může zaměřit? Myslím různé oblasti – třeba dálkové létání, technické disciplíny, druhy soutěží...
To je poměrně obsáhlé téma, tak to zkusím trochu zestručnit. Paragliding má několik směrů a disciplín. Je tady volné bezmotorové létání, pak také létání s motorem, divácky atraktivní je akrobacie, pro některé je ale zajímavé i přistání na cíl. Nejvíce vyznavačů má ale jednoznačně volné létání a XC (Cross country) přelety. Ty jsou závislé na termické aktivitě a schopnosti pilota využívat vzdušné proudy. Získanou výšku piloti směňují v klouzavém letu za vzdálenost. Kdo doletí během jednoho letu dále či rychleji do určeného

> *„absolutně svobodný pohyb ve volném prostoru*

cíle – vítězí. Motorové létání je poměrně technická záležitost, soutěží se v několika disciplínách, které prověřují zručnost pilota i jeho schopnost dostat ze svého stroje maximum. Akrobacie je hra s dynamikou a specifickými vlastnostmi křídla. Existuje mnoho akrobatických figur a stále vznikají nové. Piloti se snaží o co nejdokonalejší provedení a navazování jedné na druhou. A soutěž v přesnosti přistání mi oproti tomu všemu připadá jako zábava, když se nedá létat. Ale i v tom se soutěží.

Jak dlouho trvá, než se člověk naučí tolik, aby se mohl ve vzduchu kochat? Četl jsem, v reklamním letáku, že mě naučí bezpečně létat za tři dny kurzu. Je to pravda?
Let si každý užívá hned od samého začátku. Pilotáž není tak složitá, jak to možná vypadá. Pokud na padák pověsíte adekvátní zátěž, tak taky poletí. Důležité je, aby pilot uměl používat hlavu a dokázal rozeznat letové podmínky od těch neletových. Když tohle nezvládne, tak se kochání může rychle změnit ve stres. A to je samozřejmě špatně. Proto jsou žáci na kurzech pod stálým dohledem instruktorů a teprve postupně se dostávají k samostatným letům. A za tři dny bezpečně létat? Je to hra slov. Základní kurzy trvají sedm dní, ale někteří piloti nelétají bezpečně ani po deseti letech.

Dá se třeba určit objem nalétaných hodin nebo kilometrů, aby člověk získal jistotu?
Je to hodně individuální a taky složité téma. Zpočátku má pilot velký respekt. Ale jeho dovednosti se přirozeně rychle zlepšují. Řízení padáku je poměrně jednoduché. A s tím, jak se člověk zlepšuje, se často zmenšuje jeho respekt. No, a pak tam je takový bod, za kterým začíná být respekt nedostatečný vzhledem k tomu, na co si pilot troufá, a to může být past. Kdo to nezachytí a nezačne nad tím více přemýšlet, je v ohrožení. Nezávisle na tom, kolik má nalétaných hodin.

Jak si stojí čeští piloti v mezinárodním měřítku?
Češi patří mezi výborné a ambiciózní piloty. Máme tady i schopné výrobce, kteří se prosazují na světových trzích. Pořadí národů se v žebříčku stále mění a i Češi už měli svou paraglidingovou reprezentaci na prvních místech.

připravil Jiří Červinka, foto archiv Dalibora Carbola

Který svůj výkon si ceníš nejvíc?
Osobně si nejvíce cením letů, které byly realizovány za zvláštních podmínek nebo které ve mně zanechaly silný dojem. Jde o kombinaci sportovního výkonu, emocí, estetiky, vnitřního stavu, stylu letu a motivace. A ten nejzajímavější byl asi přelet z Nanga Parbat do Skardu. 90 kilometrů přes vysoké hory, bez kyslíku, bez pozemní podpory. Měli jsme na to jeden den, přes ty hory ještě nikdo neletěl, nemuseli jsme to dělat. Bylo to pár dní po tom, co jsme doletěli ke K2. Bylo to asi takové, jako když dva horolezci udělají prvovýstup na K2, dostanou se dolů, jsou dotrhaní a zmlácení jak psi, vědí, že to bylo hodně na hraně – a za dva dny jeden z nich řekne: ty, nedáme to ještě jednou? A druhý mu na to odpoví – jo.

Mediálně slavil největší úspěch tvůj už zmíněný přelet ke K2 z roku 2011, který jste zvládli ve dvojici se slovenským paraglidistou Jurajem Klejou. Jak vzpomínáš na tu expedici?
Těch vzpomínek je skoro na knížku. Jeli jsme tam na necelé tři týdny, ve vzduchu jsme byli čtyři dny a celkem jsme nalétali 450 kilometrů na předem deklarovaných tratích. V Karákóramu. Mezi sedmitisícovými a osmitisícovými horami. Neoficiální výškové rekordy. Bez kyslíku. Byla to síla. Laťka je teď hodně vysoko.

Proč mluvíš o neoficiálním rekordu? Jsou v paraglidingu nějaké oficiální rekordy?
Na oficiální rekord bychom museli celou akci pojmout jinak. Museli bychom pokus o dosažení výškových rekordů legislativně připravit, museli by tam být komisaři, nedokážu si představit, jak bychom je tam dostali. Oficiální rekordy určitě jsou, hlavně jde ale o dosažené kilometry na různých typech tratí.

Co je ve výškách kolem 7000 m v jinak než při letu kolem Rané?
Já na Rané moc nelétám. Jsem z Beskyd, kde máme kvalitnější terény. Ale i to je samozřejmě úplně něco jiného, než létat ve vysokých horách. Hřebeny jsou tam vysoké a na to, abychom se přes ně dostali a posunovali se po trasách dále, potřebujeme nabírat ještě větší výšku. Pokud se to nedaří, musíme letět v daleko turbulentnější nižší hladině, hodně to oblétávat. Nahoře je ale velká zima, letíme rychlostí 40 – 50 kilometrů v hodině, jsme tedy takovým větrem stále ochlazováni, několikrát v průběhu letu nabíráme velmi rychle výšku, jsme blízko ztrátě vědomí. V silném stoupání v takových výškách a bez kyslíku je to hned, energie ubývá velmi rychle, do toho hlad, žízeň, únava z předchozích letů, musíme se stále soustředit, nedělat chyby v pilotáži ani v taktice letu. A pořád ještě musíš sledovat chování druhého pilota, reagovat na jeho stavy a problémy. Jakékoliv podcenění situace může mít drsné důsledky. Myslím, že jenom ti, kteří si něco takového zkusí, jsou schopni posuzovat úroveň takového výkonu. Jinak je to těžko vysvětlitelné.

Bivakovali jste ve výšce kolem 4000 m. Co je důležité pro výběr místa pro bivak a jak probíhá samotné bivakování?
Přistání je nejrizikovějším momentem celého letu v průběhu expedice. Snažíme se doletět co nejdále, ale stále musíme myslet na bezpečné přistání. V místech, kde ještě nikdo neletěl, je to vždy loterie. Jestli letět dál a věřit, že tam něco na přistání najdeme ještě dřív, než termika zvadne, nebo přistát raději dříve. Ke startu potřebujeme jihovýchodně orientované termicky aktivní místo, abychom mohli odstartovat co možná nejdříve. Po přistání je třeba nabrat co nejvíce sil na další den. Uvaříme čaj, zalezeme do spacáků a snažíme se spát.

Vybavení jste měli minimální, kolik kg reálně unese křídlo?
Křídlo toho unese dost, ale vybavení musíme volit takové, abychom ho hlavně unesli my sami, když je potřeba se přesouvat, šplhat po svazích a ve skalách.

Vraťme se do vzduchu, jak vznikají stoupavé proudy a jak odlišné jsou podmínky ve velehorách?
Stoupavé proudy vznikají díky ohřevu vzduchu a teplotním rozdílům v různých výškách.

VYBAVENÍ PŘI REKORDNÍM PŘELETU

Pro představu, s čím musí piloti vystačit při letu a při bivakování v neznámém terénu ve výšce kolem 4000 m, se podívejte na seznam vybavení.

Každý: padák s odlehčenou sedačkou, odlehčený záložní padák, vrchní pevná bunda a kalhoty, péřová bunda, kukla, dvoje rukavice, několik spodních vrstev, pevné boty, GPS, vysílačka, jednoduchá mapa, teplý spacák, brýle, dvě petláhve na vodu.

Rozdělené společné vybavení: nůž, čelovka, satelitní telefon se solární dobíječkou, dvě kamery, digitální zrcadlovka s objektivy, Kindle čtečka knih, další dobíječky a náhradní baterie, drobný materiál na opravy padáků, vařič a nerezový hrnec, něco málo jídla (ořechy, sušená jablka, sušenky a dětský sunar), krém se silným UV faktorem.

připravil Jiří Červinka, foto archiv Dalibora Carbola

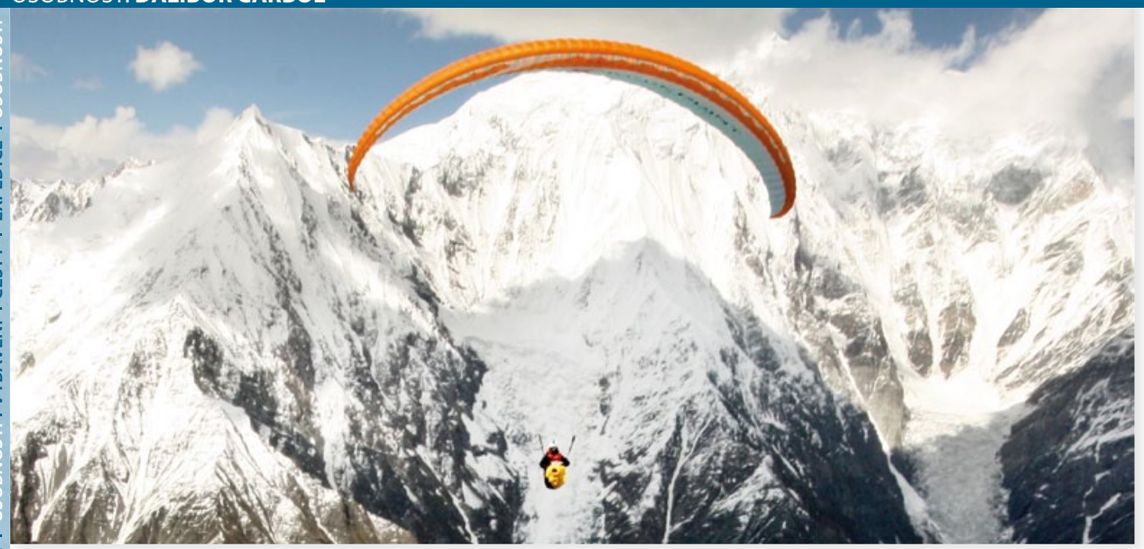

Ohřátý vzduch pak stoupá vzhůru a když se do toho proudu dostaneme a začneme se v něm točit, tak stoupáme taky. Ale to, jestli termika skutečně vznikne, kde vznikne, kdy začne a kdy skončí, jakou bude mít délku, jaký bude mít průběh, jaký poloměr v jaké výšce, jaký bude mít snos, jakou rotaci, jak vysoko nás vynese a do jaké míry bude turbulentní či stabilní, to záleží na mnoha dalších faktorech. Navíc to, že se dostaneme nahoru, neznamená, že jsme vyhráli. V prostoru jsou také horizontální proudy vzduchu, ve kterém se pohybujeme – vítr, který se často s výškou mění, a který je ve vysokých horách často hůře čitelný. A to se stále bavíme o něčem, co nelze vidět, co se můžeme jenom domnívat a až se do toho místa dostaneme, pak teprve zjistíme, jestli jsme přemýšleli správně. Špatná úvaha, tedy chyba, znamená zdržení nebo přistání. Důsledky chyb jsou ale ve vysokých horách daleko horší, než při letu v civilizovaných místech.

Četl jsem, že jste se při letu vzájemně ztratili, je to běžné? Jaký to je problém?
Když letíme, máme rozdělenou výbavu. Často letíme v místech, kde se lidé nepohybují. Vysílačky fungují jen omezeně, přes terénní překážky se prakticky nedomluvíme. Situaci, že bychom se v těch horách museli hledat, si ani nechci představovat. Když jsme se nechtěně rozdělili na začátku ledovce Baltoro, nechali jsme situaci plynout. Klíčové bylo, jestli se Ďurovi ještě podaří nabrat výšku a jestli bude schopen pokračovat v letu. Já jsem pokračoval v letu ve směru ke K2 s tím, že pokud se nezvedne, vrátím se k němu zpět. Pak se do vysílačky ozval, nahlásil výšku 6800, abych věděl, v jaké hladině ho mám hledat, a hned poté přestaly fungovat zmrzlé vysílačky. Prostě jsme o sobě nevěděli. Jenom jsme tušili, že jsme oba ve hře a je teda třeba pokračovat samostatně. Po hodině letu jsme se před K2 setkali. Mělo to neskutečnou sílu.

Co člověku táhne hlavou, když se podaří parťáka zase najít?
Je to moment, na který se nezapomíná. Byl jsem šťastný, že jsme to oba zvládli. Že jsme to oba vyhodnotili správně, aniž bychom si to museli vysvětlovat nebo potvrzovat.

Jak jste oslavili rekordní přelet kolem K2, respektive přelet jejího Base Campu?
Nejdříve jsme se museli dostat pěšky do Askole. Potřebovali jsme jíst, pít a odpočívat a místo toho jsme ušli 40 kilometrů za jeden den. S trochou jídla, co nám zůstalo po přeletu. Pak jsme se přesunuli do Skardu. Zaplatili jsme si hotel a tři dny jenom jedli a spali. A pak jsme jeli k Nanga Parbat, pokusit se přeletět ještě původní část trasy do Skardu. Poslouchali jsme Cohena a přemýšleli. Takže jestli jde o tu správnou oslavu, tak tu jsme si užili až po příjezdu do ČR s kamarády v mikulovských sklípcích.

Čím je odlišný paragliding ve vysokých horách?
Paragliding je jeden a je všude stejný. Rozdíl bývá v přístupu k němu a k sobě jakožto k pilotovi. Každopádně dělat trasy a letět ve vysokých horách bez cizí podpory – to je nejvíc, co se dá s paragliding zažít.

Dalibor Carbol

Už delší dobu patří ke světové špičce paraglidingových pilotů, kteří se zabývají přelety nejvyšších hor světa. Je instruktorem paraglidingu a zakladatelem Beskydské školy létání. Jeho extrémní expedice posunují možnosti tohoto sportu. Více na www.chciletat.cz.

Jak začít s paraglidingem

Jak začít, aby člověk neztrácel čas a zbytečné peníze?
Doba se mění a s ní i výuka paraglidingu. Za deset let, co u nás vyučujeme paragliding, jsme dospěli k výcvikovým metodám a postupům, které pilotům nabízejí individuální řešení jejich výuky. V rámci El Speedo škol je to systém Základního sedmidenního kurzu či rozděleného devítidenního Základního kurzu, na základě kterého zájemci získávají vlastní Pilotní průkaz, a tedy i možnost samostatného létání. Naše metodika pak pokračuje v několika dalších typech kurzů, které jsou úzce zaměřeny na konkrétní téma a zájemci si je podle toho mohou volně vybírat. Pokud tedy zjistí, že se chtějí v tom či onom zdokonalit. Prostě je pak jen na nich, jaký typ si vyberou. To jim dává velkou svobodu v rozhodování, kolik času a peněz chtějí do své výuky dát. Vše podstatné se zájemci mohou dozvědět na www.chciletat.cz .

Kolik stojí vybavení?
Pro paragliding potřebujete především padákový kluzák, sedačku a záložní padák. Už za 20 000 Kč se dá sehnat slušná starší výbava. Nová kvalitní se dá pořídit už od 60 000 Kč.

Jaké jsou nejčastější problémy?
Čas a to, že to člověka skutečně chytne.

Kolik ty sám vlastníš křídel?
Nejsem typický příklad. Mám čtyři křídla, na kterých rád létám, ale pravidelně je obměňuju. Pilotům ale běžně stačí jedno křídlo, které třeba každých pět let obměňují.

Co patří při paraglidingu k nejhezčích chvílím?
Pocit volného pohybu v prostoru, sounáležitost s prostředím a úplně jiné pohledy, než na jaké jsme při pohybu po zemi zvyklí. A taky když se o svůj zážitek můžeš rozdělit s kamarádem.

Kam se chystáš v nejbližší době?
Právě dokončujeme přípravu na následující sezonu. Navíc se nám narodil třetí syn, takže trávím hodně času za počítačem a s rodinou. Už se těším na sjezdovky. Plány na další expedice bych zatím rád nechal pod pokličkou.

tradice legenda
dokonalost celku i detailů
90 YEARS 1923 - 2013
LOWA
simply more...
RENEGADE LO

LOWA v tomto roce slaví 90 LET od svého založení. K výročí uvádíme již 4. generaci legendární a nejprodávanější outdoorové boty vůbec, RENEGADE LO a RENEGADE MID, nyní s Gore-Texovou nebo klasickou koženou podšívkou. LOWA, simply more…
RENEGADE MID

Boty LOWA prodávají všechny významné outdoorové prodejny.
více na www.prosport.cz

text a foto: Irena Špringlová, CK TRIP

Svatomartinská zákoutí na kole

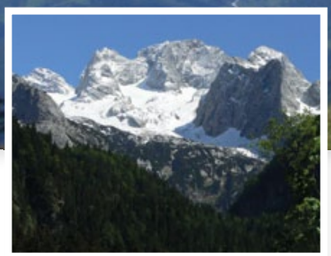

Nejlepší méně známé cyklostezky

Svatých Martinů můžete v Rakousku navštívit hned několik a každý z nich vás osloví svou osobitou tváří.
St. Martin am Tennengebirge v salcburské župě Pongau vám učaruje kontrastem rozkvetlých pastvin s kulisami vápencových masivů Tennengebirge a Salcburských Dolomit, jak místní nazývají Gosauský hřeben s Dachsteinem. Tato oblast má v sobě cosi vznešeného a nedotčeného masovým turismem, což potěší obzvláště romantické cykloturisty.

Na horské salaše

Oblast mezi Nízkými Taurami, Dachsteinem a Solnou komorou, kde se nachází i náš St. Martin, je protkána mnoha stezkami vhodnými pro horská kola. Ty nejatraktivnější vedou k horským salaším, které v zimě slouží jako stylové hospůdky u sjezdovek lyžařské oblasti Dachstein-West, zatímco v létě jsou věrné svému několik set let starému poslání – jsou útočištěm pro dobytek pasoucí se na okolních horských pastvinách, ale zároveň své produkty jako sýry, máslo, uzeniny, pálenky, ale samozřejmě i pivo a nealko nápoje nabízejí turistům. Atmosféra horských chat v oblasti Dachstein-West je vskutku nezapomenutelná a cesta k nim na kole je díky nádherným výhledům velkým zážitkem. Za svůj start k salaším oblasti Dachstein-West můžete zvolit St. Martin am Tennengebirge nebo sousední Annaberg či Abtenau nebo vzdálenější Russbach či Gosau. Nejkrásnější výhledy si užijete na šotolinových cestách vedoucích k chatám Edtalm či dále směrem ke Gosau s dechberoucím pohledem na ledovec Dachsteinu u chaty Sonnenalm nebo u Jablonecké chaty (Gablonzerhütte).
K chatám Sonnenalm a Edtalm si můžete výjezd usnadnit díky kabinové lanovce na vrchol Hornspitz, která přepravuje i kola. Pozor ale na jízdní řád – v provozu je pouze dvakrát týdně. Mým tajným tipem je horská chata Hareit s překrásným výhledem na Tennengebirge, kde vás svérázná Resi pohostí svým vyhlášeným Jagatee – horkým a velmi silným alkoholickým nápojem, jehož ochutnávku před sjezdem na kole bych snad raději neměla doporučovat...

Po rovinatých cyklostezkách

Zdatní bikeři mohou brázdit oblast Dachstein-West do úplné extáze. Ale také pro pohodové cyklisty se v okolí St. Martina najde několik nenáročných tras. V prvé řadě je záhodno připomenout rovinatou Tauernskou cyklostezku, jakož i Enžskou cyklostezku a síť cyklostezek přilehlé Solné komory. Společnou charakteristikou těchto stezek je fascinující kombinace jízdy po rovinaté stezce, která je lemována řekou a hradbou Alp. Z obou odbočuje řada neznámých, ale překrásných horských údolí, která stojí za projetí. Za odbočení z Tauernské cyklostezky nesporně stojí divukrásné údolí Bluntautal, vycházející z historického městečka Golling a míjející tajemný vodopád Gollinger Wasserfall, který vyvěrá ze skály, již Keltové považovali za bránu do onoho světa. Tajemná a také trochu dobrodružná je cesta údolím podél smaragdového potoka Blühnbach po neudržované silnici divokou soutěskou k soukromému zámku. Dá se po ní dojet až ke skalnatému úpatí horského masívu Hochkönig. Tato cesta opouští Tauernskou cyklostezku za hradem Werfen.

Horské stezky a silničky

Nedaleko Werfenu odbočuje horská silnice do Werfenwengu, moderního lyžařského střediska s dlouhou tradicí lyžování, která je podchycena ve zdejším Salcburském lyžařském muzeu. Bikeři ve Werfenwengu vyšvihnou šestikilometrové stoupání do sedla pod Bischlinghöhe, aby následným drsným sjezdem a přes několik hupů dojeli nejpřímější cestou do St. Martina. Ti pohodlnější se nechají z Werfenwengu (902 m) i s koly vyvézt lanovkou na vyhlídkový vrchol Bischlinghöhe (1834 m). Z vrcholu dolů na kolech vede šotolinová cesta kolem tří horských chat s občerstvením a s kulisou masívu Tennengebirge. Skutečně tajným tipem je cesta z Werfenwengu po stopách staré římské cesty do Hüttau, kde po necelých dvaceti kilometrech jízdy víceméně s kopce můžeme navštívit měděné doly a pokračovat zpět do St. Martina.

Pokud nás naše zvědavost nasměruje na jih, pak využijeme pro zpestření ze St. Martina cestu kolem horské chaty Halmgut, od které nás strmě klesající asfaltová silnička dovede do údolí řeky Enns u Altenmarktu. Tam se otevírá bikové nekonečno v oblasti Ski Amadé, ale také řada bočních údolíček, zvoucích k probádání. Ta si ponecháme pro příště!

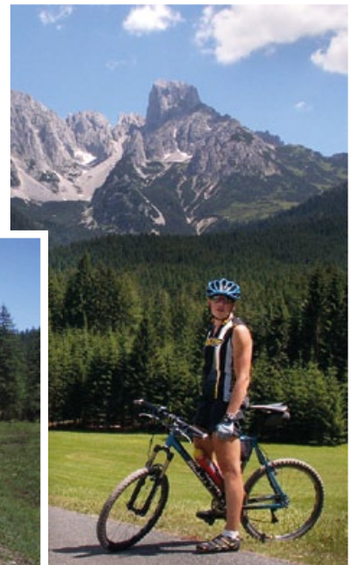

Tipy na cyklozájezdy do této oblasti:
www.ck-trip.cz
Tipy na ubytování:
www.amade.cz
www.apartmany-heidi.cz

autor

Irena Špringlová, *nadšená cyklistka, cestovatelka a majitelka CK TRIP. CK TRIP, specialista na aktivní dovolenou, pořádá ročně více než 150 autobusových zájezdů a odbaví stovky zákazníků s vlastní dopravou, převážně do Alp. Za 23 let své existence odbavila 70 000 zákazníků – lyžařů, cyklistů, turistů, in-linistů i vodáků.*

text Petr Novotný, foto autor a Petr Socha

Grónská výprava

Ammassalik Backcountry Camp – East Greenland 2012

Cílem expedice byly rozlehlé panenské svahy pohoří na pobřeží východního Grónska, z nichž doposud málokterý poznamenala stopa lyžaře. Team tvořený čtveřicí zkušených lyžařů se nejprve prostřednictvím tradičního psího spřežení přepravil do nitra zdejších hor, kde postavil několik arktických stanových kempů jako dočasné základny pro horské výstupy do okolních hor. Jen na málokterých místech planety je možné stoupat na lyžích od zamrzlé mořské hladiny až do výšky více než dvou tisíc metrů. Kromě samotných sjezdů a několikadenního horského přechodu byla cílem výpravy také fotodokumentace zdejší překrásné zimní krajiny a nahlédnutí do stále živého světa místních inuitských lovců.

V roce 2010 připravil a uskutečnil Petr Novotný se dvěma přáteli první českou výpravu na mořských kajacích do ledových vod při pobřeží východního Grónska – Qajaq Kalaallit Nunaat 2010. Úspěšná akce se následně shledala s mimořádným mediálním ohlasem. Už v průběhu kajakářské výpravy nebylo možné přehlédnout mohutné, strmé a členité pohoří, díky kterému získala tato část Grónska přídomek Švýcarsko grónského pobřeží. Drsnou a fantaskní krajinu tam tvoří prastaré skalní masivy, obroušené masami ledu, mladší vysoká pohoří se závratnými skalními stěnami, fjordy a členité pobřeží s bezpočtem drobných skalisek a ostrůvků. V letních měsících ji pokrývá barevná arktická tundra, v zimě pak silná vrstva ledu a sněhu. Tehdy se krajina promění v zatím netušený lyžařský ráj.

Změna plánů

A právě sem zamířila v průběhu dubna 2012 další grónská výprava Petra Novotného, nazvaná Ammassalik Backcountry Camp – East Greenland 2012. Už při samotném příletu bylo jasné, že předpověď počasí není příznivá a původně plánovaný okamžitý přesun do hor jsme museli o dva dny odložit. Překážkou nebyla ani tak snížená viditelnost a sněžení, ale především velmi silný vítr, dosahující až 25 – 30 metrů za sekundu. Během čekání jsme se ale měli možnost lépe seznámit se zdejší komunitou inuitských lovců, probrat naši trasu a přizpůsobit ji aktuálním podmínkám.

Mimo jiné jsme se dozvěděli, že zhruba před měsícem zasáhl východní Grónsko zcela neobvyklý a nečekaný týdenní déšť (naši přátelé byli ve stejnou dobu s lyžemi na severu Norska a deštivý týden prožili takřka totožně). Díky tomu byla sněhová pokrývka velmi kompaktní. Pokud se utiší vítr, bude pravděpodobně možné uskutečnit nečekaně rychlý a neobvykle dlouhý přesun po zamrzlé hladině daleko na sever až k ledovcovým splazům Kerala a Knud Rassmussen. Aktuální podmínky tak hned v prvopočátku zcela změnily naše původní plány, což se v konečném důsledku ukázalo jako mimořádně zajímavé řešení.
Po třech dnech se nakonec objevilo slunce, silný vítr polevil a my jsme v doprovodu tří inuitských lovců a jejich psích spřežení vyrazili směrem na sever.

K horám se psím spřežením i na lyžích

Za jeden a půl dne jsme nakonec urazili více než stokilometrovou vzdálenost. Putování na saních po mořské hladině nebylo ale zdaleka tak snadné, jak by se mohlo zdát. Zamrzlou mořskou hladinou tu donekonečna zdvihá až třímetrový příliv a odliv, často je pokryta množstvím gigantických úlomků mohutných seraků a ker, místy je i nečekaně tenká a popraskaná. Obtížné je obvykle překonání úseků z mořské hladiny na pevninu. Zamrzlé vlny mezi sebou skrývají nebezpečné trhliny. Při případném propadnutí se ocitáte vzápětí v ledové vodě.

Do hor nakonec pronikáme po několik kilometrů širokém ledovcovém splazu Kerala. Počasí pro nadcházející dny mělo nyní naopak zcela úžasnou předpověď – týdenní slunce a takřka bezvětří. Orientace na ledovcovém splazu Kerala byla za dobré viditelnosti relativně snadná, obcházeli jsme oblasti s četnými trhlinami a nakonec uprostřed samotného plató zbudovali první arktický kemp. Stany jsme zakopali na dno asi metr hluboké ploché jámy, okolo které jsme navršili ještě zhruba půlmetrový sněhový val. Pouze takto je možné přežít případné nečekané zimní větrné smršti, tzv. piteraq, dosahující rychlosti orkánu.

Táboření a lyžařské hody

Následující dny se ale nesly v duchu neuvěřitelného počasí. Postupně jsme sjeli veškeré dostupné svahy v okolí našeho kempu. Museli jsme však pečlivě vybírat jejich orientaci. Obvyklý prašan je po březnových deštích spíše výjimkou, a tak jsme občas bojovali s krustou či vychutnávali úžasný jarní firn.

Samostatným bodem bylo překrásné táboření i těžko popsatelný pocit absolutní volnosti a samoty. Dokonalá viditelnost umožňovala neustále prohlížet krajinu až do vzdálenosti několika desítek kilometrů. V druhé polovině dubna je už délka denního svitu ve východním Grónsku na úrovni polárního kruhu velmi dlouhá, a tak jsme nebyli nuceni vyrážet v mrazivých okamžicích těsně po rozednění a i po návratu z lyžařských túr jsme měli dostatečný prostor pro dosušení materiálu.

Díky rozumnému přístupu celého týmu jsme měli dost času vychutnat i nasát neuvěřitelnou atmosféru a v klidu prožít každý jednotlivý okamžik celé výpravy. Za zmínku určitě stojí i údaje o teplotě. Ačkoliv samotné Grónsko bývá spojováno s představou chladné ledovcové pustiny, průměrné denní teploty v tomto období neklesají příliš hluboko pod bod mrazu.

text Petr Novotný, foto autor a Petr Socha

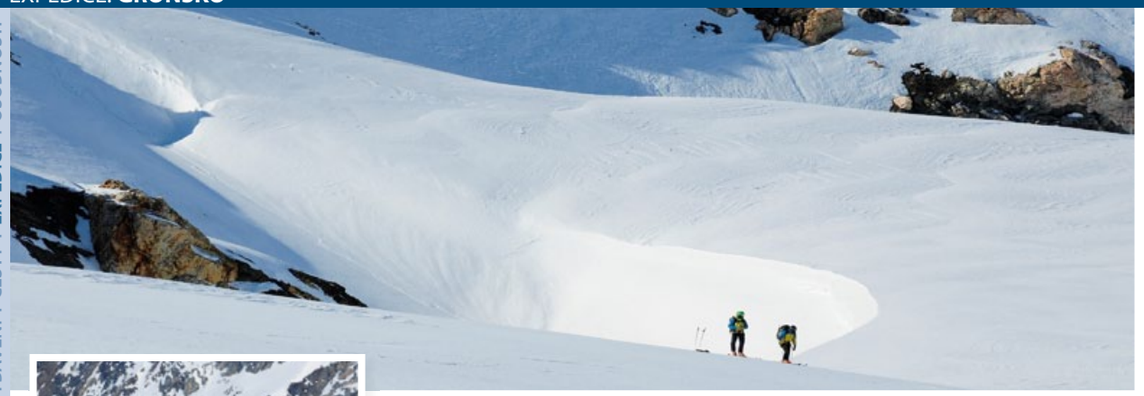

Nejnižší hodnoty jsme zaznamenali v noci v kempu v nadmořské výšce 700 metrů, kdy teplota klesla až k –25 °C.

Zpět k mořské hladině

Na konci druhé části našeho putování nás čekal sjezd z ledovce zpět k mořské hladině. Pohodlné tahání polárních saní či bobů nazývaných pulky do kopce vystřídala celkem legrační soutěž o nezajímavější sjezdový styl. Sáně jsme táhli bokem, před sebou i pod sebou. V oblasti zálivu Tunu, kam jsme sestoupili, jsme se museli opět vypořádat s nesmírně rozpraskanou a rozbitou mořskou hladinou. Těšili jsme se na vyvrcholení zimní scenérie, kdy jsme plánovali závěrečné sjezdy na pozadí nezamrzajícího Ammassalik fojrdu. Bohužel nízké difúzní světlo nám tyto plány nedovolilo uskutečnit.

Následující ráno jsme se probudili do naprosté tmy. Tropika našich stanů totiž během noci překryla asi deseticentimetrová vrstva čerstvého sněhu. Všude kolem se povalovaly chuchvalce mlhy a nízká oblačnost se začala rozpadat až během dopoledne. Rozhodli jsme se pro přesun do vesničky Kuummiit, odkud bychom se mohli následující ráno ještě pokusit vystoupit na hřeben nad osadou či na nádherný přilehlý ostrov a vrchol Avalaatseq. Necelých deset kilometrů jsme urazili přibližně za dvě hodiny a za překrásného odpoledne jsme dorazili do osady vyhlášených lovců a rybářů.

V inutiské vesnici

Útočiště jsme nalezli v domku, kterému se v inuitských vesnicích říká servis house. Vlastní přívod vody má ve vesničce jen málokterý domek, a proto se chodí místní do servis housu vykoupat, vyprat, poklábosit, ale také kuchat ryby či porcovat ulovené tuleně. Jedna z místností je určena návštěvám, a tak jsme po necelých dvou týdnech ulehli opět do čisté postele. Pobyt v servis housu pro nás byl navíc hotovou informační studnicí. Ačkoliv jsme se domlouvali jen stěží, některé posunky a úsměv jsou srozumitelné na celém světě. A tak jsme měli příležitost sledovat obratnost místních žen při práci s tradičním grónským nožem ulu či muže při opravě rybářského náčiní. Pozdravit se s kupou usměvavých dětí i získat nějaké suvenýry, které místní nesměle vybalovali ze svých batůžků. Velkým zážitkem byla návštěva přístavu, respektive hrany ledové kry, u které čluny přistávaly při návratu z lovu. Teprve teď jsme pochopili, jak důležitou roli pro místní obyvatele každodenní lov stále představuje a jak náročným živobytím nadále zůstává. Z jednotlivých malých člunů vystupovala obvykle celá rodina, respektive její mužská část.

V ruce s puškami, které toho určitě hodně pamatují, dále s malými sáněmi opatřenými drobnou bílou plachtou, aby se mohli při lovu tuleňů nenápadně přiblížit až nadosah kořisti, nebo s tradičním kovovým bodcem na dlouhé dřevěné násadě. Ten slouží k bezpečnějšímu pohybu na zamrzlé mořské hladině. Ti úspěšnější za sebou táhli na tenkém koženém řemínku uloveného tuleně či ryby a každý pak malý kanystr, aby na zítra doplnili zásoby benzinu do lodních motorů.

Po dvou dnech strávených v Kuummiitu nás jeden z rybářských člunů převezl na protější břeh, kde na nás podle dohody čekali naši přátelé se sáněmi. Počasí se v závěru naší cesty opět zhoršilo a nepříjemné difúzní světlo nám nakonec znemožnilo i závěrečný lyžařský výstup. Přesto jsme veškerého našeho úsilí ani v nejmenším nelitovali. Naše původně ryze sportovní výprava získala zajímavý sociální rozměr, který se pro nás stal nakonec jedním z nejsilnějších zážitků z celé cesty.

účastníci expedice

Petr Novotný (telemark)
- vedoucí teamu a organizátor výpravy
- fotograf a publicista (více než 200 odborných cestovatelských a outdoorových publikací v řadě periodik v ČR)
- dvacetiletá zkušenost s přípravou a organizací outdoorových akcí, dlouholetý ředitel cestovní kanceláře Adventura
- zakladatel a instruktor první školy telemarkového lyžování v ČR

Radek Nováček (telemark)
- průkopník telemarkového a backcountry lyžovaní v Čechách
- horolezec a vyznavač klasického zimního alpinismu (např. první český zimní průstup východní stěnou Dufourspitze, zimní výstup na Mount Mc´Kinley – Aljaška (Rescue couloir))
- účastník mnohých zimních backcountry akcí a horských přechodů
- spolumajitel a zakladatel outdoorové firmy Direct Alpine

Petr Socha (skialp)
- šéfredaktor a spoluzakladatel časopisu SNOW, fotograf zimních sportů
- autor a spoluorganizátor akcí zaměřených na freeride (SNOWride, SNOWfest)
- rekreační freerider a skialpinista

Tonda Volk (skialp)
- horský vůdce UIAGM, šéf K+K ski school, člen lektorského sboru APUL a CAHV
- letitý harcovník po sněžných pláních Alp se skialpovým vybavením
- milovník dobré kávy

Pojištění horských sportů

Alpenverein

Členové největšího alpského svazu mohou využívat unikátní balíček pojistek šitých na míru téměř pro všechny horské sporty, a to včetně horolezectví, skialpinismu, freeride, MTB apod. Není to jen celosvětově platné pojištění léčebných výloh, ale také pojištění pátracích a záchranných akcí v horách a pojištění zodpovědnosti za škodu způsobenou třetím osobám.

On-line registrací přes portál www.oeav.cz se roční poplatek členům snadno vrátí díky výrazným slevám při nákupu outdoorové výstroje, map, cyklistického vybavení, zájezdů či jazykových kurzů u partnerů Alpenvereinu v České republice i v Rakousku. Neméně atraktivní jsou i 50 % slevy na ubytování na horských chatách po celých Alpách. Velmi výhodné je tzv. rodinné členství, v rámci kterého jsou děti registrovány zdarma. Každý člen se může účastnit kurzů a přednášek zaměřených na prevence rizik při pohybu v zimním i letním horském terénu.

Alpenverein lze na počkání sjednat v kanceláři V-tour a jejích pobočkách po celé ČR, stejně snadná je registrace přes internet.
Veškeré informace o členství v Alpenvereinu v českém jazyce najdete na WWW.OEAV.CZ

text Petr Novotný, foto autor a Petr Socha

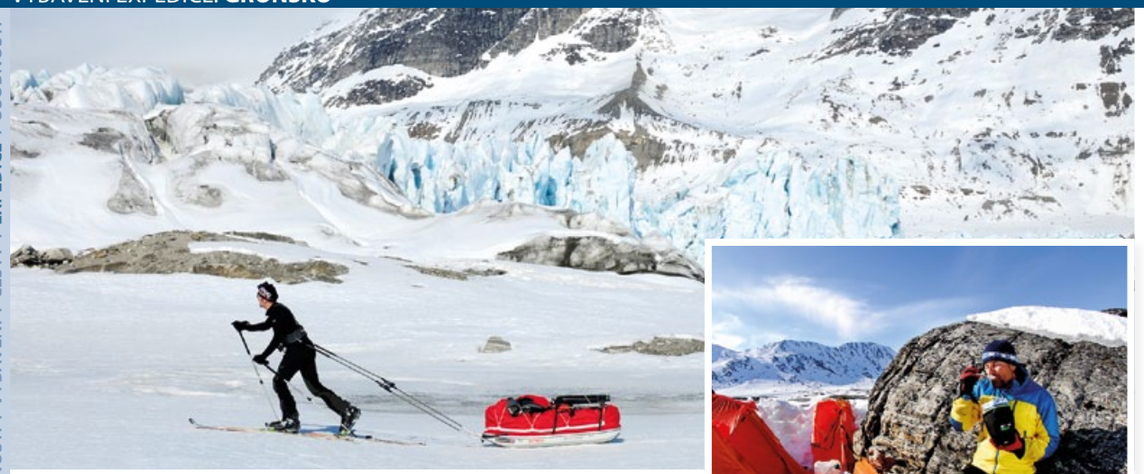

Vybavení do Grónska

Ammassalik Backcountry Camp – East Greenland 2012

Svět outdoru se soustředí na vybavení a bezpečnost na cestách. Požádali jsme proto autora článku o grónské expedici, aby čtenářům přiblížil cestu i z tohoto pohledu.

Pro lyžařskou výpravu do Grónska jsme kromě vhodného lyžařského vybavení potřebovali i adekvátní výbavu pro kempování, potraviny, transport materiálu, dále bezpečnostní, navigační a komunikační prostředky a samozřejmě také odpovídající obuv a oblečení. Prověřeným pravidlem je vzít pouze výbavu ověřenou, vyzkoušenou a dát přednost jednoduchým řešením před zbytečnými experimenty, které by se nemusely osvědčit a mohly způsobit komplikace. Druhým pravidlem je vzít pouze výbavu bezprostředně potřebnou, aby se cesta nezměnila ve vysilující transport hromady zbytečností.

Kempování

Stabilní, relativně prostorný stan vybavený sněhovým límcem je absolutní základ. Kromě silnější karimatky na spaní je dobré přibalit několik tenčích obyčejných, které se hodí jako podklad mezi karimatky na spaní či na případné večerní sezení – zkrátka když se v noci při spaní sesunete ze silné podložky, nezačnete okamžitě mrznout. Spací pytle jsou vhodné péřové – v horách je suchý vzduch, hodnota komfortu v oblasti -25 °C je bezpodmínečná.

Vaření a potraviny

Nejvhodnějším vařičem do podobných podmínek je osvědčený benzinový primus (v Grónsku není problém koupit jako palivo čistý technický benzin), pro dostatečnou úsporu paliva je nutné i kvalitní jednoduché závětří, tvořené nejlépe nádobou na ohřev vody, které je zároveň dostatečně stabilní. Velmi se osvědčil lehký aluminiový box, který tvořil stabilní podklad, aby se vařiče ve sněhu nijak nepropadaly. Důležitá je i dostatečně objemná a předem vyzkoušená termoska (lepší než automatické otevírání je klasický šroubový špunt, který se nepokazí a termoska neteče). Na celou dobu pobytu jsme si připravili jídelníček z lyofilizované cestovní stravy (Travellunch), takže jediné, co jsme k přípravě jídla a nápojů potřebovali, byla horká voda. Takto připravená strava je nejen lehká a dostatečně výživná, ale k její přípravě nepotřebujete ani žádné nádobí. Na pytlíky s potravinami jsme používali lehké neoprenové vaky – jídlo tak rychle nechladlo a ani nepálilo do rukou. Zpestření ve formě uzených či sušených ryb jsme pořídili cestou.

Transport

Při vícedenním zimním putování se osvědčily polární saně (pulky), opatřené dlouhými vodicími tyčemi. Ideální také je, pokud mají pulky látkový límec, kterým veškerý materiál na saních překryjete a zabalíte. Některým jednoduším saním, které jsme si na místě zapůjčili, tato plachta i vodicí tyče chyběly a pohyb se nimi i jejich balení bylo méně pohodlné. Na druhou stranu jsme veškeré potřebné vybavení navíc balili do pevných vodotěsných transportních tašek, a tak nám nakládka saní takové problémy nečinila. Veškerý materiál jsme v tašce měli rozdělený do velmi lehkých nepromokavých vaků, barevně rozlišených pro lepší orientaci (Sea to Summit). Během lyžařských výletů jsme používali praktický 30l lyžařský batoh, vybavený lavinovým Avalungem (v případě zasypání sněhovou vrstvou umožňuje Avalung dočasné dýchání kyslíku obsaženého ve sněhu a zároveň odvádí za záda nebezpečný oxid uhličitý).

Bezpečnostní, navigační a komunikační prostředky

Bezpečnostní prostředky bychom mohli rozdělit na lavinové a klasické ledovcové. Při pohybu ve volném terénu na lyžích je už dnes zcela samozřejmé použití lavinové trojky, tedy lavinového přístroje, sondy a lopat. Lopaty nám navíc sloužily k vykopávání sněhových záhrabů pro stany. Ať už se sněhová lopata používá k jakémukoliv účelu, je zapotřebí dostatečně velký list a dlouhá teleskopická násada, jinak se jedná spíš o slušivý než užitečný doplněk. Pro orientaci a navigaci jsme si připravili veškeré dostupné mapy, které jsme ručně skládali, přefocovali a laminovali. Jen tak si můžete mapu v klidu studovat ve větru či za sněžení bez obav ze zničení (vodoodpudivé mapy pro oblast východního Grónska se zatím nevyrábějí). Kompas, výškoměr a záložní GPS je opět samozřejmostí, stejně tak jako satelitní telefon. Pravidelně jsme si stahovali sms od přátel s aktuální předpovědí počasí. Vzhledem k tomu, že jsme veškerý čas trávili pohybem po ledovcích či zamrzlé mořské hladině, prakticky jsme nesundali lehký skialpinistický sedací úvazek. Kromě lana a ledovcové soupravy jsme neodkládali ani turistické mačky a lehký cepín. Samostatnou kapitolou pak byla kulovnice na případnou ochranu před ledními medvědy. Ti sice do hor nestoupají, ale v oblastech na úrovni mořské hladiny bychom je teoreticky potkat mohli. Nebudu zdržovat všeobecnými pravidly jak se chovat při setkání s ledním medvědem, přesto si každý z nás musel pečlivě nacvičit nabití a přípravu kulovnice ke střelbě.

Oblečení

Naším pravidlem byla minimální hmotnost a ideální funkčnost. Při pohybu jsme se nesměli potit, naopak na večer a po ránu jsme potřebovali dostatečnou izolační vrstvu. Důležitý byl i výběr druhých, tedy nelyžařských bot. Nepotřebovali jsme pohorku pro pohodlnou a bezpečnou chůzi, ale voděodolnou botu, dostatečně izolovanou tak, abychom neprochladli ani při dlouhém stání na sněhu či ledu. Nakonec jsme použili prověřené kanadské boty z vlněnou plstěnou vnitřní botičkou, kterou jsme používali i jako dobré přezutí do stanu.

TIP: Lyžařské výpravy do Grónska se můžete zúčastnit i vy! Inspiraci a více podrobností včetně krátkého filmu naleznete na http://www.adventura.cz/zajezd/zimni-gronsko.

připravil redakce, foto z archivu Marka Holečka

Připravované expedice

Pákistán – Karákorám, foto Marek Holeček.

Expedice Yaviza bez víza 2013

Střední Amerika
Pavel Kordas, Pavel Horák,
Michal Šaroun a Ondřej Balihar
Leden – březen 2013
www.yavizabezviza.cz

V lednu vyrazila skupina cyklistů na několikaměsíční expedici přes celou Střední Ameriku až do panamské Yavizy, kde končí silnice a začíná Dariénský prales. Inspirací byla kniha Víti Dostála o transamerické silnici Panamericana, která je mezi Panamou a Kolumbií přerušena. Překonat tuto mezeru přes pralesy v místech zvaných Darién Gap se dosud bez úhony povedlo jen pár lidem, a ještě méně jich bylo na kole. Jako příprava na tuto výzvu vznikla expedice Yaviza bez víza 2013 z Mexika do Panamy.

Expedici čeká trasa z Cancúnu v Mexiku do Panama City v Panamě, která měří asi 4500 km. Celou trasu mají naplánovánu na 75 dní. Tým tvoří Pavel Kordas, Pavel Horák, Michal Šaroun a Ondřej Balihar. Expedici podporují například firmy Humi Outdoor, Sport Arsenal, Kalas Sportswear a další. Zprávy z cesty expedice najdete mimo jiné také na www.HedvabnaStezka.cz.

Expedice na Českou vědeckou stanici J. G. Mendela v Antarktidě

Antarktida
Česká vědecká stanice J. G. Mendela
Leden – polovina března 2013

Expedice Masarykovy univerzity, České geologické služby a Vysokého učení technického v Brně vyráží na Českou vědeckou stanici J. G. Mendela na ostrově Jamese Rosse v Antarktidě.

Vědecké činnosti budou zaměřeny na výzkum klimatických podmínek odledněné severní části ostrova Jamese Rosse, měření a hodnocení rychlosti ústupu ledovců, tání sněhové pokrývky a rozmrzání činné vrstvy trvale zmrzlé půdy. Zvláštní pozornost bude věnována měření a modelování škodlivého UV záření, pronikajícího k zemskému povrchu během každoročního úbytku stratosférického ozonu nad Antarktidou.

Expedice vyrazila na cestu poslední den roku 2012, let Praha-Frankfurt-Santiago de Chile-Punta Arenas (Patagonie), odkud se přeplavila chilským armádním ledoborcem Almirante Oscar Viel do blízkosti ostrova Jamese Rosse. Poslední etapa cesty, vylodění, proběhlo na plovoucím pontonu. Na stanici stráví účastníci expedice asi dva měsíce, návrat zpět přes rozbouřený Drakeův průliv opět zajistí ledobore. Předpokládaný návrat je přibližně v polovině března 2013.

Expedice Talung Nepál 2013

Nepál oblast Kanchenjunga
Zdeněk Hrubý, Mára Holeček
Duben – květen 2013
www.MarekHolecek.cz

Cílem je zdolat doposud panenský severozápadní pilíř na vrchol Talungu (7343 m). Druhý pokus o dokončení výstupu (první neúspěšný 2004). Pokud se záměr zdaří, půjde o výjimečný lezecký počin nejen v českém měřítku. Horolezci budou pouze ve dvou, bez další podpory, a výstup plánují alpským stylem stále vzhůru až na vrchol.

O náročnosti expedice může hovořit plán výstupu. Jen zdolání samotného severozápadního pilíře si vyžádá odhadem 7 – 8 dní lezení. A to nemluvíme o přístupu pod stěnu – zhruba sem dní cesty pěšky, dále o desetidenní aklimatizaci a samozřejmě o lezení v extrémních klimatických podmínkách. Expedici podporují například firmy HUDY sport, The North Face, Devold nebo Rock Empire.

připravil Jiří Červinka, foto z archivu Radka Jaroše

Expedice K2
Koruna Himálaje

K dosažení cíle zbývá už „jen“ maličkost, zdolat vrchol K2 (8611 m), která je společně s Annapurnou (8091 m) považována za nejnedostupnější, nejobtížnější a nejnebezpečnější z nejvyšších vrcholů světa. Hovoří o tom nejen statistiky, ale i zkušenosti horolezců. Na svůj pátý pokus o zdolání K2 a tím i završení celé tzv. Koruny Himálaje se chystá český horolezec Radek Jaroš.

Prvním zdolaným osmitisícovým vrcholem byl pro Radka Jaroše v roce 1998 Mount Everest, potom následovaly další a loni zdolal předposlední Annapurnu. „Z expedice na Annapurnu jsem se vrátil s vrcholem, ale zároveň s omrzlinami na nohou,“ hodnotí loňský náročný výkon Radek. „Výstup se nám podařil po dlouhých 24 letech od doby, kdy na Annapurně stanuli první a zároveň poslední Češi.“

Expedice K2 – Koruna Himálaje – proběhne v červnu a červenci 2013. Jde celkově už o pátý Radkův pokus o zdolání K2. Parťákem mu bude, stejně jako na předešlých třech expedicích, zkušený Petr Mašek a nově Honza Trávníček – oba mají shodně tři zdolané osmitisícové vrcholy. Čtveřici doplní Martin Havlena. Expedice se bohužel zřekla pokusu ze severní strany, z Tibetu. Zafixování cesty je nad síly tak malého týmu a pro jih hraje znalost dvou směrů – Abruzziho žebra i Česenova pilíře, kde Radek i Petr už dosáhli výšky 8000 m. „I když větším strašákem je tady nepřízeň počasí, které bylo zatím vždy příčinou neúspěchu výstupu na tuto obávanou horu,“ dodává Radek.

Jako dopisovatelka se expedice na K2 osobně účastní reportérka Lucie Výborná, redaktorka ČRo 1 Radiožurnál. Během expedice bude probíhat rozsáhlá spolupráce s Českou televizí a už tradičně s Českým rozhlasem. Obě média budou připravovat i přímé vstupy z expedice. Pravidelné relace budou v denním tisku. Samozřejmostí je spojení pomocí satelitních telefonů a prezentace na webech pomocí internetu a facebooku. Pro konečný úspěch je pochopitelně velmi důležité i dobré vybavení. Tím nejkvalitnějším expedici podpoří řada výrobců, mezi nejvěrnější patří značka High Point, stále těsnější je spolupráce se značkami Yeti a Lowa, dále jsou to např. značky Craft a Suunto. Radek letos získal i podporu silné české firmy ČP Invest, jejíž slogan „Pomáháme vám jít dál“ je pro něj po několika amputacích prstů na noze o to výstižnější.

Filozofií Radka Jaroše je lézt v malém týmu nebo i sám, bez používání kyslíkových přístrojů a bez pomoci Šerpů – výškových nosičů, kteří „horolezcům“ budují tábory a fixují cestu na vrchol. Korunu Himálaje bez kyslíkových přístrojů zatím dokončilo pouhých 13 horolezců. Už letos jich může být o jednoho víc, zbývá „jen“ nejtěžších 8611 m na vrchol druhé nejvyšší hory této planety.

Koruna Himálaje		
Everest	8 848 m	1998
K2	8 611 m	letos?
Kangchenjunga	8 586 m	2002
Lhotse	8 516 m	2011
Makalu	8 462 m	2008
Cho Oyu	8 201 m	2004
Dhaulagiri	8 167 m	2008
Manaslu	8 163 m	2009
Nanga Parbat	8 126 m	2005
Annapurna	8 091 m	2012
Gasherbrum I	8 080 m	2010
Broad Peak	8 047 m	2003
Gasherbrum II	8 035 m	2010
Shishapangma	8 013 m	2004

Roky, kdy Radek Jaroš dosáhl jednotlivé vrcholy.

připravila Kateřina Smolová

	CENA	UBYTOVÁNÍ	STANOVÁNÍ	TOP OUTDOOROVÉ AKTIVITY	KDY SE VYDAT	BEZPEČNOST A ZDRAVÍ	DOPRAVA NA MÍSTĚ
INDIE	✈ 11 000 až 15 000 Kč	Všude desítky možností ubytování různé kvality i ceny. Dvoulůžák seženete klidně od 50, za 200 Kč už docela čistý a pohodlný pokoj.	Naprosto bez problémů v jakýchkoliv horách. Vyspíte se třeba za některou z vesniček. Mimo ně ale není stanování běžné a vzhledem k cenám ani potřeba.	Sjeďte Brahmaputru na člunu, podnikněte několikadenní treky v Darjelingu, Ladakhu nebo Sikhimu. Ve střední Indii využijte dobré lezecké terény. Cyklistiku příliš nedoporučujeme, ale je možná.	Květen až říjen je vhodný pro pobyt a trekking v Ladakhu a Zanskaru či horách v Himachal Pradeshi, polovina října až polovina prosince pro návštěvu Sikkimu.	V horách jsou Indové velmi pohostinní, jinde třeba dávat pozor na různé šejdíře, nadháněče či kapsáře. Stále je potřeba smlouvat, jinak je ale bezpečno. Doprava v exponovanějším terénu je jen pro silné jedince. Nutné očkování proti žloutence a tyfu. Zvažte antimalarika a očkování proti choleře.	Vlaky i autobusy jsou nesmírně levné. Zapomeňte ale na komfort. Na jízdenky se stojí dlouhé fronty, vlaky jsou přeplněné a špinavé. Na druhou stranu je indická doprava jedním z největších zážitků, které si odvezete.
RUMUNSKO	✈ 6 000 až 7 000 Kč 🚌 3 000 Kč	Ve městech dostatek poměrně levných hotelů i hostelů. V horách je možné využívat turistických chat nebo stanovat.	V horách je stanování naprosto bez problémů. Na obydlených místech se nejprve zeptejte místních, abyste předešli komplikacím. Ve velkých městech si zase raději připlaťte za hotel.	Hornaté Rumunsko vybízí k letním i zimním přechodům hor, například v pohoří Fagaraš nebo Retezat. Potápění je možné v podmořské rezervaci 2 Mai – Vama Veche. Mnohé horské říčky jsou za dobrého stavu vody sjízdné.	Máte-li dobré vybavení a nevadí vám zima, vydejte se na zimní přechod některých rumunských hor. V létě je to ale samozřejmě bezpečnější a pohodlnější.	Třeba opatrnosti před kapsáři, někdy vyžadovány „úplatky“, nejčastěji cigarety. V horách jsou lidé velmi pohostinní, ale pro jistotu choďte minimálně ve dvou. Doporučujeme očkování proti vzteklině, v horách narazíte na agresivní ovčácké psy.	Autobusová doprava levná, ale nespolehlivá, vlaky fungují jako u nás. Pro transport do hor je ideální (někdy placený) stop. Vzhledem k družnosti místních nebudete nikdy čekat příliš dlouho.
ŠVÝCARSKO	✈ 3 000 až 5 000 Kč 🚌 2 000 Kč	V nabídce jsou apartmány, hotely i kempy. Počítejte ale s vyššími cenami než jinde v Evropě. Jedinečným zážitkem může být agroturistika.	Stanování je možné v horách při trecích. V okolí měst je naopak nevhodné a opravdu neobvyklé.	Výstup na Monte Rosu, trek kolem Matterhornu, adrenalinový canyoning pod Jungfrau. Švýcarsko je také považováno za jednu z nejlepších světových destinací pro zimní sporty.	Na své si přijdete v každém ročním období. V zimě využijte skvělá lyžařská střediska a v létě vystupte na Matterhorn.	Jedna z nejbezpečnějších zemí vůbec.	Jedinečným tipem je Swiss pass. S jeho zakoupením si zajistíte na vámi vybraný počet dnů jízdenku na veškeré prostředky hromadné dopravy – vlaky, autobusy, lodě. Nezapomeňte se projet v některém z panoramatických vlaků.
NEPÁL	✈ 18 000 až 20 000 Kč	Ubytování je nesmírně levné, a to jak ve městech, tak na trecích. Klidně pouhých 50 Kč na osobu.	Nocování v horách je běžnou a nezbytnou záležitostí. Stanovat se dá téměř za každou vesnicí.	Ráj trekingu. Bezpečného, kulturně poučného, exotického a vysokohorského. Otevírají se stále nové treky, je z čeho vybírat. S přibývajícími horskými vesničkami je vhodnější i pro cyklistiku. Možný je i rafting a paragliding např. v Pokhaře.	Nejpopulárnější dobou pro návštěvu Nepálu je jednoznačně říjen a listopad a březen s dubnem. Obloha je bez mraků a teploty jsou vhodné pro trekování. Na druhou stranu je tam v tuto dobu nejvíce turistů.	V horách jsou Nepálci milí, jinde třeba dávat pozor na různé podvodníky, stále je potřeba smlouvat. Doprava v exponovanějším terénu je jen pro silné jedince. Ženy, sexy tílko nechte doma!	Velmi levné autobusy vás zavezou téměř kamkoliv. Připravte se ale na sezení na střeše nebo postávání v davu lidí. Cenově dostupné je i taxi.
ISLAND	🚌 10 000 až 13 000 Kč	Ceny jsou velmi vysoké, a navíc se nocleh obtížně shání. Ideální je spaní ve vypůjčeném autě nebo pod stanem.	Stanovat můžete zdarma prakticky kdekoliv ve volné přírodě. Nezapomeňte být ale vždy pozorní k jedinečnému přírodnímu bohatství, které ostrov nabízí.	Mezi nejextrémnější sportovní počiny patří běžkový nebo sněžnicový přechod jarního Islandu. Skialpinisté ocení sjezdy ledovců. Nezapomeňte na jištění! Nejlepší je 5 – 7denní trek z Landmannalaugar do Skógaru. Přespávat se dá v chatkách nebo kempech. Cyklistika je kvůli počasí a povrchu jen pro otrlé.	Nejlepší dobou pro návštěvu země jsou jednoznačně letní měsíce, tedy červenec a srpen, kdy je příjemné teplo a můžete se seznámit se zajímavými světelnými podmínkami a později i s polární září.	Hlavní nebezpečí tu představuje vulkanická činnost, dávejte pozor na bahenní sopky nebo pukliny v zemi. Také pozor na počasí, i v létě totiž často sněží a vichřice nejsou ničím neobvyklým.	Doprava je drahá, ideální je tzv. „bus pass“, vystoupit i nastoupit se dá na libovolných místech. Okružní cesta kolem ostrova vyjde na 5600. Levnější je vypůjčit si auto nebo stopovat (pozor, moc aut tu nejezdí). *TIP: Skvělou přípravou na cestu je cestopis Islandem autem. Objednat si jej můžete na www.MapyKiwi.cz.*
SLOVINSKO	✈ 5 000 Kč 🚌 3 000 Kč	Široká nabídka hotelů, penzionů i kempů. Ceny se liší podle jednotlivých lokalit.	V horách můžete přespávat „nadivoko“. V obydlených oblastech ale raději využijte četných kempů. Mohli byste se dostat do problémů s policií.	Množství ferat, příležitosti k raftingu i poměrně novému kanyoningu, velké množství lezeckých lokalit. Velký výběr jednoduchých i obtížnějších vysokohorských túr.	Počasí je prakticky stejné jako u nás, jen hory jsou tady o dost vyšší, tak si při zimních výstupech předem ověřte předpověď a neriskujte.	Ve Slovinsku se budete cítit stejně bezpečně jako ve většině evropských zemí.	Nejpohodlnější je doprava autem. Vzhledem k blízkosti země se můžete vydat vlastním autem, a budete tak mít stále možnost dopravit se snadno do hor na výchozí místa treků.
MAROKO	✈ 8 000 až 10 000 Kč	Ubytování je lehce dostupné (od 200 Kč za dvoulůžkový pokoj), v horách jsou i turistické chaty CAF (300 Kč za osobu).	V horách ano. Mimo ně to není možné ani vhodné. Nezapomeňte se vydat do pouště s beduíny a přespat alespoň jednu noc v beduínských stanech.	Rozhodně si nenechte ujít výstup na nejvyšší horu Maroka a zároveň nejvyšší horu Vysokého Atlasu. Jebel Toubkal má sice 4167 m n. m., ale výstup není výrazně náročný.	Do Maroka se můžete vydat v průběhu celého roku. Snad jen zima není nejlepším obdobím pro návštěvu hor, ale i tehdy je to s kvalitním vybavením možné.	V turistických místech je plno nadháněčů a „rádců“, přibývá nechtěných průvodců, pozor na kapsáře. Ženy by neměly zapomínat na konzervativní oděv i chování a nosit s sebou šátek.	Vlaky srovnatelné cenově i komfortem s našimi, autobusy mezi městy starší, ale poměrně levné.
TURECKO	✈ 5 000 až 7 000 Kč 🚌 4 000 Kč	Ubytování lehce dostupné, v turistických destinacích převyšuje nabídka poptávku, cena za dvoulůžák 150 Kč. Nocleh najdete prakticky kdekoliv.	Při pobytu v horách je stanování nezbytné. Ve městech může být stan postavený mimo vyhrazené kempy problémem. V obydlených částech využijte raději některý z hotelů.	Nedaleko letoviska Antalya se nachází největší sportovní lezecká oblast Turecka. Expediční kajak si užijete na kačkarských řekách. *TIP: Nejvyšší turecké vrcholy nejsnadněji zdoláte s mapou Turkey The Highest Peaks, kterou najdete na www.MapyKiwi.cz.*	Klimatické podmínky jsou přibližně stejné jako u nás. Chcete-li na skialpy, zamiřte sem v zimě. V létě je naopak vhodná doba k vysokohorským výpravám.	Nekrade se, lidé jsou velmi pohostinní a čím více na východ, tím více si váží hostů. Ženy se mohou také cítit naprosto bezpečně. Turci jsou galantní, ale raději nenoste zbytečně vyzývavé oblečení. Vhodné je očkování proti žloutence. Na treku pozor na agresivní ovčácké psy; hlídání stád berou až moc vážně.	Busy i minibusy jsou levné (cca 1 Kč na km), spolehlivé a hlavně jezdí často a všude. Nejpohodlnější variantou je vypůjčení auta. Samotné půjčovné není drahé. Problémem je akorát cena benzinu – jedna z nejvyšších v Evropě.
ITÁLIE	✈ 5 000 Kč 🚌 1 600 Kč	Apartmány, penziony, hotely. Nabídka je velmi pestrá. Bohužel je vše poněkud dražší a často je lepší ubytování rezervovat předem.	V horách můžete stanovat bez problémů. Mimo ně využijte raději rozsáhlou nabídku kvalitních a cenově snadno dostupných kempů.	Dolomity jsou oblíbené hlavně mezi fanoušky ferrat. Na své si přijdou také lyžaři, kteří nejvíce ocení jedinečné středisko Sela Ronda.	Lyžovat můžete celoročně na ledovci Marmolada. Na ferraty a vysokohorskou turistiku je nejlepším obdobím léto a počátek podzimu, kdy je nejstabilnější počasí.	Itálie je samozřejmě naprosto bezpečnou zemí. Jižní Italové jsou někdy příliš agresivní na cestách. Řiďte proto raději se zvýšenou pozorností.	Dobře fungující síť autobusů i vlaků. Plánujete-li ale pobyt hlavně v horách, nejlepší variantou je jednoznačně auto, díky němuž se budete snadno přesunovat k jednotlivým výchozím bodům.
ALBÁNIE	✈ 7 000 Kč 🚌 3 000 Kč	Ubytování nabízí na pobřeží několik nových hotelových komplexů. Levněji vyjdou kempy, ceny od 100 Kč za osobu. Ve vnitrozemí je nejmilejší variantou spaní v soukromí.	V přírodě po domluvě s místními je stanování naprosto bez problémů, u měst ale není vhodné a kvůli cenám není ani nezbytné.	Skvělé místo pro lehčí i těžší turistiku. Na své si přijdou i cyklisté a milovníci terénů. Sjet si můžete řeku Osum, Vjose, Drinit nebo Sjushices. *TIP: Určitě využijete cykloturistický průvodce Jana Vlasáka V Albánii nejsou lvi. Objednat si ho můžete na www.MapyKiwi.cz.*	V zimě se můžete vydat na lyže nebo zimní přechody. Příjemnější je ale horská putování na podzim nebo třeba v létě.	Je třeba opatrnosti před prudšími povahami, nevstupujte na cizí pozemek bez dovolení. Ve městech pozor na kapsáře. Při stanování pamatujte, že v horách stále žijí medvědi a vlci.	Autobusy levné, ale nespolehlivé, do vzdálenějších míst jedině (často placeným) stopem nebo sdíleným taxi. Silnice jsou převážně v hrozném stavu.

Další užitečné rady a tipy na cesty najdete v online průvodcích zeměmi na nejčtenějším cestovatelském portále www.HedvabnaStezka.cz.

text Martina Rychtářová, CK MUNDO

Zažijte adrenalin ve Slovinsku

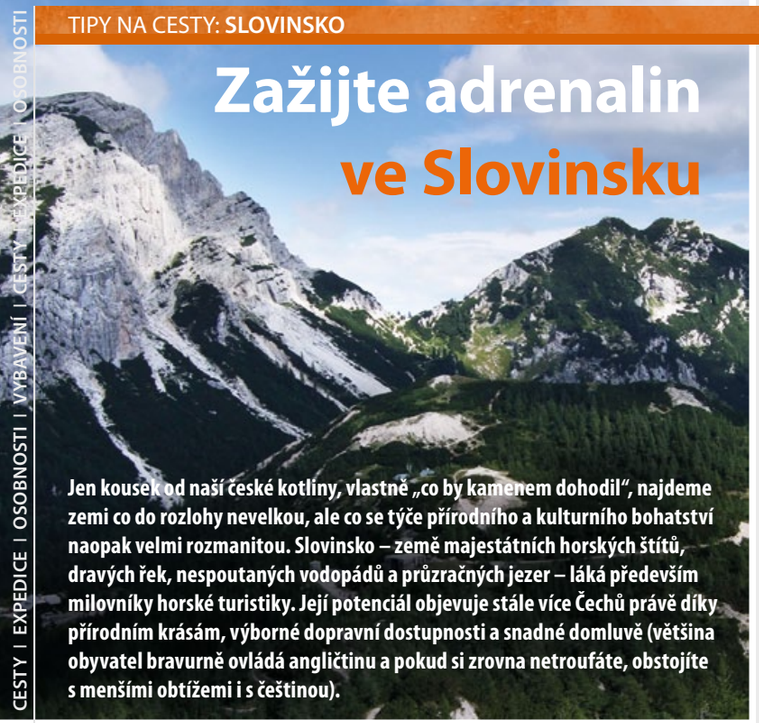

Jen kousek od naší české kotlíny, vlastně „co by kamenem dohodil", najdeme zemi co do rozlohy nevelkou, ale co se týče přírodního a kulturního bohatství naopak velmi rozmanitou. Slovinsko – země majestátních horských štítů, dravých řek, nespoutaných vodopádů a průzračných jezer – láká především milovníky horské turistiky. Její potenciál objevuje stále více Čechů právě díky přírodním krásám, výborné dopravní dostupnosti a snadné domluvě (většina obyvatel bravurně ovládá angličtinu a pokud si zrovna netroufáte, obstojíte s menšími obtížemi i s češtinou).

Slovinsko je zemí pro adrenalinové sporty jako stvořenou a je jen na vás, co je vám bližší a do čeho se pustíte.

Canyoning: s lanem a helmou do vodopádů

Hřeje mě neopren, vlasy mám pod helmou a trochu nejistě se vydávám po proudu ledové řeky. Že se takhle na kánoi nejezdí? Jen si přečtěte název pozorněji. Cílem tohoto adrenalinového sportu je totiž překonávání říčních koryt nikoli na lodi, ale takříkajíc „po svých". Slovinské kaňony řek jsou k těmto účelům jako stvořené. Počáteční strach se mění v jedinečnou zábavu. Překonáváme přírodní skluzavky a tobogány, skáčeme do malých lagun s vodopády, s nadšením plaveme v peřejích. Nakonec se odvážíme i ke slaňování anebo skokům vysokým i pěkných pár metrů.

Občas se mi jaksi nedostává odvahy. Postávám nad několik metrů vzdálenou tůňkou, nohy mi omývá ledová voda a v těle mám jen malou dušičku. „Skoč! Skoč! Skoč!" skandujou kamarádi a já se nakonec přeci jen nechám vyhecovat a překonávám celý kaňon Sušec, který je vhodný i pro úplné nováčky. V městečku Bovec se nachází český kemp Alpicenter, který vedle canyoningu nejen v Sušci zajistí i další sportovní aktivity. Výhodou zkušených instruktorů je výborná znalost prostředí, a především rady v mateřském jazyce, které jsme hodně ocenili v situacích, kdy na dlouhé rozmýšlení nebylo příliš času.

Via ferrata a výstup na Triglav

Nasazuju sedák, feratový úvazek a horolezeckou helmu. Při pohledu na vápencové skalní stěny Julských Alp cítím příjemné mravenčení. Ocelové lano zajištěné cesty via ferrata mizí někde nad námi a pod námi adrenalinové výhledy. Julské Alpy přímo vybízejí k horské turistice a zajištěných cest je tu tolik, že vybrat si není problém. Množství cest láká úplné začátečníky i už docela zkušené borce. Zůstává jen na nás zhodnotit, jak jsme na tom aktuálně s fyzičkou, obratností a zkušenostmi. Naše ambice jsou vysoké, a tak se po dvou dnech vrháme na feratu, která vede na nejvyšší slovinský vrchol Triglav (2864 m n. m.). Místní ho považují za symbol země, kam by alespoň jednou za život měl vystoupit každý Slovinec. Přístupy mají různé stupně obtížnosti. Vrchol je prý sídlem tříhlavého boha Triglava, jehož hlavy symbolizují vládu nebi, zemi i peklu. Většinu cesty se pevně přidržujeme lan a pečlivě přepínáme karabiny. Vrchol ohlásí plechová boudička pro nouzovou ochranu před blesky, pohled pro Triglav tak příznačný. Je krásně a nejlehčí cestou sem proudí zástupy z Triglavského dómu. Navlékáme šusťákovky a kocháme se jedním z nejkrásnějších výhledů, které Slovinsko nabízí. Vedle Triglavu patří k oblíbeným slovinským feratám třeba Mojstrovka, Via Italiana pod vrcholem Mangart nebo cesta přes unikátní Prisojnikovo okno na stejnojmenný vrchol.

Na raftu po dravé Soči

Průzračná tyrkysová voda slovinských řek už přilákala nejednoho vodáka. K raftingu je vhodná zejména Soča, která je právem považována za jednu z nejkrásnějších řek v celé Evropě. Peřeje dravé Soči se vlní mezi soutěskami a podle průvodce se tu vyřádí jak začátečníci, tak zkušení profesionálové.

Ledové kapičky mi stříkají do tváří a já se na raftu spíše krčím. Je to jedna z mých prvních vodáckých zkušeností a chvilkami mám pocit, že Soča nebyla nejlepší volbou. Přechází mě to za chvilku, když v klidnějších částech řeky zkoumáme kouzelné strmé stěny kaňonu. Ale pamatujte, že slovinské toky se řadí k těm rychlejším a divočejším, oblíbená je i řeka Sáva nebo Koritnica.

Cyklistická třešnička jménem Vršič

Dvacet. Jednadvacet. Dvaadvacet. Zpod helmy se mi řine pot, s nadšením odpočítávám každou z devětačtyřiceti zatáček, které mě čekají až do vysokohorského sedla Vršič v nadmořské výšce 1611 m. Vychutnat si v sedle trekového nebo horského kola dechberoucí scenérie pod rozeklanými vrcholky Julských a Savinjských Alp i Karavanek je jedním z vyhledávaných zážitků ve Slovinsku.

Vyznavači náročných stoupání a pořádných adrenalinových sjezdů se koncentrují zejména v okolí Triglavského národního parku, kde si dají řádně do těla. K dispozici je tu mnoho zpevněných i nezpevněných cyklostezek. Opravdovou třešničkou je ale Vršič. Osmatřicet. Devětatřicet. Obdivuju okolní velikány. Z různých cyklostezek můžete dohlédnout až na samotný vrchol Triglavu, Mangrtu nebo Jalovce. Osmačtyřicet. Devětačtyřicet. Nekonečných dvacet kilometrů do kopce je za mnou. Vítají mě ovečky, které mi nenápadně ukradnou sotva vyzuté tenisky.

autor

Martina Rychtářová působí v cestovní kanceláři MUNDO, která letos zahájila už šestnáctou sezonu. Cestovka připravuje desítky outdoorových zájezdů pro lidi mladé věkem i duchem. V nabídce nechybí Dolomity, Pyreneje, Norsko, Island, Skotsko, východní Turecko, Gruzie a Arménie, Maroko, Srí Lanka nebo Nepál. Více na webu: www.mundo.cz.

CK MUNDO
Cestujte s lidmi na stejné vlně

připravil Honza Haráč, foto: Vojta Lejsek

Novinky z outdooru

LEDOVÉ NOVINKY ZE SVĚTA HOR

Vystoupit v zimě na osmitisícovku – to chce nejen fyzické a technické předpoklady, ale také psychickou odolnost a pořádný kus štěstí. Letos se o zimní výstupy pokouší celkem pět na sobě nezávislých expedic na dvou pákistánských horách.

Broad Peak (8051 m)
Od polské expedice na tento vrchol se čeká asi nejvíce. Tým vede legendární Krzysztof Wielicki (63 let, tři zimní prvovýstupy na osmitisícovky, Koruna Himálaje) a v jeho týmu je také Adam Bielicki, tedy horolezec, který loni spolu s Januszem Golabem jako první vystoupil v zimě na Gasherbrum I.

Nanga Parbat (8125 m)
Poláci patří k průkopníkům zimního himálajského horolezectví. Skupina lezců kolem Tomasze Mackiewicze se pokusí o himálajskou Nanga Parbat, která zimnímu výstupu už dlouho odolává. Souběžně s nimi se o výstup náročnou Rupálskou stěnou pokusí i početná maďarsko-americká expedice. Z opačné strany se Diamirskou stěnou, kudy vede běžná letní výstupová trasa, pokusí o výstup Italové pod vedením Daniela Nardiho. Posledním a nejvíce bláznivým je pokus Francouze Joela Wischnewskiho, který se o výstup na vrchol chce pokusit sólo Rupálskou stěnou a poté sjet dolů na snowboardu. Pokud se nespojí s Poláky či Maďary, byl by jeho úspěch opravdovou senzací. O úspěších i neúspěších všech expedic se dozvíte na Pohora.cz.

KNIŽNÍ NOVINKY NA ZIMNÍ VEČERY

Jeden z nejúspěšnějších, ne-li vůbec nejúspěšnější rakouský horolezec Peter Habeler vydal knihu Cílem je vrchol, která má čtenáři poodhalit, co znamená život horolezce. Dále bude brzy k dispozici nové vydání Cesty na východ od Ivana Breziny, perfektní britský canyonigový průvodce Canyoning in the Alps nebo německý Der Elbsandsteinführer o klasickém lezení v Saském Švýcarsku.
TIP: Všechny tyto knihy seženete např. na MapyKiwi.cz.

JAK ZVÝŠIT ŠANCE NA PŘEŽITÍ PŘI PÁDU DO LEDOVÉ VODY?

Určitě se vám stalo, že jste museli v zimě smočit ruce ve vodě. Asi to bylo pěkně nepříjemné, že? Co byste teprve dělali, pokud byste byli nuceni namočit celé tělo?!

Co vám hrozí?
Při pádu či nuceném skoku do studené vody začne tělesná teplota rychle klesat, a to až 32× rychleji než na vzduchu. Může nastat stav, který se nazývá šok, a to jak fyzický, tak psychický. Po něm rychle přichází hypotermie, čili podchlazení.

Jak se v takové situaci zachovat?
1) Dostaňte se co nejrychleji z vody, pokud je v dosahu plovoucí kus čehokoliv, vylezte na něj, i kdyby jen polovinou těla.
2) Zbytečně neplavte, jen vám to uškodí – jestli plavání nemá šanci zajistit to, že se dostanete z vody, tak to nedělejte. Zrychlíte sice cirkulaci krve, ale protože vás obklopuje studená voda, docílíte jen toho, že krev bude hnána do končetin, ve kterých její teplota klesne rychleji než v trupu těla.
3) Pokud je vás více, semkněte se, ve skupině udržíte tělesné teplo lépe než jako jednotlivec.
4) Když se dostanete z vody, nebuďte v mokrém – oblečení je mokré a to znamená, že tělo stále ztrácí teplo 32× rychleji než na vzduchu. Svlečte se a snažte se zahřát – aktivně (běh, kliky apod.), pasivně (oheň, suché oblečení, teplá místnost, vlažná voda, tělesné teplo jiné osoby). Pokud je po ruce prachový sníh, tak se pomocí něho osušte (nasaje vlhkost).

Jak tělo reaguje při ztrátách tepla?

Normální tělesná teplota:	36,6 – 37 °C
Nekontrolovatelný třes:	Od 36 °C
Letargie a malátnost:	pod 34,5 °C
Bezvědomí:	pod 30 °C
Smrt:	cca pod 26 °C

TIP: Pokud vás článek zaujal, můžete si jeho podrobnější verzi přečíst na Pohora.cz v sekci Trénink a zdraví. Více o hypotermii (podchlazení) najdete také na SvetOutdooru.cz v článku „Skryté nebezpečí podchlazení“.

KTERÉ ZIMNÍ OUTDOOROVÉ AKCE NEVYNECHAT?

foto Shutterstock

Zima ještě neřekla poslední slovo, a proto se s ní musíme vypořádat, co nejlépe to půjde, „když nepřítele nemůžeš porazit, tak se k němu přidej“. V našem případě to znamená „bavit se i v zimním prostředí“.

2. 3. – Otužilci v Podolí – pokud jste milovníky zimy nebo si chcete ověřit pravdivost článku o fungování těla ve studené vodě, tak pro vás bude tahle akce to pravé. Více info na www.Otuzilci.cz.

22. 3. – Krkonošský survival – dvacetihodinový závod tříčlenných týmů by měl prověřit schopnosti v oblasti orientace, lezení a vytrvalosti. Jestli vás výzva zaujala, mrkněte se na www.Orientacni-Hra.cz.

13. 4. – Císař spring challenge (CHKO Labské pískovce) – závod s podobným principem jako survival uvedený výše s tím rozdílem, že atmosféra už bude ryze jarní. Závodit budou opět trojice, a to ve štafetovém víceboji, který se skládá hlavně z MTB a orientačního běhu. Doplňovat ho budou disciplíny: pískovcové lezení, bouldering, letní biatlon a kánoe. Informace o závodu najdete na www.CisarChallenge.cz.

připravil Vojtěch Dvořák

Skialpinista
Míra Duch

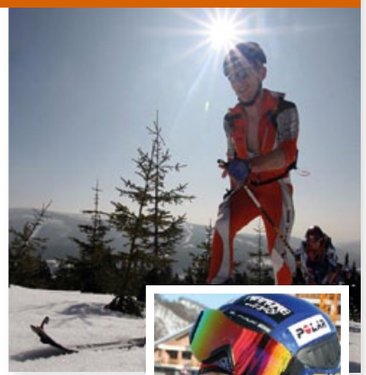

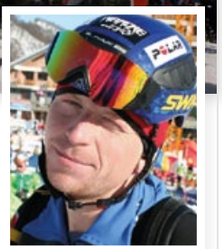

Mezi skialpinisty, kteří neznají limity, nevyhledávají vyšlapané cesty a jdou si tou svou, patří i nový člen Hudy teamu, jeden z našich nejlepších závodníků a La Sportiva ambassador Míra Duch (33). La Sportiva už několik dekád vyrábí kvalitní lezečky, trekovou obuv a boty pro horolezce. Nově však přináší kolekci oblečení a vybavení pro skialpinisty. Míra je tak osobou nejpovolanější pro intenzivní testování, a proto vznikla tato spolupráce. Povídali jsme si o zkušenostech a případných tipech na vybavení a trénink.

Co tě přivedlo ke skialpinismu a jaké byly tvoje začátky?
Sportoval jsem odmalička a jezdil s rodiči často do Krkonoš do Pece pod Sněžkou. O skialpinismu jsem se dozvěděl od spolužáka, který bydlel v Malé Úpě a vlastnil 190 centimetrů dlouhé lyže s prastarým vázáním. Začátky byly krušné, ale i přes odřeniny na nohou jsme hned v první sezoně s Pavlem Vondrou slavili úspěchy. Skialp mě bavil, výsledky také nějaké byly, a tak to šlo samo.

Co vlastně závodní skialpinismus znamená?
Ve zkratce – závod na vyznačené trati v horách. Obvykle jsou tratě dvě, kratší pro hobby závodníky a delší pro závoďáky. Během závodu skialpinisté zdolají několik výstupů a sjezdů jak po sjezdovkách, tak ve volném terénu, někdy je trať zpestřena výstupem na mačkách. To ale není vše, závody mohou být typu start – cíl (jednotlivci, dvojice), vertikální (pouze výstup) a divácky velmi atraktivní sprinty (především ve světě). Je to někdy pěkná dřina, ale krásná.

Kde trénuješ, jak často a dodržuješ nějaká bezpečnostní pravidla?
Na skialpech trénuju nejčastěji na Černé hoře v Krkonoších. Mám to nejblíž a jsou tam jedny z nejdelších sjezdovek u nás s převýšením 600 metrů. Ostatní tréninky jsou běžecké nebo cyklistické ve východních Krkonoších nebo v okolí Jestřebích hor (Podkrkonoší). Několikrát v roce se snažím vyrazit do Alp. Snažím se trénovat 6×týdně. Pokud se vydávám do volného terénu, nikdy nezapomenu na lopatu, sondu, lavinový vyhledávač, mobilní telefon a kámoše. Před cestou do lavinově aktivních oblastí nebo do míst, které dobře neznám, se informuju o lavinové situaci a také o historii počasí v předchozích dnech.

Co vyžaduješ od vybavení?
Stejně jako u auta, aby mě nezradilo a fungovalo. Často jsem si vybavení upravoval, dnes je situace jiná, vybavení od renomovaných výrobců je opravdu perfektní. Na nohy jsem si vybral karbonové krásky Stratos Evo, které váží malinko přes 1 kg! Od každého výrobce oblečení jsem si našel nějaký dobrý kousek. Momentálně jsem všechno našel pěkně pohromadě u jedné značky. La Sportiva má promyšlený koncept od spodní vrstvy až po izolaci a ochranu před nejhoršími podmínkami.

A od lyží?
U skialpových lyží je to vždy kompromis váhy, torze, tvrdosti a univerzálnosti pro různé terény. Pokud jsou všechny parametry nej, pak je to ta správná lyže. A takovou je další karbonový zázrak: lyže RSR, které váží pouhých 1360 g. A vázání? Opět co nejlehčí. RSR vám na váze ukáže pouhých 145 g.

Jak na kopce?
Chceš-li být dobrý do kopce, musíš do kopce trénovat, ale všeho s mírou. Regenerace se nesmí podcenit. Na delší tréninky v kopcích v pomalejším tempu je dobré si vybírat technicky náročnější terén (kameny, schody, cestičky) na rychlé tréninky je dobré využít asfaltový povrch, ať to odsýpá. Běh se závažím v kopci příliš nepodporuju, ničí se klouby.

Tvoje úspěchy? Neboj se a pochlub se!
Mistr ČR ve skialpinismu v letech 2005, 2006, 2007.
Vítěz Českého poháru ve skialpinismu v letech 2005, 2006, 2008.
Středoevropský pohár ve skialpinismu 2. místo 2007 a 4 místo 2008.
5. místo skialpové reprezentace ČR na MS v letech 2004, 2008.
3. místo v celkovém hodnocení Českého poháru ve skialpinismu 2012 atd.

A máš nějaké motto?
Jedno sportovní:

> *„když je ti zima, tak přidej*

Více informací o produktech La Sportiva najdete na www.hudy.cz.
Pro ty, kteří chtějí skialpové vybavení zdarma vyzkoušet pod vedením horských vůdců nebo se potkat s Mírou, doporučujeme zúčastnit se HUDY SNOW TOUR 2013, www.hudy.cz/snowtour.html.

připravil Jiří Červinka, foto archiv Horské služby

České hory a bezpečnost

O horách s Horskou službou

České hory jsou krásné a lákají návštěvníky na nezapomenutelné zážitky. Jedním dechem ale můžeme říct, že stejné hory dokážou být i náročné a nebezpečné. Magazín Svět outdooru se tématem bezpečnosti bude zabývat pravidelně, a tak není divu, že jsme si pro první číslo připravili hned několik článků směřujících do našich nejvyšších hor, do Krkonoš. Máme-li mluvit o bezpečnosti, nemůžeme pominout muže, kteří mají zdraví a bezpečí turistů na horách v popisu práce. Sedím s náčelníkem Horské služby Krkonoše Adolfem Klepšem a povídáme si o bezpečnosti na českých horách.

Představte prosím stručně Horskou službu.

Horská služba funguje ve všech českých horských oblastech počínaje Šumavou přes Krušné hory, Jizerské hory, Krkonoše, Orlické hory, Jeseníky a konče Beskydy na slovenské hranici. HS spolupracuje i se zahraničními partnery, což je jasné, protože to jsou příhraniční hory, to znamená s Němci, Poláky a se Slováky. V HS vyvíjí činnost zhruba 450 lidí, z toho je 120 zaměstnanců, z nichž 60 je pouze na zimní sezonu. Nastupují v půlce prosince a končí se zimní sezonou zhruba na konci března. Zhruba 60 zaměstnanců je stálých. Zbytek jsou dobrovolníci. Počty se každoročně trochu mění, podle toho, jak starší kolegové s aktivní činností končí nebo přicházejí noví členové. Z pohledu výcviku a technických i teoretických znalostí není mezi námi žádný rozdíl, pouze u zaměstnanců probíhá výcvik v o něco větším rozsahu.

Jaké nejčastější problémy jsou v terénu mimo sjezdovky a upravené tratě?

Najdou se lidi, kteří nepočítají s tím, že se mění počasí. V létě problémů není tolik, ale na přelomu zimy trable začínají – nahoře je sníh, dole holo, a během zimy jsou nebezpečné zvraty počasí. Začne foukat, chumelit, lidi se ztrácejí, sejdou z cesty. Loni jsme měli dost hledaček na to, že byla relativně příjemná zima. Lidi neumějí číst mapu a že by měli gépéesky, o tom už nemluvím vůbec. Samozřejmě, lidi, kteří se horám věnují a jezdí i do hor v zahraničí, samozřejmě s GPS umějí. Ale to je podle mne mizivé procento lidí, kteří se v našich horách pohybují.

Musím umět číst mapu, abych si trasu dobře naplánoval, jaké bude převýšení, a hlavně, jestli na to vůbec mám. Když neodhadnu trasu, nevezmu si dost pití, jídla, náhradního oblečení, přecením síly... tím vznikají problémy. To je i v našem desateru, je potřeba umět si připravit trasu a řídit se přitom podle dětí nebo starších lidí, to lidi často podceňují. Pak jezdíme pro vyčerpané lidi nebo špatná obuv způsobí banální pád a následkem je zlomený kotník – třeba na Stříbrném hřebenu. To je pro nás výlet na půl dne – než tam dojedete, naložíte a odnesete. Je to lehký, ale přitom častý úraz při pěší turistice.

Jaké jsou v Krkonoších v zimě možnosti pohybu mimo značené cesty? Známé jsou skialpinistické trasy v Krkonoších; má podobnou příležitost i člověk na sněžnicích či freeridista?

My bychom možnosti třeba i rádi rozšířili, ale nezapomínejte, že jde o národní park. Už zmíněné skialpinistické trasy byl dost velký ústupek. Ty jsou částečně mimo značené cesty, ale nikde v první zóně KRNAP. Většinou ve druhé zóně, to znamená, že vás značená cesta navede ke hranici druhé zóny a tam kousek odbočí a vede volným terénem. Třeba na úbočí Luční hory, tam se dá kus jet volným terénem a dole zase navážete na cestu. Trasy se sice jmenují skialpinistické, ale využívají je všichni. Lidi si dají freeridy na batoh a jdou na sněžnicích, pak se někde svezou po části těchto tras, totéž na telemarkových lyžích, na které si dají pásy, mají i dělená prkna, na kterých se dá chodit do kopce. Takže to je vlastně „možnost" jezdit ve volném terénu, která není limitovaná tím, jestli jde o skialpinistu, nebo ne. Chodit tam mohou všichni.

Co HS doporučuje outdooristům pro větší bezpečnost?

Ráno se podívat z okna, a když není bůhvíjaké počasí, tak zavolat na jakoukoliv naši stanici nebo si otevřít naše webové stránky s aktuální povětrnostní informací. Konkrétně v Krkonoších máme služebnu třeba na Luční boudě, takže na webu jsou on-line informace. Dalším krokem je zjistit lavinovou předpověď. Ideální je podívat se na náš web, kde je aktuální počasí a lavinová předpověď se mění pravidelně. To je zásadní.

To znamená, že telefonní dotaz na HS není žádný problém a nenaruší třeba volání v nouzi?

Pokud nebudete volat o půlnoci, tak ne. Informační pevné linky máme obsazené službou od 7 do 18, někdy až do 22 hod. Pak existují pohotovostní nebo dispečerská čísla, kam se hlásí úrazy nebo problémy. Tam samozřejmě není radno moc volat. Neříkám jeden telefonát, ale pokud by volalo víc lidí, mohli by linku vyblokovat.

Podle statistik za rok 2012 bylo 7309 zásahů HS na území celé ČR, na sjezdové lyžování připadá asi polovina, na běžky 362 a jen 5 na skialpinismus. Odhadnete, kolik zásahů je v zimě mimo upravené terény?

V terénu je zhruba 10 – 15 % zásahů, záleží zase na tom, v které oblasti.

Jaký problém jsou u nás laviny?

Občas něco spadne. Podle statistik jsou to ročně řádově desítky lavin, především v Krkonoších a Jeseníkách. Samozřejmě, že ne každá lavina někoho zasáhne, ale k lavinovým nehodám v posledních letech docházelo. U nás se na vcelku malých horách pohybuje dost lidí a když je vyhlášen vyšší stupeň lavinového nebezpečí počínaje dvojkou až po čtyřku, tak každý pohyb ve volném terénu je do jisté míry nebezpečný. Dřív měl pohyb v horách genezi a lidi se postupně učili rozumět horám a získávali zkušenosti přes Krkonoše, Tatry až do vyšších kopců, třeba do Alp. Dnes může každý, kam chce, kdy chce a lidi se bez zkušeností sbalí a jedou rovnou do zahraničních hor. A to už může být problém.

Je dobré, když v Krkonoších a Jeseníkách a vůbec v místech, kde jsou lavinové katastry, má každý u sebe lavinovou výbavu, pokud míří do volného terénu. Stačí tři základní věci – pípák, lopata, sonda.

Svět outdooru se zabývá outodorovým vybavením. Pořizujete vybavení pro členy HS centrálně?

Všechno vybavení, jak výstroj, tak výzbroj, probíhá centrálně. Dělá se výběrové řízení a vybavení se objednává pro všechny. Vybavení je důležité, protože my 90 % času trávíme v terénu, ať jsou to sjezdové tratě či volný horský terén, v různých režimech služeb, za každého počasí, jak ve dne, tak v noci, čili je velmi důležité, aby vystroj byla kvalitní.

Horská služba tedy vybavuje své členy kompletně, oblečení, boty, batohy, lyže, lezecký materiál?

Přesně tak. Ale třeba lezecké vybavení není pro všechny, je k dispozici v pohotovostních skříních, což je depozit materiálu na každé stanici. Když se potom odehrává akce v terénu, kdy se někdo vyprošťuje nebo sundává se stromu, tak všechny tyto pomůcky jsou k dispozici. Ne každý to osobně fasuje.

Nicméně zaměstnanci, instruktoři a cvičitelé, ti všichni fasují horolezecké vybavení. Ono to není horolezecké vybavení v pravém slova smyslu, protože činnost záchranná se trochu liší od klasického horolezectví. To znamená, že se používají trochu jiné materiály. Když se budeme bavit třeba o lanech, tak pracujeme spíš se statickými než s dynamickými lany, úvazky jsou jinak koncipované, nicméně v podstatě to vychází z horolezeckého vybavení. Co se týká výstroje, ta je pro všechny stejná, jak pro dobrovolníky, tak zaměstnance. Pokud jde o výzbroj, tak dobrovolníci dostávají skialpinistické vybavení a zaměstnanci navíc i vybavení sjezdové. Převážná většina našich zásahů se totiž bohužel odehrává na sjezdovkách.

Jak vybavení vybíráte a podle jakých kritérií? Děláte vlastní testy?

Máme tabulky, kde je dáno, za jak dlouho bude materiál nebo oblečení vynesené, takže s určitým předstihem oslovíme dodavatele a vypíšeme poptávku včetně technického zadání, jak by mělo vybavení vypadat. V poslední době chceme od dodavatelů vzorky vybavení, které rozdáme mezi členy materiálové a technické komise. To jsou zástupci každé oblasti, kteří se i mimo službu pohybují venku, lezci a outdoorové typy se zájmem o trendy ve vybavení. Ti ve vybavení poběhají, polyžujou a řeknou ano, tohle je docela dobré a odpovídá to zadání. Na tom potom stavíme ve finálovém výběrovém řízení.

Současné vybavení se rychle vyvíjí, jaké vás poslední dobou zaujalo?

Velký posun je v záchranné technice. Začaly se používat různé blokanty, kladky a další věci. Dbá se na to, aby výrobky byly „blbovzdorné", to znamená, že když to někdo pustí z ruky, tak se to samo zabrzdí. My samozřejmě potřebujeme mít při záchranné akci volné ruce, takže tyhle věci hodně hlídáme nejen z pohledu funkčnosti, ale hlavně bezpečnosti.

Co se týká oblečení, když já jsem nastoupil k HS, nosila se péřovka a tričko, takže člověk neměl variantu. Buď mu byla zima, nebo teplo. Dnes je vícevrstvé oblečení, spodní funkční prádlo, zateplovací vrstva, softshell a vrchní vrstva. V těchto čtyřech vrstvách se dají vykouzlit různé varianty, aby to bylo vyhovující, dají se odkládat, přidávat...

To je docela důležitá věc. A samozřejmě čelovky, většina akcí je dlouhá, probíhá i v noci, takže potřebujeme dobré světlo, aby dlouho vydrželo, mělo dobrou svítivost, aby to nekleklo.

Kdysi byla zásada mít náhradní zdroj světla. Nosíte náhradní čelovky?
Nosíme jednu čelovku a na skupinu máme pro jistotu velké světlo, takže pak je možná kombinace, když je opravdu velký mráz a hrozí, že dojdou baterie. Navíc nosíme náhradní zdroje nebo baterie.

Jaké konkrétní značky má ve vybavení HS?
Teď jsme zrovna nakládali materiál, bereme cepíny a mačky do ledu od Raveltiku, nejsou to žádné závodní modely, ale spíš věci na pohyb v extrémnějším terénu. Z oblečení máme softshellový a membránový komplet Bergans. Softshellka je téměř do jakéhokoliv počasí, dá se pod ni vzít první vrstva a zateplovací vrstva nebo primaloftová bunda. Pokud fouká a prší, padá mokrý sníh, tak máme membránový komplet. Je to třívrstvý Dermizax, na nejvíce zatěžovaných místech má zpevňující panely, komplety jsou celostrečové a střihově velmi dobře vyřešené. Náš problém je v tom, že máme trochu opačný rytmus, než bývá u běžného outodoorového použití, s častým pohybem a krátkými přestávkami. Na našich akcích bývá spíš kombinace rychlého pohybu a dlouhého stání. Když někoho za nepříznivých podmínek odněkud vytahujete, trvá to poměrně dlouho a lidem je zima. To jsme vyřešili doplněním primaloftové bundy, která slouží jako zateplovací vrstva.

Je to dnes pro firmy čest, nebo spíš obchodní záležitost?
Při počtu výrobků, které odebíráme, to rozhodně není dobrý obchod. My se snažíme odrazit jednak od kvality, jednak tlačíme dolů cenu. Pro firmu je to tedy spíš dobrá reklama a podle toho, že se firmy

opakovaně ozývají na naše poptávky, myslím, že jsou rády, že s námi můžou spolupracovat.

Jaké jsou největší nedostatky ve vybavení návštěvníků hor?
Záleží na tom, čemu se věnují. Pokud jdou lyžovat na sjezdovku, tak tam toho není moc co zkazit. Stačí si vzít pořádnou čepici nebo helmu, rukavice a normální lyžařské oblečení a nic moc se jim nestane. Ale jsou taky zvěrstva, loňská zima, 27 pod nulou, přijely dánské zájezdy bez čepic, bez rukavic, takže omrzlé uši, ruce...

Do terénu je samozřejmě potřeba kvalitní vybavení komplet. Chodí lidé, kteří jsou špatně ustrojení, třeba i ve starých šusťákovkách. Na jaře či na podzim jsou vidět lidi v keckách, nahoře už je sníh, Poláci zásadně vyrážejí na Sněžku v polobotkách, ženské chodí v podpatkách. Nevhodnou volbou bot a oblečení se toho dá zkazit nejvíc.

HORSKÁ SLUŽBA DO MOBILU
Na jiném místě píšeme o aplikacích pro chytré telefony. Na jednu z nich spojenou s Horskou službou a s bezpečností na horách jsme se zeptali přímo u zdroje.

Co musí člověk při stažení aplikace Horská služba udělat?
Aplikace je zdarma v běžném obchodu na webu. Po stažení se přihlásíte a zadáte jméno a telefonní číslo. To je z toho důvodu, abychom mohli po přijetí sms kontaktovat telefon zpět, a pokud se už nedokážeme telefonicky spojit, tak abychom aspoň znali vaše jméno. Je to asi rok, kdy ta aplikace byla zavedena, a my jsme zpočátku měli téměř 70 % omylů nebo zkušebních telefonátů, takže registrace slouží i jako zabezpečení proti zneužití.

Jak aplikace v případě problému zafunguje?
Doporučuju každému, ať si aplikaci stáhne. Je to dobrý krok, hlavně pro lidi, kteří se po horách pohybují víc. Není to samozřejmě všelék, tím, že zmáčknu knoflík a aplikace odešle sms, si ještě nemůžu být jistý, že to dojde. Je dobré ještě zavolat nebo zkusit jiný způsob. Ale podstatné je, že v sms odejdou koordináty, takže se přesně ví, kde jsem, ať mám jakékoliv problémy, bloudím, mám úraz nebo cokoliv dalšího. Co se týká zabezpečení odeslání informace, jsou ještě rezervy. Je známé, že malé děti si častou hrajou s telefonem. Někde mobil nechám ležet a děti ho tak dlouho mačkají, až nouzovou sms pošlou. Stává se nám to možná až ve 40 % případů. Ale je pravda, že už to většinou poznáme, protože koukneme na obrazovku a je tam barák. Řekneme si, aha, tady je něco divného. Ale v každém případě voláme zpátky. Pořád je lepší planý poplach než nic v případě opravdových problémů.

Aplikace platí po celé ČR? Je potřeba nastavovat konkrétní pohoří?
Není potřeba nic nastavovat, aplikace funguje automaticky. Je to podobný systém, jaký funguje na silnicích.

Jak pomůže taková zpráva s koordináty při zásahu?
Celá akce se ohromě urychlí. Dá se vyrazit na konkrétní místo s malým počtem lidí. I když nevíme, jestli je dotyčný zraněný, protože žádný další kontakt se nepodaří a vycházíme jen z sms poslané aplikací, tak nemusí vyrazit 40 lidí. Stačí třeba 6 lidí, aby byla jistota, že pokud je ten člověk zraněný, budeme ho schopni transportovat.

Děkujeme za rozhovor.

DESATERO ZÁSAD BEZPEČNÉHO CHOVÁNÍ PŘI POHYBU V HORSKÉM TERÉNU

1. Vždy pečlivě naplánovat trasu túry a vybavení na ni (nezapomenut na léky). Túru plánovat podle fyzické a psychické kondice nejslabšího ze skupiny.
2. S předstihem získat co nejvíce informací o prognóze počasí, sněhové a lavinové situaci.
3. Před odchodem na túru předat informace o trase a předpokládané době návratu. Tempo na túře zvolit podle nejslabšího ze skupiny.
4. Správně používat mapu, znát druhy značení turistických cest specifické pro jednotlivá pohoří.
5. Znát typy výstražných tabulí a jejich význam.
6. Nepohybovat se mimo značené cesty.
7. Mít s sebou lékárničku a v případě potřeby umět poskytnout první pomoc.
8. Znát kontakty na Horskou službu, nebo na Zdravotní záchrannou službu. Mít vždy nabitý a zapnutý mobilní telefon.
9. Znát zásady chování pro případ zbloudění, pádu laviny, nebo zřícení v exponovaném terénu.
10. Nikdy nepodceňovat hory a nevystavovat nezodpovědným chováním do nebezpečí sebe ani ostatní.

text Kristina Höschlová

Společnost horské medicíny

Téma bezpečnosti a předcházení úrazům na horách u nás dlouhodobě prosazuje Společnost horské medicíny ČR, což je dobrovolná, odborná, nepolitická organizace, která sdružuje všechny zájemce o problematiku horské medicíny a zdravotnické aspekty extrémních přírodních podmínek. Shromažďuje a publikuje poznatky se záměrem snížení rizika úrazů a onemocnění při pobytu v horách a zlepšení zdravotnické pomoci za extrémních přírodních podmínek.

Jedním z důležitých úkolů v tomto směru je výměna zkušeností. Proto Společnost horské medicíny spolu s Lékařskou komisí ČHS pořádá každoročně Pelikánův seminář, což je odborná konference přístupná nejen odborníkům, ale i poučené laické veřejnosti. Hlavními tématy jsou pravidelně novinky v horské a wilderness medicíně, zkušenosti související s horolezeckou činností, bezpečnost, záchrana a další. Seminář nese jméno expedičního lékaře a vynikajícího horolezce Jiřího Pelikána, který v roce 1988 zahynul na Annapurně ve věku 36 let.

Také v roce 2012 se Pelikánův seminář uskutečnil. Pro představu o přednáškách jsme

požádali Kristinu Höschlovou ze Společnosti horské medicíny o stručný obsah její přednášky o výzkumu problematiky pobytu v zóně smrti ve výškách nad 7000 m.

Ubývá mozek ve vysokých nadmořských výškách?

V posledních dvaceti letech, se spolu se stoupajícím počtem lidí, kteří zdolávají vrcholy nad zónou smrti, rozšiřují i poznatky jak toto prostředí s nedostatkem kyslíku působí na lidský organismus. Většina studií zabývajících se působením vysoké nadmořské výšky na mozek s překvapením odhalila fakt, že se vracející se horolezci trpí úbytkem mozkové tkáně. Často navíc trpí poruchami paměti, soustředění, ale mohou mít i problémy s motorikou. Naštěstí se tyto neurologické nedostatky většinou po několika týdnech upraví do normálu.

My jsme se rozhodli přispět k těmto zkoumáním, a proto jsme ve spolupráci s horolezcem Radkem Jarošem provedli další malou studii. Radek Jaroš se v posledních osmnácti letech každoročně vydává k osmitisícovým vrcholům.

Celkem absolvoval patnáct expedic do velehor a třináctkrát stál na vrcholu osmitisícovky. V rámci jeho loňské expedice na Annapurnu (8091 m n.m.) jsme za pomoci jednoduchých úloh a psychologických testů zkoumali jak strukturu mozku pomocí magnetické rezonance, tak jeho kognitivní funkce.

Jak naše studie dopadla?
Navzdory opakovaným pobytům v zóně smrti ukázala u Radka magnetická rezonance normální rozměry mozku bez jakýchkoliv změn odpovídajících expozici velehorského prostředí.U testů jsme předpokládali nejlepší výsledky před expedicí, horší výsledky krátce po návratu z vrcholu a nejdelší časy a největší chybovost v zóně smrti nad 7000 m.

Výsledky ale ukázaly něco úplně jiného. Pokud předpokládáme čas, za který Radek Jaroš testy vyplnil před odjezdem, za 100 %, pak v 7100 m n.m. srovnatelnou sérii vyplnil za 63 % času a těsně po návratu z vrcholu do 1600 m za 76 % času. Nejmenší chybovost měl navíc při vyplňování testů v 7100 m.

Kontrolní magnetická rezonance mozku ukázala opět normální nález beze změn. Závěrem pro nás je, že ačkoliv 60 – 95 % horolezců, kteří byli doposud podobně zkoumáni kvůli vlivu nadmořské výšky na lidský mozek, se vrací z hor s úbytkem mozkové tkáně a neurokognitivním deficitem, existují jedinci, na kterých toto extrémní prostředí nenechává žádné následky. S tím ale vyvstává další otázka: co je to, co činí některé horolezce vůči prostředí s nedostatkem kyslíku odolnými?

Pozn.: Na výzkumu se dále podílí MUDr. Marek Laboš (radiologie Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, Praha) a doc. PhDr. Marek Preiss, PhD. (Psychiatrické Centrum Praha).

TIP: *Více o Společnosti horské medicíny najdete na http://www.horska-medicina.cz. Mimo jiné postup jak poskytnout první pomoc při omrzlinách připravený Lékařskou komisí Českého horolezeckého svazu.*

připravila Petra Greifová

expediční kamera

Filmový festival o dobrodružství, divoké přírodě, extrémních zážitcích i sportech v únoru a březnu 2013 ve více než 150 městech.

Ty nejlepší české i zahraniční filmy uplynulé sezony, vítězné snímky z různých mezinárodních festivalů. Spolupořadatelem festivalu je National Geographic Česko.

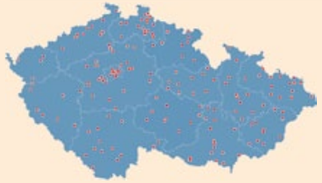

V únoru a březnu 2013 v celé ČR. Najděte si vaše nejbližší promítání na **www.ExpedicniKamera.cz**.

Hlavním partnerem festivalu je Mezinárodní horolezecký filmový festival v Teplicích nad Metují.

Děkujeme partnerům za možnost uspořádat filmový festival Expediční kamera ve více než 150 městech ČR:
HUDY sport, Korean Air, Lowa, CK Livingstone, Switzerland Tourism, GP batteries, Loap, Gumotex, ZET Advanced boats, ČSFD, Hukot.cz a Unie digitálních kin.

Nejlepší festivalové filmy 2013:

SANDSTONE (PÍSKAŘI) (ČR, Petr Kašpar) – Od prvního vylezení na Krále v Adršpachu uplynula dlouhá doba. Každá z tisíce lezeckých cest má svůj příběh, je něčím ojedinělá. Dokumentární film SANDSTONE představuje unikátní oblast broumovských písků. Zásadní cesty jednotlivých dekád představí současní lezci Jitka a Luboš Mázlovi, Dušan Stoupa Janák a bratři Stráníkovi.

FOLI (RYTMUS) (Holandsko, Thomas Roebers a Floris Leeuwenberg) – Hudba, rytmus, tanec a bubnování jsou v Západní Africe součástí každodenního života a prostupují životem místních lidí doslova od narození až do hrobu. Vychutnejte si neobyčejné propojení obrazu a zvuku, které nasytí vaše smysly. Nejoblíbenějším nástrojem hudebníků kmene Malinke, jehož tři miliony příslušníků žijí v dnešní Guinei, Mali, Burkině Faso, Senegalu a dalších okolních zemích, je buben djembe.

V KŮŽI VLKA PO STOPÁCH DŽINGISCHÁNA (Austrálie, Tim Cope) – Na koňském hřbetu putujte z Mongolska přes střední Asii až do Evropy, stejnou cestou, jakou kdysi prošly bojovné hordy největšího dobyvatele všech dob, Džingischána. Jeden z divácky nejúspěšnějších filmů minulých ročníků Expediční kamery má své pokračování! Letos začínáme v Kazachstánu.

HALO EFFECT (USA, Steve Fisher) – Nejlepší kajakáři světa, včetně našeho Jakuba "Kajmana" Šedivého, podnikají dvouměsíční cestu do skandinávských kajakářských „Mekk" v Norsku a na Islandu. Kolem arktického polárního kruhu hledají nejen divoké peřeje a vodopády. Vypadá to, že všechno jde perfektně a podle plánu. Ale stačí mrknutí oka a situace se změní o180 stupňů!

ZABIJÁCKÁ KRÁSA (Slovensko, Rasťo Hatiar) – Dva špičkoví paraglidisté, Juraj Kleja a Dalibor Carbol, se pokoušejí o něco, co ještě nikdo nedokázal: doletět do základního tábora druhé nejvyšší hory světa, K2. Cestou musí překonat přes 5000 metrů vysoké hřebeny, zvládat nečekané vzdušné podmínky v úzkých údolích pákistánského Karakoramu a uletět více než 200 kilometrů. Kolik dní let potrvá? Povede se?

SIBERUT (ČR, Mirek Haluza) – Dobrodružný cestopis z výpravy tří cestovatelů na ostrov mentawajských kouzelníků ležící v daleké Indonésii nedaleko Sumatry. Rovníková močálová džungle, magické rituály, obětování zvířat, pijavice, malárie. To je svět, který existuje i v naší uspěchané době.

text Petr Macháček, foto archiv autora

Chytré telefony

v outdooru

Chytrý mobilní telefon, tzv. smartphone, ovlivňuje čím dál více lidských aktivit a outdoor není výjimkou. Když už tomu tak je, je dobré vědět, jak je v přírodě zranitelný a k čemu všemu nám může být užitečný. Existují i přístroje přímo pro outdoor stavěné a současně jsou k dispozici programy (říká se také aplikace), které jsou určeny pro outdoorové aktivity.

Operační systém

Aby mohl chytrý telefon fungovat, běží v něm podobně jako v počítači operační systém. V současné době se prosadily dva. Systém Android firmy Google a iOS firmy Apple, který je provozován výhradně na chytrých telefonech Apple iPhone. Každý ze systémů nabízí uživatelům specifickou škálu programů, které si mohou do telefonu instalovat a využívat je. Dlužno dodat, že většina osvědčených a užitečných prográmků je k dispozici pro obě platformy a existuje značné množství kvalitních aplikací, které jsou zcela zdarma.

Aplikace je možné stahovat přímo z mobilního telefonu prostřednictvím Google Play (Android), nebo iTunes (iOS).

Odolnost

Chytré telefony jsou už z podstaty věci poměrně citlivé přístroje, a to jak na zacházení, tak na podmínky, v nichž je provozujeme. Běžný chytrý mobil nebude dobře snášet vlhkost, natož déšť, nízké teploty, prach nebo pády. Do jisté míry ho můžete ochránit vhodným pouzdrem. U applovských mobilů iPhone ani jinou možnost mít nebudete. Apple v současnosti nevyrábí žádný odolný model určený přímo pro outdoorové použití. Na trhu však jsou univerzální vodotěsná průhledná pouzdra v různých velikostech, umožňující funkční dotykové ovládání i přes průhlednou plastovou vrstvu. Sáhnout můžete ale také přímo po telefonech určených pro outdoor, u kterých výrobce garantuje zvýšenou odolnost. Takovými modely, vybavenými operačním systémem Android, jsou například Samsung Xcover, Motorola Defy nebo Wilder, Sony Ericsson Xperia Active, Panasonic Eluga nebo CAT B10 Outdoor. Posledně jmenovaný je už opravdu plnohodnotně outdoorovým telefonem s velmi vysokou odolností.

Nedávno byl ohlášen odolný model Samsung Galaxy Xcover 2, který má vydržet půl hodiny pod vodou a poskytovat na chytrý telefon ojedinělých 570 hodin na příjmu. Na zahraničním trhu je podobných velmi odolných modelů mnohem více.

Aplikace pro bezpečnost a zdraví

Rychlý je rozvoj aplikací využitelných při pohybu v přírodě. Co se týká bezpečnosti, bezesporu jednou z nejpřínosnějších outdoorových aplikací pro chytré telefony je aplikace Horská služba. Je dostupná jako pro Android, tak pro iOS (Apple). Její hlavní funkcí je rychlé a snadné přivolání pomoci z nejbližšího stanoviště Horské služby v případě nouze. Ke své činnosti nepotřebuje datové připojení, umí lokalizovat a odeslat přesnou polohu pomocí GPS (pokud jím váš telefon disponuje). Na jeden klik odešlete Horské službě nouzovou SMS zprávu s vaší přesnou polohou nebo se dá přímo volat na nejbližší stanici HS. Navíc nabízí další užitečná data – poskytuje aktuální informace o sněhových podmínkách, o lavinovém nebezpečí a počasí na daném místě. Umí najít nejbližší stanici Horské služby spolu s telefonním číslem. Výborné jsou ale také informace o tom, jak poskytnout první pomoc. Celým procesem pomoci či resuscitace vás vede názorně zpracovaný průvodce, fungující na bázi jednoduchých otázek s možností odpovědi ano/ne. Je jasné, že pro přípravu na kritické situace může být takový pomocník přínosný i u těch, kteří první pomoc ovládají nebo absolvovali kurz první pomoci. Šok a nervozita udělají své, zvláště ocitne-li se člověk v takové situaci poprvé. Ze zahraničních aplikací, pro ty, kteří ovládají angličtinu, můžeme pro iPhone pochválit a doporučit podobnou aplikaci poskytování první pomoci s názvem The American Heart Association Pocket First Aid & CPR, která nabízí i názornou videoinstruktáž.

Aplikace Horská služba

Počasí

Znalost aktuální předpovědi počasí je při pobytu v přírodě, a zvláště na horách, velmi často rozhodující pro úspěch akce, nebo ji dokonce přímo podmiňuje. Pro chytré telefony existuje značné množství aplikací, které umožňují mít stále po ruce aktuální předpověď, včetně mapových a radarových dat. Omezením může být nutnost aktivních datových přenosů pro jejich stahování. Hodí se i aplikace informující o sněhových podmínkách a nebezpečí lavin. Pěkně zpracovaná je např. aplikace White Risk, informující o sněhových podmínkách a lavinovém nebezpečí ve švýcarském regionu.

Mapové aplikace, záznam trasy, geocaching

Jelikož je dnes už většina chytrých mobilních telefonů vybavena GPS modulem, nabízí se i jejich využití jako mapové navigace, případně pomůcky pro záznam trasy nebo oblíbený geocaching. Příznivou zprávou je, že existují tzv. off-line mapové aplikace. Tedy aplikace, ke kterým nepotřebujete aktivní datové přenosy (mapy se nestahují on-line přes internet). Mapové podklady cílové oblasti si před vlastním výletem nahrajete do aplikace a je vystaráno. Oblíbené off-line mapové aplikace jsou např. TrekBuddy nebo RMaps. Naopak příkladem on-line mapové aplikace spojené i se záznamem trasy pro OS Android je googlovská Moje trasy (My Tracks). Pravděpodobně nejoblíbenější aplikací pro geocaching je pro Android c:geo, pro iPhone pak aplikace s příznačným názvem Geocaching.

Ostatní aplikace

Z ostatních aplikací, které mají vztah k outdooru, ještě zcela jistě stojí za to připomenout nespočet programů pro rozpoznávání ptactva (zatím, pokud je mi známo, nikoliv podle zvuku) nebo stop zvěře. Někteří by mohli ocenit i různé příručky pro přežití nebo instruktážní návody na uzly. Pokud vám imponuje hvězdná obloha nebo chcete zapůsobit na něžné pohlaví, šikne se oblíbená aplikace Sky Map alias Hvězdná obloha, dostupná pro obě platformy. S její pomocí dokážete identifikovat jakoukoliv hvězdu nebo souhvězdí. Stačí namířit mobil tam, kam se díváte.

Výdrž mobilů a možnost nabíjení

Jak zvýšit výdrž mobilu? Největším žroutem energie jsou bezpochyby datové přenosy a aktivní GPS. Čili pokud nepotřebujete datové přenosy a obejdete se bez nich, prostě je vypněte (existují aplikace, které je spolehlivě zcela deaktivují), případně alespoň přepněte 3G přenosy na pomalejší, ale na energii méně náročné 2G (GPRS/EDGE). Chcete-li ještě více šetřit, snižte jas displeje, hlasitost vyzvánění a reproduktoru na minimum. V terénu je možné dobíjet například pomocí solárních nabíječek nebo „powerbanků" – přednabitých zásobníků energie (tj. akumulátorů s příslušným konektorem).

Ochranná vodotěsná pouzdra

Nepromokavé pouzdro pro iPhone od STS

Univerzální pouzdro zde Samsung Galaxy

Nepromokavé pouzdro pro iPhone od STS

Zvažte ale také zakoupení jednoho nebo dvou dalších akumulátorů pro váš chytrý mobil. Nevyjde vás to draho, nic to neváží a výměna v terénu je otázkou maximálně minuty. Populární iPhone má bohužel zabudovaný a pro snadnou operativní výměnu nepřístupný akumulátor.

Závěr

Bez chytrého mobilního telefonu se můžeme v outdooru bezpochyby obejít. Dokonce si myslím, že by toho měl být každý schopen. Když už ho s sebou na cesty vezmeme, je třeba si uvědomit, že je to stále více či méně citlivá a zranitelná technika, která může kdykoliv vypovědět službu a nelze se na ni slepě spoléhat. Stále je potřebné udržovat si zdravý úsudek a být pánem situace. Pokud toto vše splníte a budete smartphone využívat s rozumem, může vám přinést celou řadu zajímavých informací a být platným pomocníkem.

autor

Petr Macháček je zakládající člen Světa outdooru a stálý autor, dlouhodobě sleduje outdoorové vybavení technického charakteru, čelovky, trekové hůlky, vařiče nebo nádobí. Má rád hory, náročnější treky a naopak nemá rád pivo pod míru.

Odolné modely chytrých telefonů

Samsung Galaxy Xcover S5690

Sony Ericsson Xperia Active

Motorola Defy SC

Motorola Wilder

CAT B10 Outdoor

text i foto Jan Šťovíček

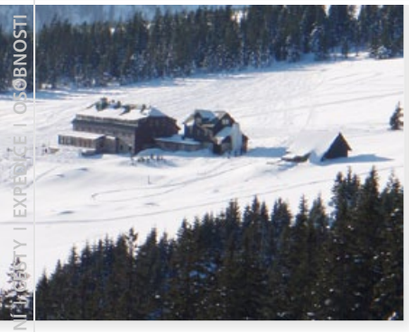

Noclehárna Brádlerovy boudy.

Matrazenlager Výrovka.

Na horských chatách se sporadicky začínají objevovat noclehárny.

Návrat nocleháren do Krkonoš?

Jako člověk pohybující se ve světě po různých horách jsem si nemohl nevšimnout, že na našich horských chatách něco chybí. Mou pozornost ale nasměroval až můj pozdější přítel Hasel z Německa, který se objevil i s dvěma malými dcerkami před chalupou na hřebenech Krkonoš, kde jsem tou dobou náhodou bydlel. Všichni tři přijeli na běžkách, na zádech měli batoh a požádali o nocleh, i když v okolí bylo několik velkých chat. „Nikde se tu nedá přenocovat."

Alpský svaz a Klub turistů

„Nechápu, proč jsou všichni Češi členy innsbrucké sekce rakouského Alpenvereinu," kroutil znechuceně hlavou nad panákem obsteleru Georg Oberlohr, nájemce na Stüdlhütte pod Grossglocknerem. Chatu založil v 19. století pražský obchodník Johann Stüdl. V té době existovala v AV i celá Prager Sektion, pražská sekce.
„Proč si nezaložíte nějakou novou pražskou sekci Alpenvereinu?"
„Protože teď už nemáme Alpy," odpověděl jsem po chvíli.

Stejnou funkci, jakou má v Alpách Alpenverein, by nejspíš měl v Čechách plnit Klub českých turistů. Jenomže ten nemá zdaleka takovou členskou základnu, podporu, majetek, organizaci a upřímně – ani vážnost svého rakouského protějšku. Zhruba před dvaceti lety se většina krkonošských horských chat a bud, do té doby jednoduchých a rustikálních, obvykle v majetku státních a národních podniků, dostala do soukromých rukou. Jejich provozovatelé (majitelé nebo nájemci) je sice zpřístupnili široké turistické veřejnosti, začali zlepšovat hygienické podmínky a zvyšovali komfort ubytování, ale převzali objekty i s režimem většinou týdenních rekreačních pobytů. Ano, je možné si domluvit pobyt i na víkend nebo jinou dobu, ale ať tak nebo tak, vždycky je to pobyt. Na hotelovém pokoji. V krkonošských chalupách chybí to, co je jinde ve světě obvyklé: matrazenlager, společná noclehárna, zkrátka to, co se odjakživa označuje půvabným slovem herberk. Jednoduché, laciné, společné ubytování pro lidi, kteří nestojí o rekreaci, o pobyt, ale chtějí se průběžně přesouvat a někdy se ubytovat i jen tak, kam dojdou – bez předchozí objednávky.

V Krkonoších jsou všehovšudy tři chaty KČT

V současné době vlastní Klub českých turistů na centrálním hřebenu Krkonoš či v jeho blízkosti tři boudy – Voseckou, Brádlerovy a Výrovku. Zaměřme se tentokrát především na Brádlerovy boudy (dříve Fučíkovy) a na Výrovku. Obě chaty od sebe leží na vzdálenost pěkného (půl)denního výletu a obě jsou ve srovnání s ostatními boudami něčím zvláštní.

Především jsou na obou chatách v provozu právě ty tolik postrádané noclehárny. Umožňují tak přesun po horách jen s minimálním vybavením a za nízké ceny. Není nutné si dělat starosti ani o jídlo, protože na boudách fungují slušné restaurace, a i slušná snídaně se dá koupit. Pravda, ve srovnání s některými alpskými chatami není strava zdaleka tak opulentní, ale taky stojí třikrát méně. Nevýhodou je prozatím jen malá kapacita nocleháren, a tak je lepší si i tento „živelný" druh ubytování zkusit zamluvit dopředu.

Bonusem k ubytování jsou ledové stěny na Výrovce (vpravo) i na Brádlerových boudách (dole).

Dříve sedláci, dnes armáda

Brádlerovy boudy jsou kromě běžného turistického provozu také zimním výcvikovým střediskem armády ČR. To kromě zvýšeného výskytu vojáků v okolí přináší i značné výhody „civilnímu" turistickému sektoru – bouda se stala přirozeným centrem skialpinismu, kde se často pořádají různé testovací akce zaměřené na skialpové vybavení. Většinou je tam několik testovacích párů lyží k dispozici i mimo. Další přidanou hodnotou je ledová stěna pro cvičné lezení, která stojí za chalupou. Je jenom asi osm metrů vysoká, ale přístupná na požádání a pro trénink, nebo dokonce pro první zkušenost s ledem, je skoro ideální.

Výrovka není jenom horský hotel

I Výrovka má svou ledovou stěnu, a to skoro dvakrát tak vysokou. Na Výrovce se pořádají workshopy, prezentace outdoorového vybavení, školení a kurzy, osobně můžu doporučit například skvělou prezentaci nových lavinových vyhledávačů. Ukázky přímo v terénu a individuální přístup lepší než v obchodě je podstatně názornější než návod k použití... Protože jsou tyto akce často zdarma a určené široké veřejnosti, považuju je za prospěšné, byť se vesměs jedná o komerční aktivity spojené s propagací určité značky.

Obě boudy tedy nabízejí nejen ubytování a stravu, ale stávají se určitými sportovními a tréninkovými centry. Umělé ledové stěny na hřebenech Krkonoš mohou být dobrou alternativou k regulovanému přírodnímu krkonošskému ledolezení, případně jeho náhradou v případě, že v nižších polohách dost nemrzne.
Je tak dobře možné strávit pár zajímavých dní: lezení na Brádlerce, přesun na lyžích nebo na sněžnicích na Výrovku a tam zase jiné lezení.

Co má smysl

Abych byl upřímný, původně jsem sbíral materiál pro článek o lezení na prvním legálně přístupném ledopádu v Labském dole. Protože mě ale pán hor Krakonoš převezl výraznou oblevou, protnula se tato problematika s příhodou přítele Hasela. Brádlerovy boudy a Výrovku jsem si účelově vybral jen jako modelové příklady a v žádném případě nechci tvrdit, že neexistuje řada dalších chat, kde se děje něco podobného.

V Podkrkonoší, nedaleko Adršpachu, stojí chata KČT Jestřebí bouda. Bývá v provozu jen o víkendech a její nájemci se ve správcování měsíc co měsíc střídají. Při sběru podkladů pro tento článek jsem zjistil, že chaty Klubu českých turistů vedou často nadšenci, kteří se snaží dělat to, co má hlavu a patu. Stále tak vzniká něco nového a život na horských chatách má konečně přirozený vývoj, jehož smyslem není jenom ubytovávat hosty, lázeňáky či lufťáky. Pokud horské hotely půjdou stejným nebo podobným směrem, bude to jenom dobře. Klub českých turistů by tak prokázal, že je stále, ještě nebo už zase, určitou morální autoritou.

Hlavně ten herberk.

autor

Záchranář, cestovatel a dobrodruh **Jan Šťovíček** cestuje nejraději s partou kamarádů a své cesty uchovává v paměti psaním cestopisů. Spolupracuje se Světem outdooru pravidelně, testuje, píše články a rád vyhledává nejednoznačná témata.

Péřové vesty **Yeti Mico a Cross**

Péřové vesty Mico a Cross jsou úctyhodným výsledkem trendu odlehčovací kůry outdoorového vybavení. Známý německý výrobce péřového oblečení a spacích pytlů Yeti zde použil všechny dostupné prvky moderní techniky, aby snížil hmotnost dámské vesty Cross na hranici 100 g. Podobně konstruovaný je její pánský protějšek Mico.

Základním kamenem úspěšné cesty za odlehčením vest Mico a Cross je minimální hmotnost použité tkaniny. Yeti se může pochlubit nejlehčím, pro peří nepropustným materiálem na světě s gramáží 19,8 g/m^2, nazvaným NTN 0.2. Zkratka názvu materiálu NTN (Next To Nothing) odkazuje přeneseně na nové šaty známého Andersenova pohádkového císaře. Ripstop mikrovláknový nylonový materiál je hustě tkaný a i přes minimální hmotnost tkaniny peří materiálem neprojde. Další výhodou hustého tkaní je dobrá pevnost výsledného materiálu, který je odolný proti protržení a poškození.

Jako náplň je použito husí peří 800 cuin, splňující firemní standard CrystalDown, který zajišťuje možnost vysledovat peří až ke konkrétnímu dodavateli a potěší i požadavkem na etické zacházení se zvířaty.

Pánská vesta Mico je celorozepínací péřová vesta s malým stojáčkem a s jednou náprsní kapsou na zip. Péřové komory jsou prošité přímým švem, protože v tomto případě nejde o vnější vrstvu a v zájmu lehkosti není řešena ani žádná léga pod zipem. Vestu je možné sbalit do minimálního balíčku, hned napoprvé jsme sbalili váleček dlouhý 18 cm o průměru 7 cm. Ke sbalení ovšem slouží praktická kapsa, která z vesty udělá lehounký transportní balíček 15×17×6 cm.

Vesta **Yeti Mico**	
Pánská péřová vesta	
Infocena:	6 750 Kč
Dodává:	Prosport Praha
Více najdete na www.prosport.cz	

Jediné, na co je při používání třeba dát pozor, je jednoduché volné uchycení kapsy u ramene. S ohledem na maximální odlehčení je zakončení vesty u ramen provedené šitím bez začištění lemovkou. Hmotnost pánské vesty velikosti L jsme v redakci zvážili na přesně 124 g. Vestu necítíte ani v ruce, natož při oblečení na těle.

Dámská vesta Cross je střihově podobná, v barvách dámského provedení lépe vyniká svrchní dvoubarevná kombinace. U vzorku dámského provedení, který jsme měli k dispozici, byla svrchní strana vínová s tmavě modrými panely. Stejná tmavě modrá barva je použita na rubové straně.

Vesta **Yeti Cross**	
Dámská péřová vesta	
Infocena:	6 750 Kč
Dodává:	Prosport Praha
Více najdete na www.prosport.cz	

Při nepatrné hmotnosti vesty a v kombinaci s péřovým svetrem a s péřovou komorovou bundou tvoří ultralehkou sadu se sedmi variantami použití podle aktuálních teplotních podmínek. Díky možnosti kombinovat péřové oblečení získává péřový program firmy Yeti další rozměr, jeho využitelnost se dále rozšiřuje a zahrnuje i expedice do nejnáročnějších klimatických podmínek. *(JČ)*

Bunda **The North Face Catalyst Micro**

Lehká péřová bunda moderního štíhlého střihu je určená k univerzálnímu použití jako svrchní převlečná bunda, stejně jako izolační mezivrstva pod svrchní bundu v nepříznivých podmínkách. Díky dobré sbalitelnosti a nízké hmotnosti je možné ji brát s sebou na různé akce jako záložní. Ať už při zimním lezení pomůže řešit zimu na štandu či při přípravě bivaku nebo pro pohyb kolem stanu či nutné noční vycházky. Ostudu si vzhledem k módnosti péřových bund neutrhnete ani ve městě, ale byla by škoda používat ji jen v betonové džungli, místo na jiskřivém bílém sněhu vysoko v horách.

Jak se na bundu určenou do chladu sluší a patří, je komorového provedení, kde pod pažemi nalezneme vsazené panely z pružné tkaniny, které zlepšují nejen pohyblivost rukávů, ale také odvod vlhkosti v této exponované části těla. Díky použití velkého množství malých horizontálních komor zůstává peří na svém místě i při aktivním pohybu.

Jde o klasickou celorozepínací bundu s kostěným zipem a s jedním jezdcem na pravé straně, jak je u amerických bund běžné. Je vybavena i kapucí, tvarovanou přímo kolem hlavy, bez regulace, jen s lemováním pruženkou kolem obličeje, ale díky svému tvaru a poddajnosti je kapuce použitelná i s helmou, kde se otáčí i s hlavou. Aby do bundy netáhlo spodem, je vybavena pružným stahováním v délce, které se ovládá zevnitř kapes. Rukávy jsou zakončeny uvnitř schovaným švem s mírným stažením bez regulace. Potěší dvě poměrně prostorné kapsy na zip, doplněné jednou menší náprsní. Všechny jezdce zipů jsou opatřeny poutkem pro snadnou manipulaci i v rukavicích. K dispozici jsou barevné kombinace černá/šedá, světle modrá/černá, tmavě modrá/černá, červená/černá ve velikostech S – XL.

Dobré tepelné izolace a sbalitelnosti je dosaženo díky kvalitním materiálům. Jako svrchní materiál je použit jemný mikrovláknový 20D ripstopový nylon s gramáží příjemných 40 g/m^2. Izolaci pak zajišťuje na první pohled decentních 93 gramů náplně peří. Jde však o kvalitní husí peří s plnivostí 800 cuin, takže i přes na první pohled malou hmotnost jsou komory dobře vyplněny a nemají žádné slabé místo v izolaci.

Pokud bunda čeká na své použití v batohu, dá se snadno složit do pravé kapsy, která z ní vytvoří úhledný plochý balíček o velikosti asi 20×30 cm a hmotnosti 442 g (u testované bundy velikosti XL). *(JH)*

Men´s Catalyst Micro Jacket	
Pánská péřová vesta	
Infocena:	6 890 Kč
Dodává:	The North Face
Více najdete na www.thenorthface.cz	

Bunda **Devold Thermo**

Vlněné materiály zažívají nyní svůj návrat při výrobě oblečení, a to nejen outdoorového. Seveřané ale vždy vlně věřili a jejich obdivuhodné objevitelské cesty vlna v teplém oblečení vždy doprovázela. Po „objevu“, že první vlněná vrstva oblečení má své nesporné výhody, přichází nejen firma Devold s vlněnou druhou vrstvou, která tak vhodně doplní vrstvu první, která nemusí být nutně vlněná. Poslouží tedy jako zateplovací mezivrstva v extrémních podmínkách nebo jako svrchní prodyšná a přitom teplá vrstva pro mírnější chladné podmínky.

Bunda Thermo je velmi dobře navržená, s překvapivě zpracovanými detaily. Je vyrobena z kvalitní vlny se zkříženými vlákny. Zajímavostí je průměr vláken 27/31 µm, což ukazuje, že nejde o nejjemnější merino, které je populární u první vrstvy, jak by někdo mohl předpokládat, ale o silnější a odolnější vlákna, která jsou vhodnější pro vrstvu druhou. Ze svrchní strany je zřetelná hustá a odolná pletenina, ze spodní pak jemně počesaný a na dotyk příjemný povrch. Bunda je samozřejmě těžší než obdobný výrobek třeba z flísu, hustá pletenina má poctivých 470 g/m^2 a bunda velikosti XXL 840 g.

Známou výhodou pak zůstává, že hřeje i vlhká až mokrá a dlouhodobým užíváním nepáchne a pocitově je také velmi příjemná. Výhodou vlny jako přírodního materiálu je také její dostatečná odolnost proti ohni, což je výhodou oproti syntetickým materiálům, když chceme nebo potřebujeme využít teplo třeba klasického ohně.

Bunda je tmavomodré barvy, s kontrastním světlemodrým šitím. Výrobce nabízí ještě variaci v černé barvě. Rukávy jsou nejen dostatečně dlouhé, ale jsou zakončeny pružnými manžetami se zachycením palce, takže ruka je pak krytá až k prstům. Při běžném nošení pak stačí manžety ohrnout zpět.

Celkovou pohodlnost bundy a současně i lepší odvod vlhkosti zajišťují pružné a prodyšnější klíny pod pažemi, takže bunda nejen dobře sedí, ale na minimum se snižuje i absorbovaná vlhkost z kritických míst. Určitou nevýhodou vlny může být to, že máte-li už vlhkou bundu namačkanou déle v batohu, pak po oblečení nevypadá chvíli právě vyžehleně, také její schnutí je delší. Samozřejmostí je prodloužený zadní díl, skutečně až pod zadek, s možností stažení v délce dvěma samosvorkami na bocích. Bunda má dvě prostorné boční kapsy a jednu vnější náprsní na levé straně, všechny uzavíratelné na zip. Hlavní zip bundy je poměrně jemný, stejný jako na kapsách, podložený slabou légou, aby jím netáhlo, a po úplném uzavření končí v malém „tunýlku“ na límci. Jezdce zipů jsou prodlouženy tak, aby se daly snadno ovládat i v silných rukavicích.

V chladných, mrazivých dnech je bunda Thermo velmi dobrým praktickým oblečením. Příjemným překvapením je, že díky hustému pletení ji závan chladného větru hned neprofoukne. Kromě teplých dnů najde v naší výbavě uplatnění od hor až po polární oblasti. Prostě řečeno, je to dobře izolující střední vrstva, která je vhodná i jako vrstva svrchní, pokud právě nepršΙ či hustě nesněží. *(PK)*

Devold Thermo Jacket	
Bunda z merino vlny	
Infocena:	4 486 Kč
Dodává:	North Trappers
Více najdete na www.norskamoda.cz	

Kabát **Yeti Faith**

Kabát **Yeti Faith**	
Lehký péřový kabát	
Dodává:	Prosport Praha
Infocena	9 990 Kč
Více najdete na www.prosport.cz	

Yeti Faith je módní kabát nejen na běžné nošení, ale i pro městskou turistiku a všude tam, kde oceníme jeho lehkost a skladnost. Použité materiály mluví za vše a nemuselo by se za ně stydět ani vybavení na expedice – svrchní a spodní tkanina NTN2 od firmy Toray o opravdu lehké gramáži 24 g/m^2 a izolační vrstva z husího peří o vynikajícím poměru prachového peří k brkům 95:5 s plnivostí přesahující 800 cuin. Tkanina NTN2 je mimořádně hustá, ale velmi jemná. Jedná se o nylonový ripstop materiál, který je velmi lehký, dostatečně nepropustný pro peří a přitom prodyšný.

Kabát Faith patří do kategorie sportovně laděného módního oblečení. Podle výrobce se může sbalit do minibalíčku 10×7,5 cm (mně osobně se zdařilo 24×18×15 cm), ale k tomuto tento kabát určen není – nejedná se o klon „péřového svetru“, ale o tzv. „street wear“. Kapuce má stahování pouze kolem obličeje s kombinací předozadní regulace. Zakončení rukávů je provedeno jednoduchým olemováním gumou, jež funguje jako manžeta, samozřejmě bez možnosti regulace. Kabát se může rozepínat po celé délce jemným YKK zipem. Kapsy jsou dvě po stranách na zip a dvě vnitřní, řekněme náprsní, bez zapínání. U kabátu velikosti M jsme zvážili hmotnost 284 g.
Co je třeba jistě vyzdvihnout, jsou minimální rozměry po sbalení, nízká váha a skutečně velká schopnost izolace k danému objemu. Po obléknutí cítíte okamžitě rozlévající se teplo. Pro dámy je samozřejmě dalším plusem líbivý vzhled a škála pěti barev – černé, hnědé, garnet, modré a zelené. Určitě potěší i skutečnost, že svrchní materiál, díky struktuře tkaní, odolává částečně i vodě, kapky po něm krásně stékají, takže při mokrém sněžení buďte bez obav, o větru ani nemluvě.

Pro horské túry se kabát Yeti Faith úplně nehodí, ale pokud nechcete zahodit své outdoorové ambice ani ve městě a nebojíte se připlatit si za vysokou kvalitu, pak by se ve vašem hledáčku měl tento model jistě objevit. Je teplý, lehký, skladný a elegantní. *(ZH)*

Bunda The North Face **Super Diez**

Pokud hledáte bundu, která vás ochrání před zimou, a přitom hledíte na opravdu nízkou hmotnost, tak péřové bundy jsou jasná volba. Pokud vás model Catalyst Micro (str. 48) zaujal, ale uvažujete o lepší izolaci, tak v nabídce péřových bund firmy The North Face můžete narazit na zajímavý kousek – Super Diez Jacket. Jedná se o péřovku z nejvyšší kategorie Summit Series, která nabízí špičkovou kombinaci sbalitelnosti, nízké hmotnosti a dobré teplené izolace. Ostatně zaměření je jasné hned po přečtení parametrů náplně, kterou tvoří vysoce kvalitní husí peří s extrémní plnivostí 900 cuin.

Super Diez je celorozepínací péřová bunda komorové konstrukce bez studených švů. I u ní je použito velkého množství menších horizontálních komor, díky kterým zůstává peří na svém místě i při aktivním pohybu. Stejně jako u jiných bund této značky prozrazuje americký původ jezdec zipu na opačné straně, než jsme zvyklí. Bunda není vybavena kapucí, ale je ukončena vysokým izolovaným límcem.

Men´s Super Diez Jacket	
Pánská péřová bunda	
Dodává:	The North Face
Infocena	7 690 Kč
Více najdete na www.thenorthface.cz	

Aby do bundy netáhlo spodem, je vybavena pružným stahováním v délce, které se ovládá zevnitř kapes. Stačí uvnitř kapsy zatáhnout za pruženku, a je hotovo.
Na povolení pak stačí zmáčknout brzdičky ukryté pod vrchním materiálem dole u hlavního zipu. Výhodou je, že se nikde neplete konec stahování nebo nešvihá ve větru. Rukávy jsou ukončeny švem schovaným uvnitř rukávu, s mírným stažením bez regulace. Potěší dvě poměrně prostorné kapsy na zip. Všechny jezdce zipů jsou opatřeny poutkem pro snadnou manipulaci i v rukavicích.
K dispozici jsou barevná provedení černá, tmavě modrá, světle modrá a zelená ve velikostech S – XL.

Jako svrchní materiál je použit všem známý lehký pertex 10D s hmotností pouhých 25 g/m^2. Izolaci zajišťuje 130 gramů vysoce kvalitního husího peří o špičkové plnivosti 900 cuin. Poznat je to i na bundě, kde všechny komory jsou pěkně peřím vyplněny, bez jakéhokoliv slabého místa, kudy by mohla vnikat zima. Pokud bunda čeká na své použití v batohu, je možné ji s trochou úsilí složit do pravé kapsy do macatého balíčku o velikosti 20 x 27 cm a příjemně nízké hmotnosti 470 g (testovaná bunda velikosti XL). *(JH)*

Krátká a dlouhá péřová sukně **Down Skhoop**

Sukně **Short Down Skhoop**	
Krátká péřová sukně	
Dodává:	North Shop
Infocena	3 465 Kč
Více najdete: www.northshop.cz	

Péřové sukně jsou jedním ze zajímavých důsledků návratu péřového vybavení na výsluní zájmu nejen outdoorové veřejnosti. Nejinak je tomu u sukní Short Down a Mid Down Skhoop. Short Down Skhoop je kratší sukně nad kolena a Mid Down Skhoop je delšího střihu pod kolena. Obě jsou vyrobeny ze stejných materiálů, tedy z polyesteru s izolační vrstvou peří (80 % prachového peří a 20 % peří s plnivostí 500 cuin) a stejného provedení, jen střih se liší délkou.

V pase jsou poutka na poměrně široký opasek, vzadu je sukně stažena gumou, aby při sezení neodstávala. Nechybí ani poutko na zavěšení. Dvě poměrně prostorné kapsy také jistě nejsou k zahození, pro bezpečí uložených věcí se dají uzavřít zipem s poutkem pro snadnější manipulaci. Boční levý zip se dá celý rozepnout pro snadné oblékání a pro usnadnění lepšího pohybu ho můžeme samozřejmě rozepnout i odspodu. K usnadnění pohybu v sukni slouží i zip na pravé straně, který se tentokrát rozepíná odspodu a zasahuje asi do dvou třetin délky sukně.

Kratší sukni jsme zatím vyzkoušeli při sjezdovém lyžování a na běžkách, jako doplněk k běžnému oblečení při nižších teplotách (- 6 °C a níže). Potěšilo nás, že při pohybu nijak neomezuje ani nepřekáží a zároveň výrazně vylepšuje tepelný komfort. Delší sukni jsme zatím využili zejména k procházkám. Barevné provedení u sukně Short Down je černé, modré, zelené a u Mid Down šedé a růžové. Sukně najdou uplatnění nejen při vycházkách po městě či do přírody, ale i pro náročnější sportovní a outdoorové aktivity. *(ZH)*

Sukně **Mid Down Skhoop**	
Dlouhá péřová sukně	
Dodává:	North Shop
Infocena	4 688 Kč
Více najdete na www.northshop.cz	

Kalhoty **Warmpeace Torg**

Obliba kalhot s outdoorovým střihem se už nějakou dobu nejen drží vysoko, ale zdá se, že dokonce i nadále roste. Jsou pohodlné a praktické i pro každodenní nošení. Takové jsou i kalhoty Torg české firmy Warmpeace, které jsme měli k dispozici pro krátkou recenzi.

Jde o klasické outdoorové kalhoty z pružného materiálu jednoduchého a praktického střihu. Pro každodenní použití jsou důležité kapsy. Kalhoty Torg mají klasické velké přední kapsy a jednu zadní na zip. Dále je z boku na stehnech po jedné šikmé kapse, uzavírané rovněž zipem, vpravo velká a na levém stehně malá kapsa na mobil. Všechny kapsy jsou z jemného hladkého materiálu. V pase jsou kalhoty mírně stažené gumou a doplněné popruhovým páskem s plastovou přezkou. Nohavice kalhot jsou ukončené bez stahování jednoduchým založením, takže v případě nutnosti je možné je snadno upravit. Ostatně tomu výrobce předchází nabídkou dvou rozměrů délky nohavic u stejné velikosti v pase. Kalhoty se vyrábějí také v dámském provedení pod názvem Torpa (infocena 1610 Kč).
Dobré kalhoty dělá dobrý materiál. Firma Warmpeace si nechala vyvzorovat skupinu materiálů a pod veselým názvem Smile Skin jej najdeme u více modelů a druhů oblečení. Jde o moderní syntetický materiál s vysokým podílem Lycry (10 %) pro zajištění všesměrové pružnosti. U kalhot Torg tento materiál z vnější strany působí hrubším a odolným dojmem, ovšem vnitřní strana je jemně počesaná a příjemná. Právě toto počesání na vnitřní straně podtrhuje univerzálnost použití, protože díky němu kalhoty, narozdíl od lehkých plátěných kalhot, ani v chladném větru nestudí. Použití však není omezeno pouze na chladné podmínky, protože díky dobré prodyšnosti si kalhoty poradí i s teplejším počasím. Zásluhou materiálu jsou kalhoty nemačkavé, což oceníte, když je vytáhnete z nacpaného batohu. Stejně tak je materiál tvarově stálý a vyžaduje pouze jednoduchou a snadnou údržbu, kterou zvládnete třeba na cestách. Stačí vyprat, vyždímat a hotovo. Pozor jen na to, že pro rychlejší schnutí je vhodné kalhoty obrátit naruby. Skutečnou hmotnost jsme u kalhot velikosti XL zvážili na 560 g (výrobce udává 450 g pro velikost L).
V nabídce jsou ve třech barevných kombinacích – black, field a apricot. *(JČ)*

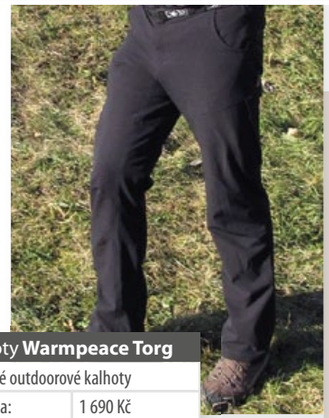

Kalhoty **Warmpeace Torg**	
Strečové outdoorové kalhoty	
Infocena:	1 690 Kč
Dodává:	Warmpeace
Více najdete na www.warmpeace.cz	

Bunda **Humi Evita II**

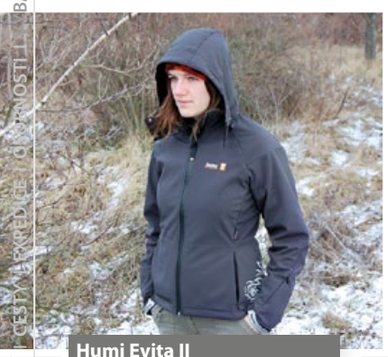

Humi Evita II	
Dámská softshellová bunda	
Infocena:	2 295 Kč
Dodává:	Humi
Více najdete na www.humi.cz	

Dámská softshellka od Humi s mírně vypasovaným střihem a nepromokavým celopropínacím zipem jistě potěší nejednu outdoorovou nadšenkyni. Bundička se hodí jak na výlety, tak do města, je slušivá a přitom funkční.

V nabídce výrobce je černé a červené barevné provedení. Evita je vyrobena z pružného materiálu Everest Softshell s nepromokavostí 7000 mm vodního sloupce a prodyšností 4000 g/m^2/24h. Vodní sloupec je dostatečný, aby zvládl i silnější přeháňku, ale pořád se jedná o softshellovou bundu bez lepených švů, takže plnou nepromokavost nelze očekávat. Z vnitřní strany materiálu je příjemný flís, který dále zlepšuje tepelnou izolaci bundy. U velikosti M jsme zjistili hmotnost 560 g.

Bunda má lehce prodloužený zadní díl a je vybavena odepínatelnou kapucí s jednodotykovým stahováním obvodu. Při sepnutí dvěma druky vytvoří kapuce ochranný límec kolem krku a před spodní části obličeje. Hlavní zip bundy má jezdec s plastovým poutkem pro lepší manipulaci a je podložen krycí légou. Samozřejmostí u bundy do nepohody je jednodotykové stahování spodního okraje. Bunda je vybavena dvěma bočními kapsami přístupnými svislým zipem, decentně schovaným ve švu, a jednou malou kapsičkou na levém předloktí, uzavíratelnou jemným krátkým zipem. Ukončení rukávů se dá regulovat masivní plastovou stahovačkou suchého zipu, zakončenou zdrsněním pro lepší úchop.

Design bundy dále doplňují oblíbené bezpečnostní reflexní prvky v podobě dvou lemů na límci, které nejsou při použití kapuce viditelné, a také dvou výrazných ornamentů na pravém rameni a levém boku. Je to zkrátka pohledná dámská bunda pro výlety do města i do přírody, která díky použitému materiálu nějaký ten deštík určitě snese. *(ZH)*

Bunda **Carinthia G-Loft MIG 2.0**

Pro recenzi jsme získali bundu Carinthia MIG 2.0 Jacket (MIG neznamená vojenské letadlo, ale Medium Insulation Garment – oděv středního zateplení). Už z prvního pohledu poznáte, že se nejedná o produkt z outdoorové řady tohoto výrobce, ale o bundu pro vojenské či bezpečnostní využití, chcete-li military. Určení ujasní nabídka barev a celá řada propracovaných detailů. Ne všechny ocení příznivci výrazně zbarveného outdoorového oblečení, ale kdo se potřebuje na své vybavení, obzvláště v zimě, spolehnout, nebát se jeho poškození a také splynout s okolím, je pro něj tato bunda jako ušitá na míru.

Údaje výrobce mluví za vše – vnější materiál je pevnější Gore Windstopper s nepromokavostí 2000 mm a absolutní odolností proti větru, podšívka z ripstopové polyamidové tkaniny, izolační vrstva je z dutého vlákna vlastního vývoje s firemním označením G-Loft a s komfortním teplotním určením do –15 °C (podle EN 342). Dále najdeme nepromokavé zipy, příjemný zvýšený límec z jemného flísu nebo vnitřní légou krytý hlavní dvoucestný zip, který se dá dole pojistit drukem proti nechtěnému rozepnutí. Bunda MIG má celkem šest kapes: dvě na rukávech (vlevo s vnitřním organizérem); jednu malou na levém předloktí; vnitřní náprsní vlevo; dvě velké klasické vpředu po stranách přístupné např. i pod taktickou vestou nebo se zapnutým bederákem batohu. Všechny kapsy jsou uzavíratelné nepromokavými zipy s „garáží“ a s textilním poutkem.
Na kapsách rukávů nechybí panely pro umístění nášivek. Ukončení rukávů je bez možnosti regulace, tedy pouze do gumy.

Detaily, jako odvětrávání v podpaží, jednoruční stahování spodního okraje, obvodové a předozadní stahování kapuce a prodloužení zadního dílu, jsou v dnešní době už standardním řešením. Kapuce padne i na většího kulicha a v zimě jistě oceníte, že její obvod není třeba regulovat zvnějšku, ale pouhým zatažením za pruženku skrz hlavní kapsy. Nechybí kompresní obal, do kterého se dá bunda s trochou trpělivosti sbalit, mně osobně se podařilo dosáhnout rozměrů 24×15 cm. V nabídce výrobce najdeme hned několik barev – černou, okrovou a zelenou – a velikosti od S až po XXL. Náš konkrétní kousek v okrové barvě a ve velikosti L má hmotnost 918 g (výrobce udává 900 g pro velikost L), kompresní obal rovných 60 g.

Jak už bylo řečeno, Carinthia MIG 2.0 je povedená bunda do zimní přírody, která se nebojí drsného používání či pracovního nasazení a se kterou nebudete přehnaně vyčnívat z okolí. *(ZH)*

Carinthia G-Loft MIG 2.0 Jacket	
Zateplená bunda	
Infocena:	7 540 Kč
Dodává:	Carinthiashop.com
Více najdete na www.carinthiashop.com	

Kalhoty **Humi Altai**

Pohodlné cestovatelské kalhoty Humi Altai jsou v názvu inspirovány pohořím Altaj, tedy větrným a chladnějším prostředím. A právě do takových podmínek jsou kalhoty přímo určeny. Jsou vyrobeny ze silnějšího, a přitom strečového materiálu s názvem Elastic Windproof. Díky němu jsou velmi pohodlné a pružné. Jedná se o silnější úplet, který neomezuje pohyb, dobře odvádí vlhkost, a navíc díky své silnější struktuře a provedení vnitřní strany nebude v chladnějším počasí studit na pokožce.

Kalhoty Altai mají jednoduchý a pro cestovatelské kalhoty osvědčený střih a provedení – poklopec na zip, v pase na knoflík, poutka, která pojmou i širší opasek, konce nohavic volné, bez stahování. V případě, že vám nebude zcela sedět velikost, není problém je v délce jednoduše upravit.

Příjemný a neomezující pohyb v kalhotách různým terénem zajišťuje kromě pružného materiálu i střihové provedení s předtvarovanými koleny. Na kalhotách najdeme celkem pět kapes, dvě klasické otevřené, tedy bez krycí chlopně či zavírání na zip, stejného provedení pak dvě kapsy na zadku a jednu stehenní na pravé nohavici, uzavíratelnou zipem s poutkem pro lepší úchop. Tato kapsa je prostornější a pojme i víc, než jen chytrý mobilní telefon, kapesník či klíče. Kromě už zmíněné stehenní kapsy jsou všechny uvnitř zhotoveny z prodyšného síťovaného materiálu a podílejí se i na celkovém odvětrání a ventilaci kalhot.

Výrobce nabízí kalhoty pouze v černé barvě a ve velikostech S až XXL. U velikosti L jsme zjistili hmotnost 382 g (výrobce udává 375 g pro nespecifikovanou velikost). Kalhoty Altai najdou uplatnění v chladnějších podmínkách a všude tam, kde potřebujete pružné a pohodlné oblečení. *(ZH)*

Kalhoty **Humi Altai**	
Cestovatelské kalhoty	
Infocena:	1 590 Kč
Dodává:	Humi
Více najdete na www.humi.cz	

Lehátko **Therm-a-Rest LuxuryLite Ultralite**

Spartakiádní lehátko nebo lehátko na pláži. Takové asociace by u některých mohlo budit komfortní lehké lehátko LuxuryLite UltraLite značky Therm-a-Rest. Sestavením tohoto lehátka strávíte oproti výše uvedeným o něco více času, výhodou bude ale nízká hmotnost a malé rozměry po sbalení. Když už jsme u toho času, sestavit lehátko zvládnete do tří minut bez jakéhokoliv nástroje.

Nyní k vlastní konstrukci, která má hodně společného s prvky konstrukce klasického stanu. Vše je založeno na předpnuté duralové konstrukci, vypnuté do zpevněného rámu pevné nylonové tkaniny. Po vysypání obsahu obalu zjistíme, že uvnitř se nachází zátěrová ripstopová nylonová tkanina lůžka, dvanáct nožiček z pevného nylonu, dvě skládací tyčky o průměru 12 mm s provlečenou pruženkou pro zpevnění okraje lůžka a 2×12 duralových segmentů průměru 9 mm vlastní předpjaté konstrukce. Stavba lehátka probíhá následovně. Na zemi rozložíme tkaninu lůžka spodní zátěrovanou (černou) stranou nahoru. Do okrajových tunýlků nasuneme složené dvě silnější tyčky, které vytvoří základ pevného rámu. Pak už podle návodu nasuneme jednotlivé duralové segmenty do nožiček, uprostřed je spojíme a za přišlápnutí krajního rámu je do něj do mírného oblouku vepneme. Postupujeme od jednoho kraje k druhému.

Podle počtu při stavbě použitých konstrukčních prvků (oblouků), můžeme sestavit lehátko ve standardní nebo odlehčené variantě. Standardní varianta s udávanou hmotností 1240 g (v reálu 1296 g) obsahuje celkem 6 předpnutých oblouků. Z toho dva prostřední jsou dvojité, zesílené – obsahují celkem dvě tyčky (4 segmenty), navíc přetočené o 180°. Odlehčená varianta sestává pouze ze 4 jednoduchých oblouků a snižuje hmotnost lůžka na 900 g a nosnost na 79 kg. Rozměry lůžka jsou 61×183 cm. Veškeré tyčky konstrukce se spojují pomocí vnitřních spojek. Konstrukční výhodou lehátka LuxuryLite UltraLite oproti klasickým skládacím lehátkům je absence jakýchkoliv pevných prvků v ploše lůžka. Ležíte pouze na předpnuté tkanině, nikoliv na pevné konstrukci, která tlačí. V nezatíženém stavu je výškový rozdíl mezi zemí a povrchem lůžka asi 10 cm. Ověřili jsme, že ani při zatížení osobou s hmotností okolo 90 kg nedojde v žádném případě k „prolehnutí" lůžka až na zem. Udávané rozměry po sbalení jsou 41×15 cm. Obal je více než dostatečně prostorný a lehátko je možné sbalit bez zvláštního úsilí i do nejméně o 1 cm menšího průměru.

Therm-a-Rest LuxuryLite Ultralite Cot	
Skládací lehátko	
Infocena:	6 040 Kč
Dodává:	Vertical Trade
Více najdete na www.vertical.cz	

Komu je lehátko převážně určeno? Spíše než na klasické treky, horské túry a výstupy míří do oblasti kempování a výletů spojených s cestováním autem nebo jinými dopravními prostředky. Samozřejmě, nic nebrání použití lehátka podle vlastní chuti, pokud máte místo v batohu a srovnáte se s tím, že lehátko co do hmotnosti vydá ve své odlehčené variantě zhruba za dvě průměrné samonafukovačky. Při použití lehátka se většinou neobejdete bez použití karimatky či jiné izolace. Nejenže ještě dále zlepšíte komfort ležení, ale v chladnějších podmínkách bude dostatek izolace odspodu nezbytností. Sluší se dodat, že lehátko získalo ocenění OutDoor Industry Award 2012 za funkčnost, inovaci a výběr materiálů. *(PM)*

Triko **Devold Wool Mesh**

Devold Wool Mesh man shirt	
Pánské merino triko	
Infocena:	1 622 Kč
Dodává:	North Trappers
Více najdete na www.norskamoda.cz	

Poslední dobou jako by se roztrhl vlněný pytel, jehož obsah zasypal spodní prádlo ze syntetických tkanin. Výrobky z merino vlny dnes nabízí většina výrobců funkčního spodního prádla, takže je potřeba vyvíjet neustále něco nového. O tom dost možná věděl své i norský „merinobaron" Devold, který začal Nory oblékat už v roce 1853. I jeho nynější následovníci neustávají ve svém snažení a pro letošní zimní sezonu představili celou novou řadu Wool Mesh.

Jedná se o spodní prádlo upletené ze dvou různých pletenin merino vlny. Pletenina i žebrování, které bych osobně nazval spíš hustá síťovina, jsou elastické, takže neomezují v pohybu. podle výrobce má struktura úpletu méně styčných bodů s pokožkou, takže nedochází k tvorbě tepelných mostů. Díky tomu nad pokožkou vzniká izolační a tepelně regulační vrstva vzduchu. Jinými slovy bych to přeložil tak, že síťová struktura pleteniny se dotýká kůže menší plochou než klasická plochá pletenina, takže mezi trikem a tělem a také v samotné pletenině se vytváří další izolační tenká vrstva vzduchu. Gramáž pleteniny ze 100% merino vlny je 160 g/m^2, žebrování 200 g/m^2. O výhodách merino vlny dnes snad už netřeba psát. Snad bych jen podotknul, že použitá pletenina má průměr vláken 18,7 µm, a spadá tedy do jemné šarže vlny merino kategorie fine.

Střihově se mi zdá triko dost povedené. Padne příjemně na tělo tak, jak by to mělo u termoprádla být. Zadní část je prodloužená, takže nedochází k vyhrnování při pohybu. Rukávy jsou lehce delší, než je u běžného oblečení zvykem, což považuju za výhodu. Ani při zvednutých rukách tak rovněž nedochází k jejich vyhrnování. Po designové stránce je triko zdařilé, i když je patrné, že několik prvků má pouze vizuální důvod.

Jde například o ozdobné krátké švy, visačku v ramenní části nebo kontrastní žluté prošívání. Díky těmto prvkům však triko dostalo poněkud elegantnější vzhled. Funkční prvky zastupuje už zmíněné použití dvou různých pletenin. Z větší části je triko ušito se síťoviny, která má zajistit větší prodyšnost v potřebných partiích. V horní přední části, na ramenou, v horní části rukávů a nápletech je tvořeno klasickou pleteninou.

Nemám tedy moc co vytýkat. Ani při prvním oblečení bez vyprání vlna nějak nekouše. K mechanickému poškození po několikadenním nošení zatím nedošlo. Pouze je třeba dbát zvýšené opatrnosti při manipulaci se suchými zipy, které se jak známo s jemnými pleteninami nemají zrovna v lásce. Devold Mesh bych doporučil v podstatě pro celoroční použití ať už jako první a často jedinou vrstvu oblečení nebo i druhou na tenčí triko s krátkým rukávem nebo tílko. *(KV)*

Čelovka

Silva Runner

Čelovka Runner je jedna z několika loňských podzimních novinek v segmentu čelovek švédské značky Silva. Samotný výrobce ji charakterizuje jako čelovku, na kterou se můžete spolehnout při večerních nebo brzkých ranních sportovních výpadech. Využitím ji směřuje zejména ke klasickému běhu a běhu na lyžích. Silva Runner je lehká, kompaktní a výkonná čelovka vybavená světelnou technologií Silva Intelligent Light pro přirozenější a příjemnější rozložení světelné stopy.

Útlý, na výšku protažený a pro lepší chlazení z hliníku vyrobený světelný modul obsahuje dvě výkonné High power LED diody o celkovém výkonu 8 W. Ty v režimu maximálního výkonu nabízejí na tak malé tělo úctyhodný světelný tok 550 lm. Naklápění hlavního světelného modulu nahoru a dolů je plynulé, bez aretace, a zdá se přiměřeně tuhé. Napájení je zajištěno Li-ion akumulátorem o kapacitě 2,5 Ah. Ten je možné umístit na jednocestný náhlavní pásek nebo z hlediska běhu a vůbec rychlostních aktivit komfortněji kamkoliv na tělo za pomoci dodávaného prodlužovacího kabelu. S čelovkou je dodávána také síťová nabíječka.

Čelovka **Silva Runner**	
Čelovka pro sportovní aktivity	
Infocena:	5 490 Kč
Dodává:	Vavrys
Více najdete na www.vavrys.cz	

Ovládání je realizováno pomocí velkého kulatého spínače na boku světelného modulu. Ten bych opravdu pochválil. Má jasnou zvukovou odezvu na namáčknutí a díky svému průměru 19 mm je jasně nahmatatelný i v rukavicích. Ale něco za něco, ochrana proti náhodnému zapnutí tím utrpěla. Silva Runner nabízí čtyři světelné režimy: Tři standardní a jeden režim blikání. Po namáčknutí spínače se čelovka rozsvítí v režimu maximálního výkonu (svítí obě LED, důraz na kužel do dálky, udávaná výdrž 2 hod 30 min). Další je režim nižšího výkonu (svítí obě LED, důraz na kužel do dálky, výdrž 10 hod).

Třetím namáčknutím přepneme čelovku do režimu širokého světelného kužele „wide“ a nižšího výkonu (svítí pouze horní LED, důraz na nasvícení širšího prostoru, výdrž 10 hod). Přepínání pokračuje opět od začátku dokola. Přechod mezi jednotlivými režimy není skokový, ale pozvolný. Přidržíme-li spínač v některém z režimů o něco déle, čelovku vypneme. Delším přidržením ve vypnutém stavu naopak čelovku zapneme v režimu blikání (výdrž 20 hod). Horní LED se podílí na širším nasvícení prostoru pro podporu lepšího periferního vidění, a naopak dolní LED vytváří do dálky směrovaný kužel. Výsledný mix je pak de facto to, čemu Silva říká Intelligent Light.

Silva Runner je vybavena i teplotní ochranou, která v případě přehřívání omezí výkon LED. Vhod přijde určitě i indikace blížícího se vybití akumulátoru. Voděodolnost je stanovena klasifikací IPX6 a bude limitována spíše konektory a akumulátorem než vlastní čelovkou, která působí dostatečně odolně a kompaktně.

Je s ní dodáván pouze stručný návod v podobě ilustrované miniknížečky. Kompletní návod je k dispozici na webu výrobce. Musím říct, že dodávaný „pidinávod“ aspiruje spíše na umělecké dílo než na srozumitelný základní manuál.

Celkově je rozložení světelné stopy příjemné, rovnoměrně rozdělené. Rozdíl mezi jednotlivými světelnými režimy je vizuálně jasný a znatelný. Čelovka nemá elektronickou regulaci pro konstantní světelný výkon. První dojmy jsou: sympatická, bezproblémová, kompaktní., lehoučká a výkonná čelovka v tradičně propracovaném provedení značky Silva. *(PM)*

Spacák

Marmot Sawtooth

Naším testem prošel model Sawtooth, který je zhruba uprostřed nabídky firmy Marmot jako univerzální, který se snaží vybalancovat komfort, tepelnou izolaci s hmotností a to vše v provedení péřového spacáku.
U spacího pytle nás nejvíce zajímají jeho izolační schopnosti. Zde izolační náplň tvoří 624 g husího peří s plnivostí 600 cuin. Celková hmotnost včetně obalu je příjemných 1290 g. Jsou použity dva druhy potahových materiálů, které tvoří i designové rozlišení, kde jemnější tkanina je tmavě modrá a pevnější, ale také šustivější je pak světle modrá. Vnitřek je příjemná lehká černá nylonová tkanina. Použitá izolační náplň zajišťuje tepelnou izolaci podle EN 13537 v hodnotách komfort -3,3 °C, limit -9,8 °C.

Spacák je v provedení propracované mumiové H komorové konstrukce s pružným materiálem jednotlivých komor. Je vybaven tvarovanou kapucí a celorozpínacím bočním zipem, který není klasicky v bočním švu, ale je veden více u země, aby byl lépe chráněn a byla tu menší možnost úniku tepla. Zip je samozřejmě podložen izolační légou a spacák se vyrábí v levém i pravém provedení s možností spojování.

Pro snadné nahmatání ve tmě je poutko jezdce opatřeno světélkujícím přívěskem. Model se vyrábí ve dvou velikostech (regular 183 cm a long 198 cm), kde testovaný spacák v provedení regular je podle výrobce do výšky postavy 183 cm. Tyto údaje můžeme potvrdit – člověk výšky 175 cm má ve spacáku ještě rozumnou rezervu na délku.

Že se nejedná o žádného nováčka v konstrukci spacích pytlů dokazuje Marmot v provedení detailů, které si výrobce ještě různě pojmenovává a setkáte se s nimi v popisech modelu. Propracovaná kapuce je tvarovaná tak, aby byla prostorná, a přitom šla dobře stáhnout kolem hlavy.

U spacáku tohoto teplotního určení nemůže chybět ani zateplovací límec, výše zmíněna léga s vyztužením kolem zipu, aby se nezachytávala do jezdce. Zakrytí ukončení zipu je pojednáno tak, aby se jezdec nemohl dotýkat obličeje a podobné detaily. Příznivce pohodlí také potěší rozšíření v prostoru na nohy a celkově sice anatomický, ale přesto rozumně prostorný střih.

Spacák se dodává v praktickém velkém, částečně síťovaném skladovacím obalu, kde není mimo používání zbytečně stlačen, a dlouho si tak zachovává své parametry. Pro použití v terénu je připraven malý obal z pevnějšího nepromokavého materiálu. Oproti běžně používaným obalům není kompresní, ale je zhruba velikosti středně silného stlačení. Balení tak není tolik komfortní, jako do většího kompresního obalu, ale obal je naopak o to lehčí a sbalitelnější. Velikost sbaleného spacáku je válec o průměru 18 cm a výšce 38 cm.

Důležité však je pytel po vybalení řádně protřepat a tím napomoct tomu, aby peří opět získalo svou načechranost a izolační schopnosti. Svým určením je Marmot Sawtooth na pomezí teplejších třísezonních a méně teplých zimních spacáků. Není určen do drsných expedičních zim, ale rozhodně se nebojí běžných mrazů, což potvrzuje i naše testování. *(JH)*

Spacák **Marmot Sawtooth**	
Péřový spací pytel	
Infocena:	5 990 kč
Dodává:	Martin Rak
Více najdete na www.marmot.eu	

VENKU JSME DOMA

FERRINO

www.ferrino.cz

Přilba **Petzl Sirocco**

Asi to nebude láska na první pohled. Když totiž vezmete do ruky novinku od firmy Petzl, přilbu Sirocco, máte pocit polotovaru z výroby. Držíte v ruce oranžovou přilbu a nedůvěřivě si prohlížíte strukturu materiálu a přemýšlíte, jestli to tak výrobce skutečně chtěl vyrobit. Když se však oprostíte od prvního dojmu, začnete si přilbu prohlížet podrobněji a zjišťovat parametry, budete opravdu příjemně překvapeni. Ošklivé káčátko najednou ukazuje svou líbivou stránku, tedy spíše parametry.

Když konstruktéři u Petzla přemýšleli, jak by dále mohli posunout parametry horolezecké přilby, nechtěli v oblasti ochrany či komfortu udělat žádný ústupek, ale hmotnost by rádi snížili. Výsledkem je radikální změna, a tou je opuštění dosavadních postupů a materiálů. Původní přilby byly pevnou skořápkou s vnitřními popruhy, pak se stále častěji objevovala kombinace lehké, ale pevné skořápky s vnitřním pěnovým materiálem k pohlcení energie. To je jakýmsi dnešním standardem, tedy polystyrenová výplň spojená s vnější ochrannou skořápkou třeba i v luxusním provedení v karbonu a s výtvarným pojetím v laku.

U Sirocca je to jinak. Základem je použití zcela jiného materiálu. Tím je pěnový polypropylen. Ten je na rozdíl od polystyrenu pevnější a houževnatější a přitom si zachovává vlastnosti pohlcování energie, a to i při vícenásobných nárazech. Díky jeho houževnatosti pak není potřeba vnější ochranná vrstva a přilba je také poměrně odolná i vůči nepříliš slušnému zacházení. Zásluhou své homogenní konstrukce jednoho materiálu ji tolik nevadí menší nárazy, zmáčknutí z boku či jiné malé nehody, kterým může být vystavena během transportu. Výsledkem je tedy razantní snížení hmotnosti – na hlavě ji téměř necítíte a ani batoh vám nijak zásadně nezatíží, aby bylo třeba přemýšlet nad tím, zda přilbu ano, či ne. V nabídce jsou dvě velikosti, pro obvod hlavy 48 – 56 cm je hmotnost 150 g; pro obvod hlavy 53 – 61 cm je udávaná hmotnost 165 g (my jsme zvážili pouhých 162 g).

Z hlediska praktického použití se Sirocco neliší od propracovaných přileb dané kategorie. Má dostatečné množství ventilačních otvorů, vnitřní prostor je profilovaný a v několika místech vyložený polstrováním, takže se nedotýká přímo hlavy. To vše se snaží zajistit lepší komfort i v teplejších podmínkách. Upínání je pomocí tenkých popruhů, které jsou v zadní části nastavitelné podle obvodu hlavy, a uchycení pod bradou je pomocí magnetické spony, která napomáhá jednoduchému zapnutí pod bradou, kam si člověk přímo nevidí, protože obě části spony k sobě přicvaknou silou magnetu i při nepřesném přiložení. Samozřejmě nechybějí ani úchyty na upevnění čelovky.

Nakonec i na vzhled si člověk zvykne a díky nelesklému povrchu také nebude řešit nějaké škrábance, kterým se nikdy neubrání, ale u nové hezké lesklé přilby vždy trochu zamrzí. Ostatně pro půjčovny či dobrodružné cestovky to také bude vhodný výrobek, kde škrábance nebudou muset řešit. Musím říct, že celkově po prvním nedůvěřivém pohledu mě přilba opravdu mile překvapila a rozhodně patří mezi výrobky, na které není radno zapomenout, pokud budete hledat novou přilbu. *(JH)*

Přilba **Petzl Sirocco**	
Horolezecká přilba	
V prodeji začátkem března	
Infocena:	2 100 Kč
Dodává:	Vertical Trade
Více najdete na www.vertical.cz	

Hořlavý gel **UtilityFlame**

UtilityFlame je lehký hořlavý gel stejnojmenné floridské firmy s univerzálním použitím. Jeho využití nalezneme zejména v oblasti přežití a krabiček poslední záchrany. Tento gel, původně vyvinutý pro armádní sektor, nabízí zajímavé vlastnosti. Teplota plamene dosahuje až 730 °C a vedlejšími produkty hoření jsou pouze oxid uhličitý, voda a písek.

Samotný gel se nijak nevypařuje, nezmrzne a je možné ho použít až do teploty –30 °C. Při hoření neprodukuje kouř a je bez zápachu. Dále je netoxický, neexplozivní, hoří i ve výškách nad 3000 m n. m., má životnost minimálně 6 let (testováno až 12 let) a je rozpustný ve vodě. Nevztahují se na něj žádná omezení amerického Úřadu pro ochranu životního prostředí (EPA) a podle výrobce je možné ho bez problémů transportovat i na běžných leteckých trasách nebo posílat poštou.

Asi nejběžnějším na trhu dostupným balením jsou zhruba 35g pytlíky o rozměru 7,5×12,5 cm. Výrobce udává, že takovéto balení bude hořet 14 až 15 minut a zhruba za 3,5 minuty dokáže přivést do varu 250 ml vody. Pytlíky s gelem se také dodávají v sadě s jednoduchým vařičem z ohnutého tenkého plechu (18 g), což je v podstatě „závětří" a podpěra pro nádobu rozumné hmotnosti. Gel UtilityFlame poslouží ať už v záloze, nebo plánovitě, jak k nouzovému ohřátí čehokoliv, tak také jako podpůrný zapalovač, a to i v podmínkách, ve kterých by bylo už jen samotné rozdělání ohně problémové, ne-li takřka nemožné.

S gelem jsme se seznámili na veletrhu OutDoor 2012 a pokud je nám známo, v ČR není dosud v prodeji. *(PM)*

Hůlky **MSR SureLock TR-3**	
(provedení Standard)	
Hůlky s nastavením délky 105 – 130 cm	
Infocena:	3 444 Kč
Dodává:	Vertical Trade
Více najdete na www.vertical.cz	

Hůlky **MSR SureLock TR-3**

Hůlky SureLock TR-3 americké značky MSR jsou vybaveny netradičním fixačním mechanismem SureLock, který byl poprvé představen v roce 2011 a na mezinárodním veletrhu OutDoor v německém Friedrichshafenu získal ocenění OutDoor Industry Award 2011.

Systém SureLock je založen na vnitřní fixaci ovládané jedinou plastovou pojistkou ve stylu zařazení zpátečky u řadicí páky automobilu – zatažením ovládacího kroužku umístěného pod rukojetí dvěma prsty nahoru. Výhodou má být snadné a rychlé nastavení délky dvěma prsty podle okamžitých potřeb, a to i v rukavicích. Odpadají vnější fixační prvky, hůlky jsou kompaktnější a nastavení délky se děje pomocí jediného ovládacího prvku. Systém však ze své podstaty neumožňuje plynulé nastavení délky. Je ji možné měnit skokově v 5cm kroku, v rozmezí od 105 do 130 cm (provedení Standard), případně od 115 do 140 cm (provedení Long). Vyzkoušeli jsme, že fixace délky je spolehlivá i při dynamickém zatížení a snese bez problémů více než 80 kg živé váhy až do prohnutí hůlky. Dlužno dodat, že celý systém má v délce vůli cca 0,5 mm, která se projevuje mírným cvakáním v zámcích. Minimální délka hůlky ve složeném stavu je 58 cm. Skutečná hmotnost páru hůlek TR-3, osazených malými talířky a poutky, činí 608 g (výrobce udává 561 g). Kromě zde popisovaného třídílného modelu TR-3 je v nabídce ještě dvoudílný model TR-2, také ve dvou délkových provedeních.

Příprava k použití je jednoduchá. Zatáhneme za spodní díl hůlky tak, že jej zcela vytáhneme na plnou délku, až dojde k zapadnutí kuličkové bajonetové pojistky na spodní části prostředního dílu a k zastavení prostředního dílu na prvním délkovém nastavení 105 cm. Následné změny délky už korigujeme za povytažení ovládacího plastového kroužku pod rukojetí. Složení je snadné. Při povytaženém ovládacím kroužku zatlačíme na hůlku až do jejího úplného složení.

Vlastní segmenty jsou vyrobeny z duralu řady 7000 a mají netradiční trojúhelníkovitý průřez se zaoblenými rohy. Povrch horního dílu je navíc vytvarován, a nabízí tak možnost pevnějšího úchopu v případě potřeby (ve stylu prodlouženého madla). Rukojeti jsou vyrobeny ze dvou druhů plastu s rozdílnou tuhostí a s mírným pozitivním sklonem. Pocitově příjemná nastavitelná poutka z umělé kůže na suchý zip nabízejí i bezpečnostní funkci. V případě většího tahu směrem nahoru se poutko z rukojeti „vycvakne" a zabrání poranění ruky. Tvrdé karbidové hroty slibují dlouhou životnost. S hůlkami se dodávají malé kulaté trekové (průměr 55 mm) a větší trojúhelníkové talířky do sněhu (obrysový průměr 95 mm).

Při používání působí hůlky v ruce příjemně, protože jednou z výhod této konstrukce je výše umístěné těžiště, které méně zatěžuje zápěstí a usnadňuje pohyb rukou. Samozřejmě až praxe prověří dlouhodobou spolehlivost fixačního systému, životnost uchycení poutek k rukojetím a odolnost fixačního systému v zimních podmínkách a zamrzání. *(PM)*

Batoh **Ferrino Aiguille**

Ferrino Aiguille 48 l	
Dvoukomorový lezecký batoh	
Infocena:	2 010 Kč
Dodává:	Ferrino CZ
Více najdete na www.ferrino.cz	

Jak velký batoh potřebujeme pro vybavení na lezení, na vícedenní putování horami, na zimní backcountry nebo na přechod či přejezd hor? Moje zkušenost je, že většinou stačí objem kolem 50 litrů, hlavně aby byl lehký, dobře seděl na zádech a v terénu se nezachytával.

Italský výrobce Ferrino nabízí takový batoh, nazvaný Aiguille (ostrý vrchol), jako dvoukomorový o objemu 48 litrů. Nosný systém je dobrým kompromisem mezi stabilitou a odvětráváním zad systémem ACT (Air Convertor Tech), ramenní popruhy jsou dostatečně široké, s horními dotahy, hrudním pásem i píšťalkou. Preferujeme-li nízkou hmotnost, můžeme batohu odlehčit vyjmutím plastového zádového panelu s duralovou výztuhou. Váha se zmenší z 1,6 kg na pouhých 1,25 kg.

Batoh je dvoukomorový s druhým dolním obloukovým vstupem, komory dělí přepážka se zipem. Po rozepnutí přepážky máme jednu velkou komoru, což docela rád využívám. Pro lavinovou sondu je v přepážce otvor, aby se na délku do batohu vešla. Ve víku batohu je zdvojená kapsa, z vnějšku najdeme na víku našitá poutka pro přichycení lehčího materiálu. Dvě boční nabírané kapsy jsou překryté kompresními popruhy, které poslouží i pro případné připevnění lyží. Batoh je vybaven pevnými úchyty na dva cepíny a vnitřní kapsou na lavinovou lopatu. Pro připevnění sněžnic nebo snowboardu jsou na batohu plastové úchyty a součástí balení jsou i patřičně dlouhé popruhy. Nástavcem je možné batoh ještě asi o 15 cm prodloužit. Batoh postrádá integrovanou pláštěnku, tu je nutné si pořídit zvlášť.

Základním materiálem je středně silná a hustě tkaná 420D HD PES tkanina a i její jinak tkaná varianta Jaquard. Použit je i otěruvzdorný Supertex a pro zpevnění důležitých míst známý „gumový" Hypalon. Všechny důležité švy jsou dvakrát založené a celkově trojitě prošité, překryté lemovací páskou a chráněné tak před poškozením. Popruhy, přezky UTX i zipy jsou vybrány s ohledem na nízkou váhu batohu, nejsou tedy zbytečně robustní, ale pro daný batoh jsou bez problémů funkční. Můžeme si vybrat ze tří barev, modré, oranžové a černé a pod stejným názvem se prodávají i menší jednokomorové batohy o objemu 38 a 28 l.

Označení horolezecký batoh neznamená, že Aiguille není vhodný i pro další aktivity, například pro výpravy na lyžích či sněžnicích. Také běžná horská či feratová vícedenní turistika vlastnosti tohoto batohu plně využije. *(PK)*

Feratový set **Edelrid Cable Vario**

Důležitou součástí vybavení na zajištěné cesty, chcete-li feraty, je tlumič pohlcující pádovou energii, která může být při srovnání s pády v horolezectví někdy až nečekaně velká. Postupem času se tlumiče pádu, které vycházejí ze základních požadavků stanovených normou, ustálily na provedení setovém, kdy uživatel tlumič už nijak neupravuje. Za připomenutí stojí také životnost spojená s opotřebením, kdy v zájmu vlastní bezpečnosti by uživatelé měli své feratové sety kontrolovat a včas z používání vyřadit.

Tlumič pádu významně snižuje sílu působící na člověka, která vinou vysokého pádového faktoru může na feratách bez použití tlumiče dosahovat smrtelně nebezpečných hodnot. Současná platná bezpečnostní norma (EN 958) pro feratové sety požaduje, aby při pětimetrovém pádu se zatížením 80 kg byla maximální rázová síla 6 kN.

Brzdná dráha by neměla přesáhnout 1,2 m. Tolik norma, ovšem lidé nejsou testovací figuríny a jejich skutečná hmotnost se výrazně liší. Bývají těžší, ale i značně lehčí než pro konstrukci tlumiče počítaných 80 kg. Výsledkem jsou jiné rázové síly i délky brzdných drah, než požaduje norma. Zvláště u lehkých a menších dětí (i ony rády lezou feraty) nebo obecně u drobnějších lidí nedochází ke správnému dynamickému zatlumení pádu, brzdná dráha je pak velmi krátká a rázové síly velké. Může dojít k vážným zraněním, protože požadavky normy na bezpečných maximálních 6 kN mohou být i značně překročeny.

Firma Edelrid, známá svým inovativním přístupem k technickému vybavení, přišla jako první s feratovým setem, který pod názvem Cable Vario umožňuje plynule nastavit zatlumení, tedy brzdnou sílu, podle hmotnosti uživatele. Novinkou je použití brzdy Variobrake, která zajišťuje splnění požadavků na tlumení pádu s brzdnou dráhou do 1,2 m a rázovou silou ne větší než 6 kN pro různé hmotnosti uživatelů. Na spodní části tlumiče je regulátor, který přiloženým imbusovým klíčem podle uvedené stupnice snadno uvnitř obalu tlumiče nastavíte na správnou brzdnou sílu odpovídající hmotnosti uživatele. Příjemné používání setu Cable Vario zajišťují kromě inovativního nastavitelného tlumiče ještě další detaily. Jsou na ovládání velice příjemné OneTouch dlaňové jednodotykové karabiny s pevností (podélné/příčné zatížení) 28/10 kN, které spolu s elastickými popruhy zajišťují snadnou manipulaci bez nebezpečí přiskřípnutí prstů při připínání a odepínání na zajištěné cestě. Plochá konstrukce karabin OneTouch brání karabině zlomit se při bočním zatížení, ke kterému může při pádu dojít.

Edelrid Cable Vario	
Nastavitelný feratový set	
Infocena:	4 499 Kč
Dodává:	Vaude_cz
Více najdete na www.edelrid.de	

Celý set je určen pro uživatele o hmotnosti od 30 do 80 kg, váží 560 g, a patří tak rozhodně mezi nejzajímavější výrobky v dané kategorii feratových setů. Ocenění získal také na mezinárodním veletrhu ISPO 2012. Dodáván je v praktickém síťovém transportním obalu v tradiční kombinaci barev Edelrid, tedy černé se světle zelenožlutou. *(PK a JH)*

Mačky **Climbing Technology Nevis**

Pokud vaše ambice míří do hor, pak se stoupáním výše a výše dříve či později začnete řešit jak se bezpečně pohybovat po ledovcích a ve firnu. Nedílnou součástí takového vybavení jsou mačky. Prvním rozhodnutím bude posouzení terénu, ve kterém se budete pohybovat. Pokud jde o vysokohorskou turistiku s lehkým lezením, padne volba na jednodušší turistické mačky. Tady stejně jako u bot neplatí, že propracovanější modely budou pro dané použití lepší. Pokud vás neláká náročnější lezení či ledopády, přenechejte kované svislé hroty, rámové mačky či snad monopointy jiným. Dalším důležitým bodem k rozhodnutí je upínací systém, tzn. jaké boty budete s mačkami používat. Pokud máte boty uzpůsobené alespoň zadnímu rychloupínáku, je to pohodlné a rychlé řešení. Pokud však máte boty bez zářezů na rychloupínací systémy, musíte používat mačky s upínáním na všechny boty pomocí plastových úchytů a popruhů.

Jedním z modelů určených pro klasickou vysokohorskou turistiku je model Nevis od firmy Climbing Technology. Jde o desetihroté kloubové mačky, které však kopírují tvar a provedení klasických maček dvanáctihrotých. Přední horizontální hroty jsou pro zvýšení pevnosti profilovány, druhý pár směřuje šikmo dolů a třetí pár hrotů uzavírá přední část mačky. Tyto hroty jsou postaveny příčně pro lepší brzdění při sestupech. Velikost maček se nastavuje spojovacími díly – kovovými pásky, které jsou zakřiveny, aby mačky lépe kopírovaly tvar boty. Jsou děrovány a na zadním dílu je jednoduchý pružný kolík, kterým se zablokuje nastavená velikost. Tu je možné nastavit bez použití jakéhokoliv nářadí. Pro opravdu malé boty je přiložen šroub, kterým se spojovací pásek

Climbing Technology Nevis	
Stoupací železa	
Infocena:	1 799 Kč
Dodává:	R-Sport
Více najdete na www.climbingtechnology.cz	

zablokuje v poloze zasunuté do předního dílu. Pak ani při téměř plném stažení obou dílů mačky k sobě spojovací pásek vzadu nepřečnívá. Minimální velikost, která se dá nastavit, je zhruba od velikosti boty 4, tedy boty o délce asi 18 cm. Při tak malém nastavení je ale problém s pevným stažením kolem boty a s přečnívajícím popruhem. Naopak pro větší boty je maximální velikost kolem 12,5. K dispozici je i prodloužený spojovací díl s možností mačky nastavit až na velikost bot 16 a délku asi 34 cm. Rozsah velikostí je opravdu velký a uspokojí snad všechny uživatele.

Mačky jsou vyrobeny z oceli. Nejsou tedy lehké jako duralové modely, ale odolají i nešetrnému zacházení. Testované mačky váží 846 g (výrobce udává 820 g). Ocel je lakována bílou barvou a spolu s oranžovými vyhazovači sněhu a šedivými plastovými úchyty a popruhy působí jednoduchým, ale funkčním dojmem. Vyhazovače sněhu z měkkého plastu omezují nabalování sněhu a zvyšují bezpečnost. Uchycení na boty je klasické – klipsna z odolného plastu vepředu a vzadu kolem boty, se stahováním popruhem kolem kotníku skrze přední klipsnu. Robustní stahování je řešeno pomocí dvou kovových kroužků, doplněných poutkem pro snadné povolení. Mačky Nevis od CT jsou zkrátka spolehlivé, jednoduché turistické mačky a jistě potěší, že v době nadvlády čínských produktů jsou vyrobeny v Itálii. *(JH)*

Jak vznikají recenze a testy Světa outdooru

- Více než 700 testů od roku 1997.
- 14 000 hodin testování.
- Početný a zkušený tým testerů.
- Nezávislé testy a recenze: pozitivní hodnocení si nelze nijak koupit.

Na stránkách magazínu Svět outdooru najdete stručné recenze outdoorového vybavení s cílem rychle informovat o horkých novinkách a o zajímavém vybavení, které najdete na pultech českých prodejen.

Krátké recenze vybavení

Recenze přinášejí první poznatky o výrobku, je to krátké a spíše popisné představení produktu, se kterým zatím máme kratší praktické zkušenosti. Dodržujeme ale zásadu, že výrobek musíme mít fyzicky k dispozici a alespoň na krátkou dobu ho můžeme „osahat" a vyzkoušet. Recenze hodnotí výrobek z pohledu uživatele a s ohledem na jeho doporučené použití, naopak nehodnotí cenu. Recenze je subjektivním názorem autora, ale na jejím vytváření se spolupodílí vždy nejméně dva lidé.

Důkladné testy

Pokud některé výrobky po recenzi dále testujeme, najedete výsledky testů na www.SvetOutdooru.cz. Test je výsledkem dlouhodobějšího užívání výrobku v outdoorových podmínkách, často na náročných expedicích (typická doba testování jsou 3 měsíce, výjimečně méně, ale vždy déle než 1 měsíc). Neměříme laboratorní parametry (prodyšnost, izolační vlastnosti, atd), naše testy jsou subjektivním hodnocením výrobku na základě praktických zkušeností.

Nezávislost testování

Recenze a testy Světa outdooru jsou nezávislé v tom smyslu, že testující si stojí za tím, co napíše. Je si vědom, že dává veřejně všanc své jméno, a že na chybnou informaci záhy upozorní čtenáři např. v komentářích pod článkem na webu. Pro testy vybíráme kvalitní výrobky, které jsou pro čtenáře zajímavé. Žádným způsobem si však nelze koupit kladný výsledek testu.

Testovací tým Světa outdooru si získal respekt nejen v tuzemsku, ale také u zahraničních značek. Komunikujeme dlouhodobě s mnoha českými i zahraničními výrobci a zúročujeme zkušenosti z testů ve prospěch zákazníků. Díky našim testům a následným konzultacím své výrobky upravovaly renomované české i světové značky, jiné výrobky byly po neúspěšném testu zcela staženy z prodeje.

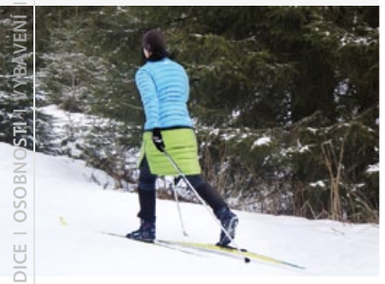

Testovací tým

Pro Svět outdooru pracuje stabilní redakční tým testerů a také řada externích spolupracovníků. Mají mnohaleté praktické zkušenosti s outdoorem a stále se v něm aktivně pohybují. Tým je unikátní tím, že většině testerů prošly rukama desítky a stovky výrobků, máme přehled o aktuálních trendech a o zajímavých novinkách. Tradice pravidelného testování začala v roce 1997. Rukama našich testerů prošlo za patnáct let přes 700 výrobků a testováním jsme strávili přes 14 000 hodin na stovkách cest, treků a výprav. Na recenzích pro toto vydání magazínu Svět outdooru se podíleli tito členové testovacího týmu:

Jan Hotmar patří mezi zakladatele Světa outdooru, šéfuje testovacímu týmu a lektoruje většinu testů turistického a horského charakteru. Se svými devíti zlomeninami (stav v lednu 2013) aktivně testuje také zdravotní připojištění. Kromě hor holduje motorkám a cestování po světě.

Pert Macháček je zakládající člen Světa outdooru, dlouhodobě se specializuje na outdoorové vybavení technického charakteru, čelovky, vařiče, nádobí, to je jeho doména. Má rád hory a náročnější treky, nepřišel na chuť nordic walkingu, vlně a nemá rád pivo pod míru.

Zdeněk Hübst vede webovou redakci a testuje především tábornické vybavení, je specialista na nože, mačety a cokoliv ostrého. Propagátor pobytu v přírodě v přítomnosti živého ohně.

Pavel Krupka, rozložitý šumavský Pražák se vztahem k vaření, mapám, technice, backcountry, sněžnicím a všem příbuzným aktivitám. Spolupracuje s redakcí od samého počátku testování, má však malý problém – většinou je mu každé vybavení krátké nebo malé.

Karel Karlos Vidlák se pohybuje ponejvíce ve vertikálách, směrem nahoru testuje většinou lezecké vybavení a směrem dolu skialpinistické. Po rovině jezdí na kole a jako jediný v testovacím týmu obleče velikost S. Jako Moravák zásobuje redakční akce skvělou slivovicí.

Jiří Červinka redigoval všechny ročenky Malý Průvodce a byl i dlouholetým šéfredaktorem webových stránek Světa outdooru. Nyní je šéfredaktorem magazínu Svět outdooru. Má rád hory, dálky, stromy, táboření a při většině činností včetně testování se především ustavičně kochá.

Marmot®

AMA DABLAM JACKET
V ROCE 1974 MARMOT VYROBIL SVÉ VŮBEC PRVNÍ OBLEČENÍ A VYBAVENÍ: PÉŘOVOU VESTU, PÉŘOVÝ SVETR, PÉŘOVOU BUNDU A PÉŘOVÝ SPACÁK.

Ama Dablam je superlehká péřová bunda, která vás udrží v teple.

Marmot peří
Již od samého začátku bylo peří naší hlavní izolací. žádná syntetika nepředčí lehkost, kompaktnost a trvanlivost peří.

650 FILL down

www.marmot.eu

Klaus Kranebitter

FILMOVÝ FESTIVAL

DIVOKÁ VODA,
LEZENÍ, EXPEDICE,
PARAGLADING,
TROPICKÉ PRALESY,
STEPI A POUŠTĚ
a mnohem více...

expediční kamera

Filmy 2013:

Cesta domů
Zabijácká krása
Sandstone (Pískaři)
Foli (Rytmus)
V kůži vlka 2
Siberut
Halo Effect
+ bonusový film

SPOLUPOŘÁDAJÍ: NATIONAL GEOGRAPHIC ČESKO, HedvabnaStezka.cz cestovatelský portál

www.ExpedicniKamera.cz

OFD.cz Česko-Slovenská filmová databáze
HUDY SPORT
Cestovní kancelář LIVINGSTONE
GP Batteries
Excellence in Flight KOREAN AIR
LOWA simply more...
Švýcarsko. MojeSvycarsko.com
LIDOVÉ NOVINY lidovky.cz
Výstava stanů a vybavení do přírody
VERTIKAL
HOLIDAY WORLD
Lezec www.lezec.cz
LOAP
GUMOTEX
Svět outdooru
PŘÍRODA
100+1 zahraniční zajímavost
ZET ADVANCED BOATS
lidé & HORY
Radio hey! Rock & Sport